

NOTA VAN BEANTWOORDING

Herstructurering Wind op Land Noord-Holland

Notitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapportage

Samenvatting van de ingekomen zienswijzen en de beantwoording zoals vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Inhoud

1) Lijst met indieners van zienswijzen	3
2) Tabel beoordelingskader Wind op Land.....	8
3) Opmerkingen over ontvankelijkheid	9
4) Beantwoording van de zienswijzen	10
5) Beantwoording advies Commissie voor de Milieueffectrapportage	129

Bijlage: Commissie voor de Milieueffectrapportage, Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

1) Lijst met indieners van zienswijzen

Volgnummer	Indiener
1001	Mw. D. Strijp
1002	Gemeente Diemen
1003	PVV Noord-Holland
1004	De Wolff-Nederland-Windenergie
1005	De Dijken agrarische diensten namens zeven agrarische ondernemers
1006	Gemeente Langedijk
1007	Gemeente Texel
1008A	Windgroep Holland BV
1008B	Eneco
1008C	Eneco Wind BV (aanvulling)
1009	Gemeente Ouder Amstel
1010	LBP/Sight namens initiatiefnemers Windpark Jan van Kempen (versie 23 juli)
1011	LBP/Sight namens initiatiefnemers Windpark Molenweg
1012	LBP/Sight namens initiatiefnemers Windpark Harenkarspel
1013	LBP/Sight namens initiatiefnemers Windpark Oosterpolder
1014	Gemeente Edam-Volendam
1015	Stichting Seed Valley
1016	Agro AdviesBuro namens Enza Zaden
1017	Mw. J. Koppen
1018	Mw. J.F.R. Ariëns
1019	Dorpsraad Zwaagdijk-West
1020	Dhr. H. Werkhoven
1021	SeedCare BV
1022	Wijkplatform IJmuiden-Noord
1023	Mw. S. Besseling
1024	Zaanse Energie Koöperatie
1025	Dhr. J. Booij
1026	Dhr. B. Smit

1027	Bungalowpark De Vlietlanden
1028	D. Vos
1029	Gemeente Koggenland
1030	Mw. M. Vossen
1031	Gemeente Purmerend
1032	Gemeenschapsraad De Weere
1033	Port of Amsterdam/Havenbedrijf Amsterdam NV
1034	Dhr. en Mw. Ijpma/Werkgroep polder B
1035	Dhr. Vermeulen, namens de VvE Vlietbelangen
1036	Dhr. Neij
1037	Mw. Dapper, namens Werkgroep Polder F
1038	Mw. Schouten
1039	Mw. Hage-Storck
1040	Dhr. Strating
1041	Mw. C. Smit
1042	Mw. Sneek
1043	J. van Boven
1044	Dhr. Koghee
1045	Dhr. Visser
1046	W.A.J. Schellevis
1047	Dhr. Van Arkel
1048	S.H. Sypkens
1049	Dhr. P. Sneek
1050	Gemeente Enkhuizen
1051	J. Klaver
1052	Mw. De Wit
1053	Wind Constructors International
1054	Dhr. Maurits
1055	K.R. Haverkamp
1056	Mw. Grijzenhout
1057	Gemeente Stede Broec
1058	Gemeente Hollands Kroon

1059	Gemeente Waterland
1060	Hoogheemraadschap van Rijnland
1061	Dhr. Buitendijk
1062	Dhr. Singer
1063	Dhr. Dasselaar, Camping Oudesluis
1064	Incotec Group BV
1065	Stichting Achmea Rechtsbijstand, namens dhr. En mw. Bekema
1066	Dhr. R. Aker
1067	Dhr. Maret
1068	Mw. Lukasse- Fongers
1069	Dhr. N. Pronk
1070	Dhr. Hoogendijk
1071	Dhr. Zwaan
1072	Mw. Van Hal
1073	Dhr. en mw. Mul
1074	Dhr. Doetjes
1075	Dhr. Voogt
1076	Dhr. Sybenga
1077	Dhr. J.W. Nieuwenhuis
1078	Dhr. Haffmans
1079	Dhr. Hage, namens Oosterdijs Belang
1080	Mw. Planken
1081	M.M.C Boers-Butter, Dierenpension Argushoeve
1082	Dhr. Kooijman
1083	Nuon Energy
1084	L.J.W. Zeegers
1085	Mw. Vonk
1086	M. Weeber, namens Vereniging Milieudefensie, Lokale afdeling Medemblik
1087	M. Verbruggen
1088	Mw. Bos
1089	Mw. Van der Reep
1090	Stichting Windmolenklachten

1091	GEM Bloemendalerpolder
1092	M.R.W. Kanis
1093	Stichting Kritisch Platform Ontwikkeling de ZIJPE
1094	Willem-Bernard Projecten I B.V.
1095	Stichting Windpark Haarlemmermeer-Zuid
1096	Mw. Wilrycx
1097	Dhr. Van der Meer
1098	Mw. Vosbergen
1099	Dhr. Sneek
1100	Mw. Van Dijk
1101	Stichting Jas
1102	Coöperatie Windenergie Waterland
1103	Dhr. Veenstra
1104	R. de Boer
1105	NDSM Energie
1106	Fam. R. Bekker
1107	Dhr. A. de Vries
1108	Algemeen Dorpsbelang Oudesluis
1109	Windmolens Groetpolder BV
1110	Ned. Vereniging Omwonenden Windenergie
1111	Dhr. Oldeboom
1112	Dhr. Van Til
1113	Dhr. Breet
1114	Fam. Groot, Arado, Camping & Lodge
1115	Fam. Van der Sluis
1116	Dhr. Zijlmans
1117	Dhr. Kools
1118	Dhr. Oostindiën
1119	Dhr. Van Stam
1120	Gemeente Haarlemmermeer
1121	Waternet
1122	Gemeente Amsterdam

1123	Gemeente Zaanstad
1124	Gemeente Medemblik
1125	Gemeente Drechterland
1126	Dhr. L. Bos
1127	Dhr. Y. Crok
1128	Dhr. A. Haverkamp
1129	Fam. Van Garderen
1130	J. Wierdsma
1131	J. Kouwenberg
1132	J. Veltman namens: mw. S.M. Knook-Okkema, dhr. S.K. de Vries, dhr. A.J.J. Koenraad, dhr. E.D. van Liere, dhr. H.J. Lammers en mw. S. Boersen, dhr. K. Riepma en mw. L. Viersen, dhr. W.J.M. en mw. J.A.H.M. Jorink, dhr. T.A. Tjalma en mw. N. Harms, mw. N.E. Blaauboer, dhr. P. van Andel,
1133	Rijkswaterstaat West Nederland Noord
1134	P. Dijkstra
1135	Gemeente Velsen
1136	Gemeente Ouder-Amstel
1137	Lawton advocaten namens Nickerson Zwaan
1138	Gasunie Transport Services B.V.
1139	Gemeente Schagen
1140	Arag Rechtsbijstand namens de dhr. H. Werkhoven
1141	Gemeente Opmeer
1142	P.R. van den Braber
1143	P.A. Bijvoet
1144	C. Brasseur
1145	Gemeente Heiloo
1146	Stichting voor Landelijk Schoon West-Friesland
1147	Dhr. G. de Vries

2) Tabel beoordelingskader Wind op Land

Thema	Criterium
1. Landschap, cultuurhistorie en archeologie	a. Ruimtelijk-visueel: manifestatie in het landschap
	b. Ruimtelijk-visueel: impact op leefomgeving
	c. Aantasting cultuurhistorische of landschappelijke waarden
	d. Aantasting archeologische waarden
2. Natuur	a. Effecten op Natura 2000 gebieden
	b. Effecten op Ecologische Hoofdstructuur
	c. Effecten op beschermde flora en fauna (waaronder vogels en vleermuizen)
	d. Effecten op overige beschermde gebieden
3. Woon- en leefomgeving	a. Geluid - aantal woningen per geluidbelastingcategorie
	b. Slagschaduw - aantal woningen binnen invloedgebied
	c. Externe veiligheid - aantal woningen en gevoelige objecten binnen invloedgebied
4. Ruimtegebruik	a. Meervoudig ruimtegebruik
	b. Functie toerisme
	c. Functie landbouw
	d. Overige relevante functies en beperkingen (radar en andere)
5. Algemene opmerkingen	Opmerkingen over duurzaamheid, kosten windenergie, afbakening en omvang zoekgebieden, planschade, overgangsregeling, feitelijke onjuistheden/tekstuele aanpassingen etc.

3) Opmerkingen over ontvankelijkheid

a. Ontvankelijkheid

Ten aan aanzien van de door de PVV Noord-Holland ingediende zienswijzen merken wij op dat uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) volgt dat politieke partijen als zodanig niet als belanghebbende in de zin van de Awb kunnen worden aangemerkt. Onder verwijzing naar artikel 1:2, derde lid, Awb, zijn wij van mening dat de woorden "in het bijzonder" in dit artikel zijn opgenomen om duidelijk te maken dat politieke partijen als zodanig geen belanghebbende zijn in de zin van de Awb. In haar uitspraak d.d. 25 november 1997 volgt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Afdeling) deze gedachtegang. De Afdeling heeft in die uitspraak geoordeeld dat een politieke partij niet op kan komen ter bescherming van algemene en collectieve belangen, omdat de woorden "in het bijzonder" aan het slot van artikel 1:2 Awb zich hiertegen verzetten. Ondanks deze niet-ontvankelijkheid hebben wij de zienswijzen van de PVV Noord-Holland wel beantwoord.

b. Termijnoverschrijding:

Een aantal zienswijzen zijn tijdig verstuurd maar niet tijdig ontvangen; deze hebben wij wel in de beantwoording meegenomen. Zienswijzen die meer dan 4 dagen te laat zijn ontvangen zijn niet ontvankelijk verklaard.

4) Beantwoording van de zienswijzen

Thema	Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie GS	Wijziging?
3a	1001	Indiener geeft aan dat - op basis van eigen ervaring met windmolens op 300 m afstand van haar woning – juist tijdens vrij windstille nachten deze windmolens relatief veel lawaai veroorzaken. Zij pleit ervoor dat de geluidsdruk in een bepaald gebied gedurende 24 uur moet meetellen voor de bepaling van de geluidsoverlast, zeker voor op te schalen of nieuw aan te leggen windparken. Daarnaast zouden milieudiensten ten minste in elk seizoen moeten testen, deze testen minimaal 3 keer moeten uitvoeren en over de resultaten communiceren met omwonenden.	De afstand van 300m is een minimum; in de praktijk zal de afstand tot geluidgevoelige objecten in veel gevallen groter zijn. Voor windturbines is de geluidsnorm van 47dB L_{den} en 41dB L_{night} maatgevend, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Omdat deze normstelling een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, wordt in het kader van het plan-MER binnen het alternatief leefomgeving een afstand van 600m tot gevoelige objecten onderzocht. Per alternatief wordt beoordeeld in welke mate en op welke afstand er losstaande of aaneengesloten woonbebouwing in de nabijheid van voorziene windturbines aanwezig is die als gevolg hiervan geluidshinder kunnen ondervinden. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen geluidniveau en hinderbeleving. In het kader van het plan- en/of projectMERs voor windparken worden de effecten op de geluidbelasting nader in beeld gebracht. Indien het nodig blijkt	Nee.

			kunnen bij vergunningverlening van windparken maatwerk voorschriften worden opgelegd, bijvoorbeeld gericht op cumulatie van geluid of monitoring van geluid. Geluid is derhalve een belangrijk aandachtspunt waar zorgvuldig mee wordt omgegaan.	
5	1001	Indiener stelt dat haar woning als gevolg van de aanwezige windmolens nu al met 25% in waarde is gedaald. Zij vraagt zich of het niet terecht zou zijn als bewoners binnen een bepaalde straal van windmolens worden gecompenseerd voor waardedaling van hun onroerend goed.	Bij wijziging van het beleidskader Wind op Land wordt een kader opgenomen voor de compensatie van omwonenden. Op basis van dit richtinggevend kader – dat deel uitmaakt van de verdelings-systematiek voor aanvragen om een omgevingsvergunning – dienen initiatiefnemers van windparken aan te tonen op welke wijze en in welke mate zij schade compenseren. Ten aanzien van planschade is in de Wet ruimtelijke ordening aangegeven dat een verzoek om planschade pas kan worden ingediend nadat het betrokken besluit dat de (mogelijke) planschade veroorzaakt onherroepelijk is geworden. Dat is dus pas nadat de volledige beroepsprocedure is afgerond. Voor die tijd is het wettelijk niet mogelijk om een verzoek tot planschade in behandeling te nemen.	Nee.
1a	1002	Indiener geeft aan dat de gemeenteraad van Diemen op 28 juni 2012 de beleidsnota windmolens heeft vastgesteld. In de beleidsnota is onder meer aangegeven welk	Op 9 juli 2012 trad een voorbereidingsbesluit in werking vooruitlopend op de wijziging van artikel 32 van de PRVS, de	Nee.

		onderzoek moet plaatsvinden ten behoeve van het opstellen van een milieueffectrapport. In de PRVS is aangegeven dat windmolens geplaatst moeten worden in stroken langs kanalen, waterkeringen, spoorwegen en wegen. Dit wordt in de beleidsnota overgenomen. Indiener geeft aan dat tegemoet gekomen wordt aan het standpunt van de Commissie voor de m.e.r. doordat ook varianten in beeld zullen worden gebracht die afwijken van een lijnopstelling (bijvoorbeeld een zigzagpatroon) en die een hogere energieopbrengst geven en mogelijk ook minder milieueffecten hebben.	Structuurvisie NH 2040 en het beleidskader Wind op Land. Deze beleidswijziging is op 17 december 2012 door Provinciale Staten vastgesteld en trad op 9 januari 2013 in werking. Bij deze wijziging is windgebied Wieringermeer aangewezen als zoekgebied voor windturbines. Buiten dit windgebied mogen bestaande windturbines één op één worden vervangen. Verder zal herstructurering onder stringente voorwaarden mogelijk worden gemaakt. Indiener verwijst naar het provinciale beleid en de regelgeving aangaande windturbines geldend vóór de inwerkingtreding van het hiervoor vermeld voorbereidingsbesluit. Overigens is het niet duidelijk aan welk standpunt van de Commissie voor de m.e.r. indiener refereert, aangezien het advies van deze commissie eerst na afloop van de termijn voor ter inzage legging van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is uitgebracht.	
2a t/m 2c	1002	Indiener verzoekt om de locatie Diemberbos op te nemen als zoeklocatie in de NRD. Indiener stelt dat het enkele feit dat het Diemberbos gelegen is in de EHS en het Groene Hart geen reden is om het Diemberbos niet als zoekgebied op te nemen in de NRD, omdat: 1. uit natuuronderzoek (bureau Waardenburg) is gebleken dat windturbines in het Diemberbos geen	De locatie Diemberbos is gelegen in het Nationaal Natuur Netwerk (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en in het nationaal landschap het Groene Hart. Op grond van artikel 32, lid 4 PRV mogen er in dit gebied geen windturbines worden gebouwd.	Nee.

		significante negatieve effecten hebben op de natuurwaarden ter plaatse en in omliggende Natura 2000-gebieden; door het treffen van enkele mitigerende maatregelen in verband met de aanwezigheid van vleermuizen zijn windturbines goed inpasbaar in het Diemberbos; 2. in Diemen sprake is van een groot draagvlak; vrijwel alleen positieve reacties tijdens de inspraakprocedure; een unaniem raadsbesluit om windturbines te realiseren; diverse burgers denken in de klankbordgroep mee over de nadere uitwerking; Staatsbosbeheer, Stichting Vrienden van het Diemberbos en netwerk Duurzaam Dorp Diemen hebben samen met de gemeente de intentie uitgesproken om windturbines in het Diemberbos te realiseren; 3. voor Staatsbosbeheer de windturbines van groot belang zijn voor het genereren van inkomsten voor het beheer van het Diemberbos. Indiener geeft aan dat zoeklocaties zijn aangegeven in de gemeentelijke structuurvisie uit 2011 (zie kaartbijlage). Daarbij gaat het om zones aan weerszijden van grootschalige infrastructuur in het buitengebied. Uit bovengenoemd natuuronderzoek is gebleken dat de effecten het kleinst zijn langs de noord- en zuidrand van de rijksweg A1. De meeste effecten zijn te verwachten in het oostelijk en noordelijk deel van het Diemberbos en de oever van het Amsterdam-Rijnkanaal. Het bureau heeft ook een Voortoets uitgevoerd om na te gaan of een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is. Significante negatieve effecten op Natura	Toepassing van deze bepaling is niet gebonden aan het voorkomen van significant negatieve effecten en genoemde Voortoets, maar is opgenomen in de artikel 32, lid 4 PRV met het oog op een goede ruimtelijke ordening waarbij door de overheid aangewezen kwetsbare gebieden blijven gevrijwaard van de bouw van windturbines.	
--	--	--	---	--

		2000-gebieden (Markermeer en IJmeer, Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen) zijn op grond hiervan uit te sluiten.		
2c	1003	Indiener stelt dat windturbines leiden tot hoge sterfte onder vogels en vleermuizen.	In het plan-MER wordt de kans op effecten op vogels en vleermuizen expliciet betrokken door onder andere te kijken naar de consequenties voor de trekroutes, foerageergebieden en broedplaatsen. Daarnaast dient op projectniveau – voor zover relevant - nader in kaart te worden gebracht welke (lokale) effecten op vogels en vleermuizen zich voordoen. Indien nodig worden de plannen dan bijgesteld of worden beschermende maatregelen genomen.	Nee.
3a + 3b	1003	Indiener stelt dat uit onderzoek blijkt dat windturbines tot gezondheidsklachten – fysiek en psychisch – leiden en daarnaast problemen veroorzaken zoals landschapsvervuiling, geluidsoverlast, slagschaduw en lichtvervuiling. Tevens bevatten windturbines de gevaarlijke stof Neodymium.	De effecten op de gezondheid van mensen als gevolg van grootschalige windparken worden in het plan-MER niet als een afzonderlijk aspect beoordeeld. Wel worden de aspecten hinder (geluid) en ruimtelijk-visuele impact op de leefomgeving (bij landschap) kwaliteit beoordeeld. Dit zijn aspecten die in sommige gevallen van invloed kunnen zijn op de gezondheidstoestand. De stof neodymium wordt volgens een inschatting van het Internationaal Energie Agentschap (IAE) toegepast in 20% van de windturbines. Gezondheidsrisico's kunnen zich voordoen bij de winning en verwerking	Ja. In de NRD en het planMER wordt een paragraaf over gezondheid opgenomen

			van neodymium indien veiligheids- en grondwaterbescherming onvoldoende in acht worden genomen. Wij zijn voorstander van het gebruik van de best toepasbare en meest duurzame technieken met minimale toepassing van neodymium en recycling van grondstoffen.	
5 (1)	1003	Indiener verzoekt aan te geven bij wie gedupeerden met planschade kunnen aankloppen en als vergunningverlener er voor te zorgen dat er ook op adequate wijze schade-uitkering plaatsvindt.	Zie antwoord 1001, 5	Nee.
5 (2)	1003	Indiener stelt dat windenergie nauwelijks een bijdrage levert aan de vermindering van de CO2-uitstoot en de productiekosten veel hoger zijn dan bij traditionele energiewinning, waardoor de energierekening voor huishoudens aanzienlijk hoger wordt.	In verscheidene studies (o.a. van de Technische Universiteit van Delft, "De regelbaarheid van elektriciteitscentrales" (2009) is naar voren gekomen dat het nadelig effect op de efficiency van het gehele Nederlandse stroomproductie-park en daarmee op de CO2-productie ten hoogste 2 à 3 procent is. Wij zijn het niet eens met de stelling dat windenergie per saldo weinig of niets toevoegt aan de CO2-emissiereductie. Wat daarvan ook zij, feit is dat wij de afspraken met het Rijk willen nakomen en voldoen aan de opgave van 685,5 MW windenergie in 2020.	Nee.
5 (3)	1003	Indiener pleit voor investeringen in en onderzoek naar gebruik van alternatieve energiebronnen (zonne-energie, aardwarmte en kerncentrales) en er in Brussel en Den Haag op aan te dringen om deze alternatieven deel uit te laten maken van de	In het Energierapport (2011, Ministerie van EZ) is geconcludeerd o.a. op basis van ECN-onderzoek dat voor het halen van de duurzame energiedoelstelling in 2020 (aandeel 14%) in principe alle	Nee.

		taakstelling van 4500 MW Wind op Land.	bronnen van duurzame energie nodig zijn. De provincie zet daarom naast wind op land in op andere bronnen van duurzame energie, waaronder biomassa, zonne-energie en getijden energie. Echter, ook windenergie op land maakt deel uit van deze energiemix omdat deze bron van duurzame energie kosteneffectief is en relatief snel inzetbaar. Voorts is onze inzet om bij vervolgafspraken over 16% duurzame energie in 2023 in te zetten op andere bronnen van duurzame energie.	
5 (1)	1004	Indiener stelt dat er op voorhand teveel gebieden worden onttrokken aan het vervolgproces, doordat wordt uitgegaan van de uitgangspunten van de vigerende Provinciale Structuurvisie. Hierdoor bestaat het risico dat in het vervolgproces van het plan-MER te weinig ruimte is in de aangewezen zoekgebieden voor de taakstelling van 150 MW.	De vigerende provinciale structuurvisie en PRV zullen voor wat betreft Wind op Land grotendeels ongewijzigd blijven. Met de aankomende wijziging van het provinciaal ruimtelijk beleid en regelgeving zal alleen de herstructureringsregeling zoals nu opgenomen in artikel 32 lid 4 PRV in werking treden en enigszins worden aangepast. Bij het opstellen van de NRD is uit een ruimtelijke analyse gebleken dat er op basis van het vigerend beleid in de PRV voldoende ruimte beschikbaar is voor het realiseren van de rijkstaakstelling van in totaal 685,5 MW. Om voldoende flexibiliteit te bewerkstelligen in de fase van vergunningverlening is de intentie van	Ja, in paragraaf 1.2 laatste alinea invoegen: "Om voldoende flexibiliteit te bewerkstelligen in de fase van vergunningverlening is de inzet om een overmaat aan ruimte aan te wijzen. Met behulp van de in het beleidskader Wind op land op te nemen verdelingssystematiek kan worden vastgehouden aan de in de PRV op te nemen doelstelling van 685,5 MW."

			Gedeputeerde Staten om meer ruimte aan te wijzen dan nodig om de herstructureringsopgave te realiseren. Met behulp van het in de PRV op te nemen realisatieplafond en de monitoring via vergunningverlening kan worden vastgehouden aan de doelstelling van 685,5 MW in 2020.	
5 (2)	1004	Indiener geeft aan dat hij in opdracht van enkele initiatiefnemers werkt aan de realisatie van windturbines binnen zoekgebieden die ruimtelijk inpasbaar zijn en waarvoor voldoende draagvlak is. Indiener stelt dat de omvang van de zoeklocaties een beperkende factor is en stelt voor de zoekgebieden te vergroten waardoor meer mogelijkheden ontstaan voor de landschappelijke inpassing van windparken bestaande uit zes windturbines. Indiener heeft de desbetreffende initiatieven op een kaart aangegeven.	De omvang van de zoekgebieden volgt uit de ruimtelijke randvoorwaarden, die zijn vastgelegd in artikel 32, lid 4 Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) . In het plan-MER worden drie alternatieven onderzocht; dit onderzoek vormt de basis voor het aanwijzen van de definitieve windgebieden. Wij hebben kennis genomen van genoemde initiatieven. Het plan-MER richt zich echter niet op de beoordeling van concrete initiatieven. Na besluitvorming over de structuurvisie en de PRV is het aan initiatiefnemers om hun (al dan niet aangepaste) plannen in procedure te brengen.	Nee.
5	1005	Indiener geeft aan dat een zevental agrarische ondernemers het voornemen heeft om een windturbinepark te realiseren in Polder E, gemeente Zijpe. Deze agrarische ondernemers zijn allen omwonenden en grondgebruikers van de windturbine-lijnopstelling, waarvan de locatie is opgenomen in het rapport "Windbeleid Zijpe 2007".	Zie reactie bij 1004, 5 (2), laatste onderdeel.	Nee.

		Indiener verzoekt namens de agrarische ondernemers om dit initiatief te betrekken bij het opstellen van het provinciale beleidskader voor windenergie.		
3a	1006	Indiener constateert dat om de agrarische woonbebouwing consequent een veel te grote cirkel is getrokken waar windturbines worden uitgesloten. Echter voor agrariërs en ook voor niet-agrarische bewoners, die (mede)eigenaar zijn van een windturbine, kan die windturbine veel dichterbij hun woning staan. Door deze systematiek worden deze gebieden op voorhand uitgesloten, en de kans dat ze alsnog worden opgenomen is klein, vanwege het feit dat formeel het hele proces van toetsing aan milieu- en landschapsnormen weer opnieuw gedaan moeten worden. Indiener pleit ervoor om - daar waar vanwege geluidsnormen een cirkel is getekend - die cirkel anders te arcen, zodat omwonenden – die ook-eigenaar zijn - toch een windturbine kunnen ontwikkelen.	De cirkels rond agrarische woonbebouwing zijn gebaseerd op de minimale afstand van 300 m rond gevoelige bestemmingen. Indiener constateert terecht dat differentiatie in geluidgevoelige bestemmingen tussen onderwijs-, woon- of zorgfuncties enerzijds en (agrarische) bedrijfswoningen anderzijds de omvang van plaatsingsgebieden voor windturbines kan verruimen. In een gevoeligheidsanalyse in het plan-MER wordt hier nader op ingegaan.	Ja. In een gevoeligheidsanalyse worden de effecten van de differentiatie in het afstandscriterium tussen onderwijs-, woon- en zorgfuncties, bedrijfswoningen en recreatiewoningen op de omvang van de plaatsingsgebieden voor windturbines bepaald
3c	1006	Indiener stelt dat op de huidige kaart een te ruime cirkel is getekend om bedrijventerrein Breekland in Oudkarspel. Daar wonen echter geen mensen. Mogelijk is uit oogpunt van externe veiligheid een cirkel getekend, maar die hoeft niet groter te zijn dan 100m. Daarnaast staat er een woning ingetekend op de Kerkmeerweg, volgens indiener is dit pand niet meer in gebruik als woning en heeft het geen woonbestemming.	Bij de ruimtelijke analyse is gebruik gemaakt van gegevens uit de Basisadministratie Gebouwen (BAG) van juli 2014. Deze bepaalt waar sprake is van gevoelige bestemmingen zoals in dit geval een woonbestemming. De BAG geeft de feitelijke situatie aan en op Breekland is geen sprake van een woonbestemming maar wel aan weerszijden van de Kerkmeerweg. De afstand van windturbines tot geluidgevoelige bestemmingen is niet wettelijk vastgelegd. Er is wel (voor	Nee.

			geluid) een richtafstand van 300 meter voor turbines met een wiel diameter van 50 m. In de fasen van plan-MER en besluit-MER zal op locatieniveau naar situatie gekeken worden.	
4d/5	1006	Indiener stelt een verruiming van het beleid voor, zodat ook op de randen van het recreatiegebied Geestmerambacht, langs de westzijde van de N245 windturbines geplaatst kunnen worden temeer omdat dan een lijnopstelling met de aan de overkant van de N245 gelegen kansen-voor-windturbines mogelijk is.	De NRD geeft de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER aan. De provincie is in overleg met de gemeente Schagen, de gemeente Langedijk en initiatiefnemers. Afgesproken is om deze locatie in plan-MER nader te onderzoeken. De beperkte ruimte op deze locatie hangt samen met de cirkels rond agrarische bebouwing waarin geen differentiatie is aangebracht voor bedrijfswoningen voor windenergie. Zie beantwoording onder 3a.	Ja, zie beantwoording onder 1006,3a.
1a/5	1007	Indiener stelt dat nergens in de NRD aandacht wordt besteed aan lokaal beleid, lokale plannen en lokaal draagvlak op het gebied van windenergie. Indiener vindt dit des te opmerkelijker, omdat het restrictieve beleid van de provincie Noord-Holland ten aanzien van windenergie juist haar basis kent in de lokale weerstand tegen windmolens 'in our backyard'. Indiener is van mening dat er juist nadrukkelijk rekening gehouden zou moeten worden met lokale plannen en wensen. Zo is er in het afgelopen jaar op Texel uitgebreid ontwerpend onderzoek gedaan door architecten en landschapsarchitecten in het kader van een projectatelier van de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam. Een onderdeel van de plannen	De ruimtelijke analyse naar zoeklocaties voor de herstructurering van Wind op Land is gebaseerd op het provinciaal beleid zoals vastgelegd in de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening. Verder wordt rekening gehouden met lokaal beleid en lokale plannen waarvan de concrete besluitvorming reeds heeft plaatsgevonden of in een eindfase is. Beleidsvoorstellen die (nog) niet zijn vertaald in ruimtelijke plannen (vastgesteld of in procedure) hebben geen juridische status en worden niet meegenomen in het plan-MER.	Nee.

		die daaruit voortkomen betreffen windturbines vlak voor de Waddenkust van Texel. Een dergelijk goed onderbouwde ruimtelijke visie op de manier waarop het wél mogelijk is windenergie te realiseren, zelfs in een kleinschalig, kwetsbaar en open landschap als dat van Texel, verdient volgens Indiener ruimte en aandacht in de NRD.	De Waddenzee heeft de beschermde status van Unesco werelderfgoed; de bouw van windturbines is hier niet toegestaan.	
4d	1008A	Indiener geeft aan dat hij bezig is met de ontwikkeling van een tweetal herstructureringsprojecten in het Havengebied van Amsterdam, te weten de locaties Nieuwe Hemweg en Noordzeeweg. Op beide locaties kunnen een zestal windturbines worden geplaatst met een totaal vermogen van 36 MW. Indiener geeft aan dat zowel uit het nieuwe Luchthavenindelingsbesluit, maar ook uit zijn contacten met de Inspectie leefomgeving en Transport/Luchtvaart en LVNL, blijkt dat er een verklaring van geen bezwaar of ontheffing kan worden verleend indien wordt aangetoond dat de windturbines geen of een zeer summiere beïnvloeding hebben. Indiener mist vorenstaande mogelijkheden in de NRD. Indiener verzoekt om deze mogelijkheden op te nemen in paragraaf 4.3.4 van de NRD onder het kopje 'hoogtebeperking Schiphol'. Indiener geeft aan dat in de specifieke situatie van de ontwikkeling van eerder genoemde projecten rekening zal worden gehouden met de hoogtebeperkingen en dat LVNL reeds heeft aangegeven dat een aantal zaken, waaronder de toetsing aan het navigatieaspect geen probleem vormen.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. In paragraaf 4.3.4 van de NRD staat dat de provincie vroegtijdig met LVNL en Inspectie in overleg treedt over het Luchthavenindelingenbesluit (LIB). In dit overleg worden genoemde locaties aan de Hemweg en Noordzeeweg betrokken. In het plan-MER wordt nader uitgewerkt op welke locaties ruimtelijke beperkingen ontstaan op grond van het LIB. Ten aanzien van de vraag van indiener in hoeverre mondiale en Europese eisen leidend zijn bij de totstandkoming van het nieuwe LIB wordt verwezen naar de Minister van Infrastructuur en Milieu.	Nee.

		Indiener vraagt in hoeverre er bij het tot stand komen van het nieuwe Luchthavenindelingsbesluit sprake is van het daadwerkelijk moeten voldoen aan mondiale en Europese eisen, of dat er sprake is geweest van een eigen implementatie van die eisen.		
5	1008B + 1008C	Indiener stelt vast dat in de NRD niet geheel vastligt welke gebieden worden meegenomen voor een nadere beoordeling op haalbaarheid in de plan-MER. Indiener wil om die reden naar voren brengen met welke gebieden hij bezig is met de ontwikkeling van een windenergieproject en waar naar zijn idee voldaan kan worden aan de voorwaarden die de provincie daarbij stelt. Indiener heeft in een bijlage een drietal locaties opgenomen waar respectievelijk 60 MW, 42 en 12 MW kan worden gerealiseerd. Indiener heeft met de betreffende grondeigenaren afspraken gemaakt en is eveneens in gesprek met de omgeving, die hij nadrukkelijk bij elk windpark wil betrekken. Indiener is van mening dat hij kan bijdragen aan de invulling van het provinciale beleid voor herstructurering en verzoekt daarom deze locaties mee te nemen in het plan-MER. Indiener adviseert om meer dan 105,5 MW aan locaties uit het plan-MER-proces te laten komen, aangezien op voorhand niet zeker is of alle locaties realiseerbaar zijn, waardoor de doelstelling mogelijk in gevaar kan komen.	Zie beantwoording 1004, 5(1), 5(2)	Nee.
3+4	1009	Indiener geeft aan dat een belangrijke ontwikkellocatie binnen haar gemeente, genaamd De	De zoekgebieden in de NRD zijn gebaseerd op een ruimtelijke analyse	Nee.

		Nieuwe Kern te Duivendrecht, is aangewezen als mogelijk potentiegebied voor het plaatsen van windturbines. Voor het betreffende gebied is door de gemeente Ouder-Amstel een structuurvisie opgesteld. Daarin is voorzien in de bouw van ca. 4.500 woningen alsmede kantoren en zijn bestaande sport- en recreatieve functies in het gebied ondergebracht. Indiener stelt dat De nieuwe Kern hierdoor niet echt geschikt is als potentieel ontwikkelgebied voor windturbines in lijnopstelling. Indiener verzoekt in de op te stellen NRD en in de komende wijzigingen van de PMV met het voorgaande rekening te houden en het gebied van De Nieuwe Kern niet meer op te nemen als potentiële plaatsingslocatie voor windturbines.	van nationaal en provinciaal beleid. Met gemeentelijk beleid is alleen rekening gehouden wanneer dit in (onherroepelijke) bestemmingsplannen is verwerkt en dit het provinciaal beleid voor wind op land (art. 32 van de PRV) niet overruled. Een ruimtelijke visie voor een specifiek gebied binnen een gemeente waarvoor nog geen sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan en/ of geen sprake is van provinciale belangen zoals vastgelegd in de provinciale structuurvisie vallen buiten het kader van de ruimtelijke analyse.	
2d	1010	Indieners geven aan dat ten tijde van de aanvraag bij GS de bouw van windturbines niet belemmerd werd door de aanduiding 'weidevogelleefgebied'. Indieners geven aan dat op het moment van de aanvraag voor weidevogelleefgebieden voldoende afstand tot autowegen werd aangehouden waardoor realisatie van het windpark Jan van Kempen mogelijk was. In de Weidevogelvisie Noord-Holland (maart 2009) is opgenomen dat gebieden geschikt zijn als weidevogelgebieden die een minimale afstand hebben van 150 meter tot grote autowegen en 125 meter tot hoofdverbindingswegen. In recente rapportages (waaronder Alterra 2435 uit 2013) is aangegeven dat voor weidevogels de verstoringszone van een weg veelal 200 - 300 meter bedraagt. De locatie Windpark Jan van Kempen is gelegen op kortere afstand van een weg en derhalve	Bepalend voor onze beslissing op bedoeld verzoek – waarover wij de initiatiefnemer bij brief van 29 juli 2014 in kennis hebben gesteld – is de regelgeving die geldt tijde van het nemen van het besluit. Artikel 32 lid 7 sub b PRV bepaalt dat een windturbine niet is gelegen in een weidevogelleefgebied.	Nee.

		gesitueerd binnen de verstoringszone. Indieners verwijzen hierbij naar de ruimtelijke onderbouwing als onderdeel zijnde van de destijds ingediende aanvraag, waarbij tevens uitgebreid is ingegaan op de effecten van realisatie van een windpark op aanwezige natuurwaarden, waaronder het effect op vogels en foerageergebieden. Op basis van deze onderbouwing is geconcludeerd dat polder F, waarin Windpark Jan van Kempen is gelegen, niet van dusdanig groot belang is voor vogels dat ervan kan worden uitgegaan dat realisatie van windturbines op genoemde locatie significante gevolgen heeft voor vogels / instandhoudingsdoelstellingen. Indieners wijzen erop dat in de structuurvisie (NH 2040) en verordening (PRVS) van de provincie (vaststelling d.d. 2 november 2010 en dus overigens ná bovengenoemde aanvraag) een deel van de locatie Windpark Jan van Kempen als weidevogelleefgebied is opgenomen. Dit sluit sowieso voor een gedeelte van deze locatie ruimtelijke ontwikkelingen niet uit en rekening houdend met de verstoringszone van de N9 achten indieners het haalbaar en verdedigbaar om op relatief korte afstand van deze doorgaande hoofdroute een lijnopstelling te realiseren.		
5 (1)	1010	Indieners geven aan dat enerzijds in de NRD (p. 12) is opgenomen dat de grenzen van het zoekgebied als hard worden beschouwd, maar anderzijds is aangegeven (p. 16) dat, indien de provincie een ruimtelijke ingreep onder voorwaarden in weidevogelleefgebieden toestaat, dat dan de	De formulering op pagina 16 NRD heeft betrekking op bredere ontwikkelingen in de planologisch beschermde EHS, ecologische verbindingzones en weidevogelleefgebieden, bijvoorbeeld	Nee.

		negatieve effecten moeten worden tegengegaan of gecompenseerd. Het eventueel onder voorwaarden wel toestaan van ruimtelijke ontwikkelingen lijkt volgens indieners niet overeen te komen met het uitgangspunt dat de grenzen van het zoekgebied vastliggen. Indieners stellen dat het amoveren van het bestaande grote aantal kleinschalige windturbines in combinatie met de nieuwe locaties van de te plaatsen turbines een positief effect heeft op de weidevogels. Indieners stellen dat met maatwerk en onder voorwaarden nog steeds medewerking kan worden verleend aan de herontwikkeling van de onderhavige locatie. Indieners kunnen zich niet vinden in het gehanteerde zoekgebied en de harde afbakening ervan en verzoeken om de locatie van het bestaande windpark mee te nemen als zoekgebied en te betrekken bij het plan-MER.	woningen, infrastructuur of andere ingrepen. Dergelijke ingrepen kunnen inderdaad onder voorwaarden worden toegestaan. Echter, ten aanzien van de bouw van windturbines is in artikel 32, lid 4 sub h expliciet aangegeven dat een windturbine niet is gelegen in genoemde kwetsbare gebieden.	
5 (2)	1010	Indieners geven aan – onder verwijzing naar p. 22 van de NRD – dat op dit moment één plan (Windpark Westfrisia) onder de overgangsregeling valt. Indieners zijn van mening dat ook het plan Windpark Jan van Kempen onder de overgangsregeling valt. Voor dit plan is namelijk vóór 11 april 2011 een aanvraag ingediend, nl. op 20 augustus 2010, op gelijke wijze zoals dat voor Windpark Westfrisia is gedaan.	Om in aanmerking te komen voor de overgangsregeling moeten aanvragen tijdig zijn ingediend en voldoen aan alle voorwaarden in artikel 32, lid 7 PRV. Bedoeld verzoek ziet op een windpark dat is geprojecteerd in weidevogelleefgebied. Dit is in strijd met het bepaalde in artikel 32 lid 7, sub b.	Nee.
5	1011	Indiener biedt zienswijze aan namens initiatiefnemers van Windpark Molenweg. Indiener kan zich niet	Zie beantwoording 1006, 3a	Ja, zie beantwoording 1006, 3a

		vinden in het zoekgebied en de harde afbakening daarvan. Op de kaart is slechts een klein gedeelte van de gronden van de initiatiefnemers opgenomen. Indiener twijfelt of voor gevoelige objecten van een grotere afstand dan 300 meter is uitgegaan, en geeft aan dat het grotendeels woningen van eigenaren van het windparken betreft en het daarmee om bedrijfswoningen gaat.		
5	1012	Indiener biedt zienswijze aan namens initiatiefnemers Windpark Harenkarspel. Indiener kan zich niet vinden in het zoekgebied. Op de kaart is slechts een gedeelte van de gronden van de initiatiefnemers opgenomen. Indiener twijfelt of voor gevoelige objecten van een grotere afstand dan 300 meter is uitgegaan, en geeft aan dat het grotendeels woningen van eigenaren van het windparken betreft en het daarmee om bedrijfswoningen gaat.	Zie beantwoording 1006, 3a	Ja, zie beantwoording 1006, 3a
3a	1013	Indiener biedt zienswijze aan namens initiatiefnemers van Windpark Oosterpolder. Indiener kan zich niet vinden in het zoekgebied en harde afbakening daarvan, het beoogde windpark is als rode vlek opgenomen, omdat blijkbaar niet genoeg ruimte is voor een lijnopstelling. De initiatiefnemer ziet voor deze locatie, in combinatie met aanliggende gebieden en bestaande turbines, voldoende mogelijkheden voor het realiseren van minimaal 6 turbines. Indiener twijfelt of voor gevoelige objecten van een grotere afstand dan 300 meter is uitgegaan, en of op correcte wijze is gemeten tot gevoelige bestemmingen in tegenstelling tot agrarische bebouwing.	De voorwaarden in artikel 32 lid 4 PRV zijn uitgangspunt voor het plan-MER. De beoogde locatie voldoet niet aan de voorwaarden. Ten aanzien van de afstand van 300 m verwijzen wij naar de beantwoording 1006, 3a	Ja, zie beantwoording 1006, 3a
2c	1014	Indiener stelt dat windturbines leiden tot hoge sterfte onder vogels en vleermuizen.	Zie beantwoording 1003, 2c	Nee.

1a,5	1014	Indiener heeft ernstige bezwaren tegen het opnemen van de Purmer als mogelijk zoekgebied, omdat eventueel nieuw te plaatsen solitaire dan wel in lijn geplaatste windturbines een aanzienlijke aantasting (verrommeling) vormen van het uitzicht op het landelijk gebied en het karakteristieke polder/cultuurlandschap. Indiener verwijst hierbij naar de door de gezamenlijke ISW gemeenten vastgestelde Regiovisie Waterland 2040 "Vitaal met karakter", waarin ervoor gekozen is om het authentieke agrarische cultuurlandschap in de regio Waterland te behouden. In de Regiovisie is er uitdrukkelijk voor gekozen om de Purmer in zijn huidige vorm te beschermen, mede gelet op de toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van deze regio, zowel nationaal als internationaal gezien. Voorts verwijst Indiener naar het provinciale beleid voor het landelijk gebied (voorheen in het Streekplan hfst 4.9 op blz. 85). Daarin staat dat voor alle plannen en initiatieven ten aanzien van functieveranderingen en bestaande niet- agrarische functies altijd geldt dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de bestaande stedenbouwkundige, cultuurhistorisch of groenblauwe kwaliteiten of karakteristieken van het landelijk gebied. Dit beleid is overgenomen in de provinciale structuurvisie/verordening. Voor een groot deel van Waterland is de strategie van de provincie altijd gericht geweest op het behoud en versterking van de waardevolle cultuurlandschappen, zoals de droogmakerijen en de veen(weide)gebieden (blz. 111 en blz. 112 streekplan oud). Ook de verbreding van landbouw dient plaats te vinden in samenhang met de natuur en landschapswaarden.	Op grond van de bepalingen in artikel 32, lid 4 PRV is de Purmer niet uitgesloten als zoekgebied voor de ontwikkeling van windenergie. In het kader van het plan-MER zullen wij een alternatief Landschap onderzoeken. Wij nemen daarbij het volgende in overweging: de Purmer grenst aan de bufferzone (voorheen Nationaal Landschap) Laag Holland. In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, zoals door PS vastgesteld op 21 juni 2010 als onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (Leidraad) is als beleidslijn opgenomen dat eventuele ruimtelijke ontwikkelingen in en om Laag Holland aantoonbaar positief moeten bijdragen aan het karakteristieke landschapsbeeld van het betreffende gebied.	Nee.
------	------	---	--	------

		Indiener verwijst m.b.t. tot de ruimtelijke inpassing en opwekking van duurzame energie naar de voorkeursgebieden voor windenergie die de provincie heeft geformuleerd in het Streekplan oud (blz. 146). Aan initiatieven die betrekking hebben op locaties buiten de voorkeursgebieden, stelt de provincie zwaardere eisen met betrekking tot de ruimtelijke onderbouwing en de noodzaak. De Purmer valt in een open gebied met bijzondere en waardevolle kenmerken. Volgens Indiener viel/valt de Purmer buiten de door de provincie geformuleerde voorkeursgebieden. Indiener verzoekt hiermee in de NRD rekening te houden. In de actualisatie van het bestemmingsplan zal geen ruimte worden opgenomen voor windturbines. Indiener wijst erop dat op dit moment een voorbereidingsbesluit vigeert op grond waarvan zij dit een ongewenste ontwikkeling vindt. Resumerend verzoekt zij om de Purmer als zoeklocatie binnen de NRD weg te laten.		
3b,4c en 5	1015	Indiener stelt dat zij als belanghebbende aan te merken is, omdat zij de belangen van de tuinbouwzaadsector in Noord-Holland Noord in de meest ruime zin van het woord behartigt en dat deze sector een belangrijke economische drager is voor de verdere ontwikkeling van deze regio en door de Rijksoverheid wordt beschouwd als een van de economische topsectoren van Nederland. Indiener stelt dat op de kaart bij de NRD zoekgebieden voor plaatsing van windmolens zijn ingetekend die	De NRD en het daarop volgend plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact, zoals slagschaduw, van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. Bij het samenstellen van het voorkeursalternatief (het beleid dat	Nee.

		overlappen met de gebieden die eerder in de Structuurvisie 2040 en Ruimtelijke Verordening zijn aangemerkt als mogelijke vestigings- of uitbreidingslocaties voor zaadbedrijven, onder meer de gebieden ten noorden van de bebouwde kom van Enkhuizen en tussen de Drechterlandseweg en het Westeinde in Enkhuizen. In deze gebieden staan reeds productiefaciliteiten, researchlaboratoria en glazen kassencomplexen van zaadbedrijven. Indiener verzoekt om geen zoekgebieden voor windmolens aan te wijzen in de gebieden die eerder zijn aangewezen als vestigings- / uitbreidingsgebied voor zaadbedrijven. De nabijheid van draaiende windmolens kan volgens indiener zorgen voor hinderlijke slagschaduw voor de mensen die daar werken en beperkt de mogelijkheden voor toekomstige uitbreiding van zaadbedrijven.	wordt opgenomen in de SV en de PRV) wordt rekening gehouden met alle relevante belangen. Vooralsnog is niet duidelijk waarom slagschaduweffecten voor zaadbedrijven om een andere afweging vragen dan bij andere vormen van land- en tuinbouw. Artikel 26d in de PRV over zaadveredelingsconcentratiegebieden stelt geen nadere eisen en maakt de realisatie van windturbines niet onmogelijk. Bij nadere uitwerking van het plan-MER op projectniveau zal door de initiatiefnemer naar eventuele schadelijke effecten moeten worden gekeken.	
3b,4c en 5	1016	De nabijheid van draaiende windmolens kan volgens indiener zorgen voor hinderlijke slagschaduw voor de mensen die daar werken en beperkt de mogelijkheden voor toekomstige uitbreiding van zaadbedrijven. Verzoek om locaties goed af te stemmen met zaadbedrijven, in verband met slagschaduw.	Zie antwoord 1015	Nee.
3a (1)	1017	Indiener mist bij het beoordelingskader in tabel 6.1, woon en leefomgeving, het criterium resonantie. Duits onderzoek heeft aangetoond dat hogere molens (> 60 m) bij huizen die niet op palen staan trillingen kunnen veroorzaken. In het buitengebied van NH staan nog zeer veel huizen die niet zijn onderheid.	De indiener geeft geen nadere informatie over het Duitse onderzoek waaraan wordt gerefereerd. In de bestaande situatie in Noord-Holland met al een groot aantal windturbines is niet gebleken dat het bedoelde resonantie-effect optreedt. In het bijzondere geval waarin resonantie zich wel manifesteert kan	Nee.

			onnodige trillinghinder worden voorkomen door aanpassing van toerental van windmolen. De NRD en het daarop volgend plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar resonantie. Bij nadere uitwerking van het plan-MER op projectniveau zal door de initiatiefnemer naar eventuele resonantie worden gekeken.	
3a (2)	1017	Indiener onderschrijft 4.3.2 van de NRD de mogelijkheid om bij de beoordeling van geluid ook aandacht te besteden aan piekgeluid en geluid in de nachtperiode.	Zie beantwoording 1001, 3a	Nee.
3a (3)	1017	Indiener is van mening dat voor windparken die door particulieren worden geëxploiteerd strenge eisen moeten gelden m.b.t. reparatie/ onderhoud om de duur van geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken.	Uit oogpunt van rechtsgelijkheid zijn de randvoorwaarden die worden gesteld aan de exploitatie van windturbines voor alle exploitanten gelijk.	Nee.
5	1017	Tevens pleit Indiener voor een aanspreekpunt waar omwonenden terecht kunnen met klachten en dat ook handhavend kan optreden.	De Regionale Uitvoeringsdiensten fungeren als aanspreekpunt voor vragen en klachten van omwonenden van windturbines. Indien sprake is van normoverschrijding kan de RUD in overleg met het bevoegd gezag handhavend optreden.	Nee.
3a (4)	1017	Indiener stelt dat aan de eisen waaraan windparken dienen te voldoen zou moeten worden toegevoegd dat een windpark niet mag worden gevestigd / opgeschaald als duidelijk is dat de 41/47 dB grens	De handhaving van 47Lden en 41 Lnight is inderdaad niet controleerbaar voor omwonenden, aangezien het gaat om berekende jaargemiddelden en	Nee.

		voortdurend wordt overschreden. Volgens indiener betekent dit immers dat die turbines moeten worden ingeregeld om te kunnen voldoen. Indiener vindt dit een zwak punt, omdat niet duidelijk is wie hier op toeziet en hoe kan je dat als omwonende kan controleren. Indiener refereert hierbij aan de opschaling van het windpark Groetpolder. Het akoestisch rapport d.d. 19-11-2012 van Grontmij Nederland geeft aan dat om aan de grenswaarden van het Activiteitenbesluit te kunnen voldoen 9 van de 14 molens 's-nachts moeten worden terug geregeld. Indiener vraagt zich af waarom zo'n overcapaciteit geplaatst moet worden als er feitelijk geen optimaal gebruik van kan worden gemaakt.	niet om gemeten dB(A). Dat ligt in de aard van de regelgeving zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit en de normstelling in het Barim. Zie ook beantwoording 1036.	
5 (1)	1018	Indiener geeft aan: In de notitie worden er naar verschillende versies (verschillende vaststellingsdata) van de Structuurvisie NH 2040 verwezen. Zie bijvoorbeeld pagina 4 in pagina 10 van de notitie De provinciale opgave spreekt over aanvragen van voor 11 april 2011. Een specificatie hiervan is wenselijk.	De provinciale structuurvisie is vastgesteld in 2010 en voor de verkiezingen van 2011. In het coalitieakkoord van na de verkiezingen zijn afspraken gemaakt over wind op land die niet overeenkomen met de structuurvisie uit 2010. De structuurvisie is daarom in 2011 en 2012 gewijzigd. De wijzigingen zijn correct.	Nee.
5 (2)	1018	Er wordt gesproken over harde grenzen inzake de zoekgebieden. Een onderbouwing ontbreekt hier. De ruimtelijke randvoorwaarden genoemd op pagina 26 komen niet overeen met de aangeduide zoekgebieden.	De aanduiding van de zoekgebieden volgt uit een ruimtelijke analyse op grond van de bepalingen in artikel 32, lid 4 PRV, vastgesteld door Provinciale Staten op 17 december 2012. Omdat deze bepalingen strikt en eensluidend zijn, is als gevolg	Nee.

			hiervan de begrenzing van de zoekgebieden hard.	
3c, 1d	1018	Het beoordelings-/toetsingskader is nu niet bekend en ook de aandachtspunten per gebied komen niet aan de orde. Er dient een toetsing/beoordelingskader te komen aangaande gevoelige bestemmingen/woningen. Hierbij dient niet enkel de bestemming maar ook de functieaanduiding mee te worden genomen. Er dient in Zwaagdijk rekening te worden gehouden met de nederzettingssporen maar ook met de Kromme Leek. Archeologie ontbreekt als toetsingskader	Zie beantwoording 1006, 3a ‘Aantasting archeologische waarden’ is opgenomen in het beoordelingskader.	Ja.
5 (3)	1018	Er dient aandacht besteed te worden aan compensatie.	Zie beantwoording 1001, 5	Nee.
5 (4)	1018	Er dient een wetenschappelijke onderbouwing te zijn van de werkelijke nettobijdrage aan de energievoorziening en een vergelijking met alternatieven en hun milieueffecten.	Zie beantwoording 1003, 5(2)	Nee.
5 (1)	1019	Indiener stelt dat windenergie nauwelijks een bijdrage levert aan de vermindering van de CO2-uitstoot en de productiekosten veel hoger zijn dan bij traditionele energiewinning, waardoor de energierekening voor huishoudens aanzienlijk hoger wordt.	Zie beantwoording 1003, 5 (2)	Nee.
5 (2)	1019	Indiener maakt bezwaar tegen de plaatsing van grote windturbines in het stroomgebied van de Kromme Leek, omdat de afstand tussen de bebouwing van de	De zoekgebieden in de NRD zijn gebaseerd op een ruimtelijke analyse van nationaal en provinciaal beleid.	Nee.

		Zwaagdijk aan de zuidkant van de Kromme Leek en die van Nibbixwoud en Hauwert aan de noordkant slechts 1000 meter is. Indiener stelt dat het woongenot van de bewoners van Zwaagdijk-West de komende jaren al flink onder druk komt te staan met de komst van een drukke snelweg (N 23) en de aanleg van het bedrijventerrein "Zevenhuis". Tevens loopt er door het genoemde gebied een hoogspanningsleiding op ca. 400 meter, gerekend vanaf de Zwaagdijk.	Met gemeentelijk beleid is alleen rekening gehouden wanneer dit in (onherroepelijke) bestemmingsplannen is verwerkt en dit het provinciaal beleid voor wind op land (art. 32 van de PRV) niet overruled. Een ruimtelijke visie voor een specifiek gebied binnen een gemeente waarvoor nog geen sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan en/ of geen sprake is van provinciale belangen zoals vastgelegd in de provinciale structuurvisie vallen buiten het kader van de ruimtelijke analyse.	
1b	1019	Indiener stelt dat het plaatsen van grote windturbines in gebieden waar gewoond en gerecreëerd wordt en waar sprake is van een landschappelijk beheer een onverantwoorde keuze is. Indiener stelt dat locaties buiten de kustlijn van de provincie, zoals langs de Afsluitdijk en de dijk Enkhuizen-Lelystad, beter geschikt zijn voor lijnopstellingen van grote windturbines.	Windturbines op land maken onderdeel uit van het landschap, zijn onder voorwaarden ruimtelijk goed in te passen en kunnen van toegevoegde waarde zijn omdat zij bestaande landschappelijke structuren kunnen versterken. Dit plan-MER richt zich niet op zoekgebieden voor wind op zee; de 685,5 MW moet conform afspraak met Rijk op land gerealiseerd worden.	Nee.
1a	1020	Indiener maakt bezwaar tegen de plaatsing van nog meer windturbines in de Wieringermeer, meer specifiek aan de Kolhonerweg 4 in Middenmeer. Indiener is van mening dat zijn uitzicht op het landschap reeds zodanig ontsierd is door windturbines, dat het gebied voldoende heeft	De voorliggende NRD en het plan-MER hebben geen betrekking op windpark Wieringermeer; hiervoor wordt een aparte ruimtelijke procedure doorlopen onder de Rijkscoördinatieregeling. In het najaar	Nee.

		bijgedragen aan de plaatsing van windturbines.	van 2014 wordt het ontwerp Rijksinpassingsplan windpark Wieringermeer ter inzage gelegd. Meer informatie op www.rvo.nl/subsidies-regelingen/windpark-wieringermeer	
3a,3b,4c	1021	Indiener stelt dat zijn bedrijf door de mogelijke plaatsing van zes windturbines ernstige schade zou kunnen oplopen omdat hierdoor bedrijfsuitbreiding mogelijk wordt belemmerd. Tevens vreest indiener voor nadelige effecten van wind en schaduwinvloed op het bedrijf. Indiener verzoekt om aanpassing van het zoekgebied waarbinnen zijn bedrijf is gelegen.	In fase na het plan-MER zal door de initiatiefnemer op projectniveau onderzocht moeten worden of sprake is van planschade. In het beleidskader Wind op Land wordt nadere aandacht besteed aan participatie en compensatie.	Nee.
1a	1022	Indiener stelt dat de natuurgebieden (Kennemerduinen) en parken (Velserbeek, Beeckestijn) en het recreatiegebied Spaarnwoude gevrijwaard dienen te worden van nieuwe windturbines, omdat deze gebieden al een belangrijke compensatie vormen voor de overlast van geluid en stof die de nabij gelegen industrie en havenactiviteiten geven. Indiener is bevreesd dat het uitzicht van de bewoners van de IJmuiderstraatsweg verstoord wordt door de mogelijke plaatsing van op zijn minst zes windturbines langs het Noordzeekanaal.	De zoekgebieden zijn tot stand gekomen op basis van ruimtelijke voorwaarden zoals vastgelegd in de artikel 32, lid 4 PRV. Verserbeek, Beeckesteijn en Kennemerduinen voldoen niet aan deze voorwaarden en zijn dus geen zoekgebied. In het kader van de NRD wordt verstoring op specifieke locaties nog niet onderzocht. In de fase van het plan-MER wordt de landschappelijke inpassing op hoofdlijnen onderzocht. Mocht genoemde locatie vervolgens in beeld blijven, dan wordt in het besluit-MER een uitgebreide analyse van landschappelijke inpassing en de impact van windparken op uitzicht uitgevoerd.	Nee.

3a	1022	Indiener stelt dat de bewoners aan de IJmuiderstraatweg en Willebrordstraat al jaren overlast ondervinden van het stuwadoorsbedrijf Velserkom bij de 2e en 3e Rijksbinnenhaven. Het geluidniveau zit hier al aan het maximaal wettelijk plafond, zowel overdag als 's nachts. Hier kan geen geluidsbron meer bij. Indiener stelt dat hetzelfde geldt voor de mogelijke locatie voor windturbines bij de spuisluis. Indiener pleit ervoor dat in de MER niet alleen rekening gehouden wordt met het geluid van de windmolens, maar dat er tevens gekeken wordt naar de cumulatie van geluid ten gevolge van de reeds aanwezige geluidsbronnen en wat het gevolg hiervan is voor de omgeving.	De NRD en het daarop volgend plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact, zoals geluidshinder, van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd akoestisch onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken op specifieke locaties. In dit onderzoek wordt de cumulatie van geluid door al aanwezige geluidbronnen betrokken. Dit kan ertoe leiden dat op bepaalde locaties geen windturbines kunnen worden gebouwd of dat door het bevoegd gezag maatwerk voorschriften worden opgelegd om de overlast te beperken.	Nee.
4d	1022	Indiener wijst erop dat langs het Noordzeekanaal overal walradar aanwezig is. Indiener vraagt zich af of die niet beïnvloed wordt door windturbines.	In het kader van bovengenoemde besluit-MER moet onderzoek worden verricht naar de verstoring van scheepsradar. Rijkswaterstaat is hiervoor het bevoegd gezag.	Nee.
1+2+3	1023	Indiener stelt dat de gezondheidsrisico's van windturbines hoog zijn (chronische psychische stress, depressies, hart- en vaatziekten, diabetes, auto-immuunziekten, slaapstoornissen, verkoudheid en slechte wondgenezing). Mensen kunnen ook ziek worden van een combinatie van negatieve emoties over windturbines.	De effecten op de gezondheid van mensen als gevolg van grootschalige windparken worden in het plan-MER niet als een afzonderlijk aspect beoordeeld. Wel worden de aspecten hinder (geluid, slagschaduw), veiligheid en ruimtelijk-visuele impact op de leefomgeving (bij landschap) kwalitatief beoordeeld. Dit zijn aspecten die in sommige gevallen van	Ja. In de NRD en het PlanMER wordt een paragraaf over gezondheid opgenomen.

			invloed kunnen zijn op de gezondheidstoestand. Er zal zowel in de definitieve NRD als de plan-MER een paragraaf over gezondheid worden opgenomen.	
2c	1023	Indiener stelt dat windturbines leiden tot hoge sterfte onder vogels en vleermuizen.	Zie beantwoording 1003, 2c	Nee.
5 (1)	1023	Indiener geeft aan dat het beoogde effect van Wind op Land nihil is, omdat de CO2-reductie van Wind op Land in 2 dagen teniet wordt gedaan door groei van CO2-emissies in de rest van de wereld.	Voor beantwoording zie: 1003 (5-2)	Nee.
4	1023	Indiener pleit, mede gelet op het algemeen belang, voor onderzoek nu windenergie deel uitmaakt van een groot aantal economische ruimteclaims, zoals infrastructuur, leefgebieden, industrie, natuur en gebieden voor toekomstige ontwikkelingen. Tevens pleit Indiener voor onderzoek naar de mogelijke negatieve effecten van windparken op de ontwikkelingsmogelijkheden voor recreatie en vakantieverblijven.	Effecten op sociaal-economische functies zoals recreatie, landbouw en toerisme zijn onderdeel van het beoordelingskader en worden in het plan-MER voor de verschillende alternatieven inzichtelijk gemaakt.	Nee.
5 (2)	1023	Indiener stelt dat SDE-subsidies leiden tot hogere kosten voor Nederlandse huishoudens en dat juist met deze subsidies energiebedrijven, staal-en betonbedrijven worden betaald, die de grootste CO2-producenten zijn.	De verantwoordelijkheid voor de inrichting van de Stimuleringsregeling voor Duurzame energie (SDE) ligt bij de Minister van Economische Zaken.	Nee.
5 (3)	1023	Indiener pleit ervoor, voordat windenergie uitgebreid wordt, dat de GGD meedenkt en adviseert over aspecten m.b.t. gezondheid, communicatie en draagvlak en insprekt op ontwerpbesluiten. Deze	Wij onderschrijven het belang om de GGD tijdig te betrekken in het planproces voor het aanwijzen van concrete locaties. Voor windpark	Nee.

		bijdrage van de GGD aan het proces moet nieuw ontwikkeld worden.	Wieringermeer hebben wij een expert bijeenkomst georganiseerd waaraan de GGD heeft deelgenomen. Wij zullen de GGD ook benaderen voor deelname aan gebiedsateliers.	
5 (1)	1024	Indiener wijst erop dat de verhouding tussen de provinciale en de landelijke taakstelling, die leidt tot 685,5 MW (vermijden van 533.000 ton CO2 per jaar) , ten onrechte niet genoemd wordt. Indiener constateert dat de positieve milieueffecten van windenergie (zie 3.1: Structuurvisie) totaal niet genoemd worden en dat dit ook geldt voor negatieve milieueffecten van de luchthaven Schiphol (radar, korte golf en andere CO2-bronnen) die boven het belang van windenergie worden gesteld.	In paragraaf 1.1 NRD wordt het verband tussen de opgave van 685,5 MW en de landelijke en Europese doelstellingen voor duurzame energie geschetst. In het kader van het plan-MER is een alternatief energieopbrengst samengesteld. Daarnaast worden alle alternatieven onderzocht op de mate van energieopbrengst. In het planMER worden per alternatief de effecten op de vliegroutes van Schiphol en radarverstoringgebieden beschreven.	Ja. In hoofdstuk 6 NRD worden energieopbrengst en effecten op vliegroutes en radargolfen opgenomen als element in het beoordelingskader.
5 (2)	1024	Indiener stelt dat bij de financiële compensatie in het kader van de windbank, geen rekening gehouden wordt met al het (vrijwilligers-)werk, dat is verricht om draagvlak voor windenergie te verkrijgen. Volgens indiener is plaatsing van nieuwe windturbines financieel onhaalbaar indien de kosten van het slopen en opruimen van oude windmolens zelf moeten worden opgebracht in combinatie met het financieren van nieuwe turbines.	De waardebeoordeling die nodig is om te komen tot een herstructurering van windturbines en de toets op economische uitvoerbaarheid maken geen deel uit van de m.e.r.-procedure. In het gewijzigd beleidskader Wind op land, dat tegelijk met het concept plan-MER ter inzage wordt gelegd, worden kaders gesteld waarbinnen initiatiefnemers de voorwaarden voor herstructurering en participatie dienen uit te werken. Om dit proces te ondersteunen hebben wij een	Nee.

			rekenmodel beschikbaar gesteld en zetten wij een windmakelaar in. Vervolgens zullen wij vergunningaanvragen toetsen op economische uitvoerbaarheid.	
5 (3)	1024	Indiener geeft aan dat zij in 2012 energie van de molen direct aan haar leden is gaan leveren, waarbij het uitgangspunt was dat met een 900 kW molen 600 huishoudens bediend zouden kunnen worden. Indiener vreest dat al het werk hieraan teniet wordt gedaan indien de Lagerwey 80 kW niet kan worden opgeschaald. Indiener heeft op 28 december 2008 bij de gemeente Zaanstad een bouwaanvraag ingediend om haar bestaande molen op te schalen. Na veel overleg is de gemeente met een positief advies gekomen. De gemeente en indiener hebben verschillende keren bij de provincie om toepassing van het overgangsrecht ten aanzien van 'Wind op Land' verzocht. Indiener is van mening dat het overgangsrecht duidelijk aangeeft dat de eisen voor herstructurering niet gesteld worden aan projecten, die al voor april 2011 in uitwerking waren. In oktober 2009 is de leges voor deze omgevingsvergunning à €17.850 aan Zaanstad voldaan.	Het onderzoek in het plan-MER richt zich niet op concrete initiatieven en grondposities voor de opschaling van bestaande windturbines. Na vaststelling van de gewijzigde PRV kunnen ingekomen aanvragen om een omgevingsvergunning worden beoordeeld. De overgangsregeling van artikel 32 lid 7 PRV bepaalt onder meer dat een windturbine niet is gelegen in een weidevogelleefgebied of een voormalig nationaal landschap. De windturbine van indiener is gelegen in weidevogelleefgebied en in voormalig nationaal landschap Laag Holland. De overgangsregeling is derhalve niet van toepassing.	Nee.
1	1024	Indiener geeft aan dat het plan voor een nieuwe verbindingsweg tussen de rijkswegen A8 en A9 een uitstekende gelegenheid is om van de drie solitaire windmolens, Zuiderweg, Noorderweg en Heemskerk, een lijnopstelling van 6 gelijke molens te realiseren. Volgens Indiener voldoet het plan aan het Wind op	Als voor deze locatie een plan wordt gemaakt dat voldoet aan de ruimtelijke randvoorwaarden in de PRV alsmede aan de voorwaarden ten aanzien van herstructurering, compensatie en participatie in het	Nee.

		Landbeleid van de provincie Noord-Holland.	beleidskader Wind op land, dan kunt u na in werking treden van de voorgenomen beleidswijziging een aanvraag indienen, die wij zullen toetsen aan de voorwaarden.	
5 (4)	1024	Indiener merkt op dat in fase 1 van de onderzoeksmethodiek van het plan-MER in de criteria geen rekening wordt gehouden met grondeigendommen van locaties. Volgens Indiener wordt op deze wijze de pachtprijs dermate opgeschroefd, dat de exploitatie van windenergie financieel onhaalbaar wordt.	In deze fase van het planproces wordt niet gekeken naar grondeigendom en economische uitvoerbaarheid. Deze aspecten maken geen deel uit van de systematiek voor het plan-MER, maar komen aan de orde in de vervolgfase waarbij concrete locaties en initiatieven in beeld komen. Wij hebben in een vroeg stadium aangegeven dat wij de regie houden op de herstructurering, maar dat de verantwoordelijkheid voor uitvoering van de herstructurering ligt bij de initiatiefnemers.	Nee.
3a	1025	Indiener stelt voor om in de MER ook het aantal kwetsbare objecten in een straal van 800 meter en van 1250 meter rond de mogelijke locaties vast te stellen en in de MER ook de geluidscontour van 41 dB(A) mee te nemen. Volgens indiener geven verschillende onderzoeken (Zweden, Denemarken, Duitsland, Canada) naar de ervaren overlast aan dat 24-28% van de omwonenden in een straal van 800, 1000 of 1250 meter rond turbines van de huidige generatie (2,4 -3 MW) het geluid van de turbines als zeer hinderlijk ervaart. In een belevingsonderzoek rond enkele turbines in Noord Holland (0,8 – 2,4 MW) geven 27-33% van omwonenden in een straal van 1200 meter aan dat	In het MER wordt aandacht besteed aan het aantal gevoelige bestemmingen in zones rond de mogelijke plaatsingsgebieden. Zie verder beantwoording 1001, 3a.	Ja.

		het geluid van de turbines leidt tot slaapverstoring gedurende meer dan 5 nachten per maand. Metingen op grotere afstand rond turbines leveren waarden voor de geluidsbelasting op die niet te verklaren zijn uit de standaard meetmethoden en het daaraan gekoppelde rekenmodel. Indiener stelt voor in de MER ook aandacht te besteden aan het lokaal voorkomende achtergrondniveau en aan te geven hoe groot het verschil is tussen het achtergrondniveau en de formele norm (47 dB(A) L_{DEN}). Volgens indiener is voor de mate van overlast het verschil tussen de feitelijke geluidsbelasting van het turbinegeluid en het achtergrondniveau bepalend. Een gemiddelde geluidsbelasting van 47 dB(A) heeft in een omgeving met een laag achtergrondniveau < 35 dB(A) een veel grotere impact dan bij een gemiddeld achtergrondniveau > 45 dB(A). Indiener stelt voor om onderzoek te doen naar een zonering van gebieden waarin communicatie met en betrokkenheid van omwonenden een voorwaarde is om het effect van de geluidsbelasting te beperken. Volgens indiener is het effect van geluidsbelasting groter naarmate eigenaars en bouwers van de turbines minder bereid zijn omwonenden bij de bouw	In het planMER is voor het in beeld brengen van de geluidseffecten gewerkt met afstandscontouren vanaf zoekgebieden of bestaande turbines (huidige situatie) tot woningen en het aantal woningen binnen afstandscontouren rondom de zoekgebieden. Voor de gehele provincie zijn geen gegevens beschikbaar van het voorkomende achtergrondniveau geluid. Bij de nadere uitwerking van het PlanMER op projectniveau kan door de initiatiefnemer eventuele beschikbare gegevens over het lokaal voorkomende achtergrondniveau worden betrokken in het effectenonderzoek. Wij onderschrijven het belang van een goede communicatie tussen initiatiefnemers van windparken en omwonenden van windturbines. Het beperken van geluidhinder voor omwonenden is daarbij een van de onderwerpen. Om dit proces te	
--	--	--	---	--

		en met management van turbines te betrekken. Dat heeft gevolgen voor de mate waarin overlast ervaren wordt. Indiener verwijst als voorbeeld naar een recent opgesteld overzicht ten behoeve van de leden van PS van overlast gevende locaties van bestaande windturbines. Van de lijst met 11 locaties gaat het in 8 gevallen om turbines van één leverancier, Enercon. Op een verzoek van omwonenden om overleg over de ontstane overlast wordt niet gereageerd. Ook als de Gemeente Hollands Kroon het verzoek overneemt weigert Enercon overleg.	faciliteren zullen wij rond concrete initiatieven voor windparken gebiedsprocessen inrichten, waarbij belanghebbenden rond een windproject, initiatiefnemers, overheden en overige actoren afspraken maken over communicatie en omgaan met overlast van windturbines. In specifieke gevallen kan het bevoegd gezag maatwerk voorschriften opleggen, gericht op het beperken en monitoren van de geluidsbelasting door windturbines.	
3b	1025	Indiener stelt voor om in kaart te brengen waar lijnopstellingen op grotere afstand dan 12x de rotordiameter bij lagere zonstanden kunnen leiden tot overlast door slagschaduw. Het provinciaal beleid gaat uit van lijnopstellingen. Daarbij is het bij lage zonstanden denkbaar dat een woning (of ander kwetsbaar object) op wat grotere afstand van de turbine achtereenvolgens te maken krijgt met slagschaduw van meerdere turbines.	In het plan-MER wordt het aantal woningen rond de mogelijke plaatsingsgebieden in beeld gebracht. Dit wordt onder andere gedaan als een indicatie voor de kans op hinder door slagschaduw. Na het vaststellen van het provinciaal beleid kunnen initiatiefnemers komen met concrete plannen voor windparken. Ten behoeve van zo'n plan moet een initiatiefnemer in het kader van het besluit-MER gedetailleerd onderzoek doen naar de mogelijk effecten zoals het optreden van hinder door slagschaduw. Hierbij kan worden aangetekend dat de norm die hiervoor wordt gehanteerd er rekening mee houdt dat slagschaduw door meerdere turbines kan worden veroorzaakt.	Nee.

3a + 3b	1026	Indiener stelt dat uit onderzoek blijkt dat windturbines tot gezondheidsklachten – fysiek en psychisch – leiden en daarnaast problemen veroorzaken zoals landschapsvervuiling, geluidsoverlast, slagschaduw en lichtvervuiling. Tevens bevatten windturbines de gevaarlijke stof Neodymium.	Zie beantwoording 1003, 3a+b	Ja.
5	1026	Indiener stelt dat windenergie nauwelijks een bijdrage levert aan de vermindering van de CO ₂ -uitstoot en de productiekosten veel hoger zijn dan bij traditionele energiewinning, waardoor de energierekening voor huishoudens aanzienlijk hoger wordt.	Zie beantwoording 1003, 5 (2)	Nee.
3a, 2b	1027	Indieners hebben ernstige bezwaren tegen een mogelijke plaatsing van windmolens aan de Droge Wijmersweg 5 te Wervershoof. Zij stellen dat windmolens minimaal 300 meter van woonhuizen dienen te worden geplaatst. Indieners wijzen op overlast door geluid, slagschaduw en knipperende bakens, horizonvervuiling, gezondheidsrisico's. Indieners stellen dat het gebied grenst aan de EHS.	Zie beantwoording 1028.	Nee.
3a+2b	1028	Indieners hebben ernstige bezwaren tegen een mogelijke plaatsing van windmolens aan de Droge Wijmersweg 5 te Wervershoof. Zij stellen dat windmolens minimaal 300 meter van woonhuizen dienen te worden geplaatst. Hun huizen aan de Droge Wijmersweg staan binnen deze straal. Indieners wijzen op overlast door geluid, slagschaduw en knipperende bakens, horizonvervuiling, gezondheidsrisico's. Indieners stellen dat het gebied grenst aan de EHS.	De NRD en het daarop volgend plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact, zoals slagschaduw, van windparken op specifieke locaties. Zie verder beantwoording 1003,3a+b Op grond van artikel 32, lid 4 sub h is de bouw van windturbines in de EHS niet toegestaan. De EHS kent geen	Nee.

			externe werking. Voor verdere beantwoording zie 3a: 1001, 1003.	
2c	1028	Indiener stelt dat windturbines leiden tot hoge sterfte onder vogels en vleermuizen.	Zie beantwoording 1003, 2c	Nee.
1,2,3,5	1029	Indiener heeft bezwaar tegen nieuw opgevoerde locaties in de gemeente Koggenland. Deze stroken niet met het gemeentelijk bestemmingsplan. Daarnaast zijn er landschappelijke bezwaren, wijzen de indieners op stiltegebieden in de gemeente, overlast voor woon- en leefomgeving.	Zie beantwoording 1009, 3+4	
3a	1029	Indiener heeft onderzoek laten verrichten naar het referentieniveau van het omgevingsgeluid op het grondgebied van haar gemeente. Op basis van dit onderzoek concludeert indiener dat de heersende achtergrondniveaus zodanig laag zijn dat er altijd wel woningen in de buurt van windparken liggen en dat het om die reden moeilijk, zo niet onmogelijk wordt windturbines te plaatsen zonder overlast te veroorzaken (rapport met metingen bijgevoegd).	In het plan-MER is voor het in beeld brengen van de geluidseffecten gewerkt met afstandscontouren vanaf zoekgebieden of bestaande turbines (huidige situatie) tot woningen en het aantal woningen binnen afstandscontouren rondom de zoekgebieden. Voor de gehele provincie zijn geen gegevens beschikbaar van het voorkomende achtergrondniveau geluid. Bij de nadere uitwerking van het MER op projectniveau kan door de initiatiefnemer eventuele beschikbare gegevens over het lokaal voorkomende achtergrondniveau worden betrokken in het effectenonderzoek.	Nee.
5	1030	Indiener heeft een grote klacht tegen windmolens omdat ze geen of weinig energie geven, gascentrales nodig blijven en dus globaal vervuילend zijn, de productie van windmolens in China vervuiling	Het plan-MER waarvoor deze NRD de kaders schetst, heeft betrekking op de afspraken tussen het Rijk en provincie over windenergie op land. In de	Nee.

		veroorzaakt, duur zijn en de burger hiervoor betaalt en er voldoende echte groene energiebronnen zijn die niet vervuilen.	inleiding van het plan-MER zullen wij op hoofdlijnen ingaan op de betekenis van deze afspraken in relatie tot de discussie over nut en noodzaak van windenergie. Zie ook beantwoording 1003, 5 (2), 1003, 5 (3)	
5	1031	Indiener is voorstander van duurzame energie. Hiervoor zijn en worden projecten uitgevoerd binnen haar grondgebied, zoals een biowarmtecentrale en een zonnepanelenpark in de Baanstee Noord. Indiener is voorstander van windenergie en heeft een voorkeur voor de optie, waarbij de lokale gemeenschap ook profijt heeft van mogelijk te plaatsen windturbines. Dat heeft volgens indiener als voordeel, dat het draagvlak vergroot wordt. Indiener stelt het op prijs dat de locaties Purmerbos en Baanstee opgenomen zijn als potentiële locaties voor windenergie. Indiener voorziet problemen t.a.v. de financiële haalbaarheid indien strikt wordt vastgehouden aan de eis van 1 nieuwe windmolen voor 2 oude. Indiener vraagt of GS hier strikt mee om zullen gaan. Indiener constateert dat het economische spoor parallel wordt doorlopen met het ruimtelijk- en milieuspoor, waarvan de NRD onderdeel is. Indiener is van mening dat deze sporen niet los van elkaar gezien kunnen worden. De financiële belemmeringen dienen meegenomen te worden in het plan-MER en in de uiteindelijk vast te stellen	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt ten aanzien van duurzame energie en de zoekgebieden. Het onderzoek in het plan-MER richt zich niet op concrete initiatieven en grondposities voor de opschaling van bestaande windturbines, noch op financiële belemmeringen voor het oprichten van windparken op specifieke locaties. Voor verder beantwoording over de financiële haalbaarheid van herstructurering zie 1024.	Nee.

		Structuurvisie. Indiener stelt dat de eis van een lijnopstelling van minimaal zes windturbines voor initiatieven die bottom-up ontstaan, dus zonder grote investeerders, financieel lastig is. Het is lastig minimaal zes windturbines in één keer te realiseren. Indiener verzoekt hiermee in het op te stellen plan-MER rekening te houden.	Het plan-MER richt zich op onderzoek ten behoeve van het aanwijzen van locaties voor windparken. Het plan-MER richt zich niet op concrete initiatieven of projecten en de wijze waarop deze door initiatiefnemers tot ontwikkeling worden gebracht. In beginsel is een gefaseerde uitvoering van de herstructurering en realisatie van windparken niet uitgesloten; nadere afspraken hierover kunnen deel uitmaken van de vergunningverlening. Voorts kunnen initiatiefnemers allianties aangaan met andere partijen om hun slagkracht te vergroten.	
5	1032	Indiener stelt voor het criterium 'Draagvlak onder omwonenden' als beoordelingscriterium toe te voegen aan het thema 'Woon- en leefomgeving' in het op te stellen plan-MER. Met het mede toepassen van een dergelijk criterium wordt het mogelijk om door omwonenden ongewenste plaatsingen en door omwonenden gewenste plaatsingen mee te laten wegen bij locatiekeuzes. Indiener stelt dat draagvlak meetbaar is. Dit blijkt uit de bijgevoegde enquête, gehouden onder de bewoners van De Weere. Indiener verzoekt om in het op te stellen plan-MER rekening te houden met de uitkomsten van deze enquête.	Onderzoek naar draagvlak voor de bouw van windparken maakt geen deel uit van het plan-MER. Het plan-MER onderzoekt de milieueffecten van de mogelijke bouw van windturbines en dient ter ondersteuning van de besluitvorming over de aanwijzing van windgebieden. Het aspect draagvlak wordt meegenomen in andere onderdelen van de besluitvorming (het beleidskader Wind op land). Zie ook beantwoording 1024.	Nee.
3c+5	1033	Indiener heeft de ambitie om de bestaande capaciteit in het havengebied uit te breiden tot minimaal 100	De contouren van de zoekgebieden zijn gebaseerd op landelijk en	Nee.

		megawatt. Hiervoor is in 2012 de Windvisie Westpoort opgesteld wat resulteerde in ordeningsprincipes en nieuwe zoeklocaties waarmee deze doelstelling ruim kan worden gerealiseerd. Indiener vindt het belangrijk dat Westpoort en de andere zoeklocaties voor wind op land in het Noordzeekanaalgebied goed opgenomen worden op de kaartbijlage van de notitie reikwijdte en detailniveau en daarmee ook in het plan-MER. Indiener geeft aan dat op de kaartbijlage onduidelijk is hoe de grens gekozen is en waarom bepaalde zones eruit zijn gehaald. Indiener verzoekt om Westpoort zodanig op de kaartbijlage op te nemen dat de onderzochte en daarbij geschikt bevonden zoeklocaties uit de Windvisie Westpoort en het aanvullend onderzoek er binnenvallen. Indiener geeft aan dat op de kaartbijlage er voor Westpoort zones zijn uitgehaald die duiden op PR 10-6 contouren van risicobedrijven. Dit is volgens indiener niet juist. Er is wettelijk geen restrictie voor windmolens binnen een plaatsgebonden risicocontour. Wel dient er rekening gehouden te worden met de (domino-)effecten van de molen op de activiteiten van het risicobedrijf en deze dienen meegenomen te worden in de kwantitatieve risicoberekening van het risicobedrijf. Indiener verzoekt om deze locaties wel te betrekken bij de plan-MER en de Structuurvisie.	provinciaal beleid. Hier zit geen mogelijkheid tot verruiming. Verder moet over de gehele provincie in totaal 105,5 MW extra worden gerealiseerd. Deze opgave wordt niet alleen in Westpoort gerealiseerd maar verdeeld over de provincie mede omdat daar reeds turbines staan die moeten worden vervangen en/of sprake is van haalbare initiatieven voor windparken. De kaart met zoekgebieden is het resultaat van een ruimtelijke analyse op voorwaarden zoals zijn vastgelegd in vigerend beleid. De stelling van de indiener is derhalve niet correct. De NRD heeft het niveau van nationaal en provinciaal beleid. In volgende planfasen na de NRD en plan-MER wordt gekeken naar overig beleid	
5 (1)	1033	Indiener geeft aan dat in de Windvisie Westpoort de Brettenzone - het groene gebied ten zuiden van	De Brettenzone is wel meegenomen als zoeklocatie. Voor de kaarten	Nee.

		Westpoort - is meegenomen. Deze is beoordeeld als geschikte windlocatie. Deze locatie ontbreekt op de kaart. Indiener verzoekt om deze locaties wel te betrekken bij de Structuurvisie en de plan-MER. Volgens indiener is de ondergrond van de kaartbijlage en ook die van de andere kaarten in de NRD, gedateerd. De Afrikahaven - eind jaren negentig gegraven - staat er niet op. Indiener vraagt om een actuele ondergrond te gebruiken.	worden actuele gegevens gebruikt.	
5 (2)	1033	Indiener verzoekt voor de locaties in de Amsterdamse haven de eerder genoemde documenten te betrekken evenals de Windvisie Amsterdam uit 2012 met bijbehorend plan-MER. Als eind 2014 een gewijzigde Structuurvisie is vastgesteld met een nadere uitwerking en afbakening van gebieden waar windmolens gerealiseerd mogen worden, is de kans groot dat er meer mogelijk is dan de opgave van 105,5 megawatt. In het oostelijk deel van het Noordzeekanaalgebied is immers al 150 megawatt mogelijk zoals ook door de Provincie is onderkend. Volgens indiener hoeft de rijksopgave niet de bovengrens te vormen voor het realiseren van duurzaamheids-doelstellingen, maar eerder de ondergrens.	Wij richten ons op het aanwijzen van voldoende ruimte voor de realisatie van maximaal 685,5 MW opgesteld vermogen windenergie in 2020. In overeenstemming met de uitgangspunten in het coalitieakkoord 2011-2015 beperken wij ons tot deze opgave.	Nee.
4	1033	Indiener heeft grote moeite met de ruimtelijke eisen zoals het uitsluitend toestaan van lijnopstellingen met minimaal 6 molens. Uit de windvisie Westpoort blijkt dat een stedenbouwkundig verantwoorde inpassing mogelijk is met kortere lijnopstellingen en zelfs enkele solitaire molens op markante punten. Dit soort voorwaarden maakt realisatie van nieuwe projecten onnodig ingewikkeld en indiener verzoekt om deze	De provincie streeft naar een zorgvuldige inpassing van windturbines binnen de juiste schaal en maat. Doel is het voorkomen van versnippering van het landschap door solitaire windturbines of korte lijnen. Een lijnopstelling van minimaal 6 windturbines voldoet hier wel aan.	Nee.

		voorwaarden te heroverwegen. Indiener stelt voor de Windvisie Westpoort met alle daarin opgenomen ruimtelijke uitgangspunten integraal over te nemen als het ruimtelijk kader voor Westpoort (inclusief Brettenzone).	Er wordt vastgehouden aan de herstructureringsvoorwaarden uit artikel 32, lid 4 van het PRV.	
3a	1034	Volgens indieners is in Polder B geen ruimte voor nieuwe windturbines, mede gelet op de roerige geschiedenis wat betreft initiatieven en wensen tot bouwen van windturbines. Indiener refereert hierbij aan de windturbine Grote Sloot 158. De voorgenomen hogere windturbines zullen geluidsoverlast geven aan de woningen langs de Grote Sloot en aan de West-Friese Omringdijk, en in de dorpen Sint Maartensbrug en Burgerbrug. Volgens indieners blijken de Zijper polders, waaronder Polder B, een zeer stil gebied te zijn met een zeer laag achtergrond geluidsniveau. Het plaatsen van een lijnopstelling van windturbines zal die stilte aantasten en dat is ongewenst.	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt en zullen dit meewegen in de besluitvorming over de aanwijzing van windgebieden. Voor verdere beantwoording zie 1029. De geluidsnorm van 47 dB Lden en 41 dB Lnight voor windturbines staat los van het bestaande achtergrondniveau	Nee. Een kaart met stiltegebieden wordt toegevoegd aan de NRD en er wordt een toelichting gegeven hoe rekening wordt gehouden met deze gebieden en ontheffingsmogelijkheid.
1c	1034	Volgens indieners zullen windturbines het karakter van het open gebied tussen Grote Sloot en West-Friese Omringdijk negatief beïnvloeden. Indieners verwijzen hierbij naar het cultuurhistorische karakter, zoals in 2009 onder meer vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan.	In de Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen wordt dit gebied (aangeduid als Bollenpolders Zuid en Noord') uitgesloten van windturbines vanwege nabijheid van de kust en waardevolle randen van de duinen en de Westfriese Omringdijk. Windturbines zorgen in deze gebieden niet voor een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.	Nee.
2c	1034	Indieners vragen zich af waarom Polder B niet meer	De begrenzing van de	Nee.

		de status van weidevogelleefgebied heeft. Volgens indieners dient Polder B nog steeds als weidevogelleefgebied gezien te worden en die status te krijgen en als zodanig in het plan-Mer meegenomen te worden.	weidevogelleefgebieden is bepaald op basis van de monitorgegevens uit 2009 en 2010. Tijdens de monitoring is in heel Noord-Holland het aantal broedende weidevogels geteld. Met behulp van een statistische analyse zijn de belangrijke weidevogelclusters aangewezen. Polder B valt hierbuiten.	
4b	1035	Indiener geeft aan dat medio juni 2011 het bestemmingsplan Recreatiegebied De Vlietlanden in werking is getreden. In dit bestemmingsplan is naast recreatief gebruik ook permanente bewoning van alle bungalows toegestaan. Volgens indiener is het plaatsen van 6 windturbines op minder dan 300 m van het bungalowpark in strijd met de criteria en methodiek van de provincie om tot zoeklocaties te komen. Volgens indiener zijn er veel eigenaren van een bungalow die deze verhuren aan toeristen en afhankelijk zijn van de inkomsten hiervan. Deze inkomsten zullen verminderen als er op zo'n korte afstand windturbines geplaatst worden.	Recreatiewoningen waar op basis van het bestemmingsplan permanente bewoning is toegestaan kunnen op basis van de Wet Geluidhinder worden gezien als een geluidsgevoelige bestemming. De kaart met zoekgebieden zal hier worden aangepast.	Ja.
1a	1035	Volgens indiener staan de windturbines op geen enkele wijze in verhouding tot de huidige kleine twee windmolens en het kleinschalige karakter van het Westfriese landschap. Bovendien doen ze afbreuk aan de recreatieve functie, aangezien de windturbines vlakbij een populaire vaarroute nabij Medemblik geplaatst worden (namelijk van de Kleine Vliet naar de Groote Vliet en andersom).	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
5	1035	Indiener stelt dat de gemeente Medemblik in een	Wij zijn op de hoogte van genoemd	Nee.

		motie op 3 juli jl. zich unaniem heeft uitgesproken tegen de voorgestelde zoekgebieden en wil geen nieuwe windturbines op het grondgebied van de gemeente Medemblik realiseren. Er is volgens indiener absoluut geen (bestuurlijk) draagvlak voor het zoekgebied, zoals in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau als belangrijk criterium wordt gezien.	besluit van de gemeente Medemblik. Wij onderzoeken de mogelijkheden voor windturbines om uitvoering te geven aan de taakstelling van 685,5 MW, waarover wij afspraken hebben gemaakt met het Rijk. In dit kader onderzoeken wij ook potentiële locaties in de gemeente Medemblik.	
3	1036	Indieners achten het onaanvaardbaar dat een afvaardiging of een organisatie die de belangen van omwonenden behartigt niet betrokken is bij de totstandkoming van de taakstelling windenergie op land. Indieners stellen dat afspraken in het coalitieakkoord 2011-2015 over het aantal windturbines, het opgestelde windenergievermogen en de vermindering van de overlast, niet zal toenemen. Indieners vragen - via PS - om GS te verzoeken zich ervoor in te zetten dat het uitvoeringsprogramma wind op land leidt tot een afname van de bestaande (ernstige) overlast.	De taakstelling van 685,5 MW wind op land is tot stand gekomen na intensieve onderhandelingen tussen Rijk en provincies in IPO-verband. Bij deze onderhandelingen zijn geen externe partijen betrokken geweest. Over deze onderhandelingen is democratische verantwoording afgelegd in Provinciale Staten en in de Tweede Kamer. Conform de afspraken in het coalitieakkoord 2011-2015 wordt het aantal windturbines niet uitgebreid. Wij zetten in op een beperkte groei van het opgesteld vermogen door middel van herstructurering. Daarbij wordt ingezet op het tegengaan van (ernstige) overlast van windturbines. Voor beantwoording over geluidsnorm zie 1086 3a.	Nee.
5 (1)	1036	Indieners hebben er geen vertrouwen in dat solitaire vergunde windmolens langs het Noord-Hollands Kanaal door de eigenaren zullen worden verwijderd	Afspraken over de sanering van windturbines die deel uit maken van plannen voor herstructurering worden	Nee.

		als het windpark Wieringermeer wordt gerealiseerd. Er zijn volgens indieners geen dwingende maatregelen die dit af kunnen dwingen. Deze situatie dient te worden betrokken bij de Milieueffectrapportage.	vastgelegd in vergunning voorschriften en in privaatrechtelijke overeenkomsten en zijn daarmee in rechte afdwingbaar. Naast de formele inspraak gekoppeld aan de ruimtelijke procedure organiseren wij in het maatschappelijk spoor gebiedsateliers waarvoor onder meer belangenorganisaties voor omwonenden worden uitgenodigd. Deze gebiedsateliers richten zich op de nadere uitwerking van plannen voor windenergie op lokaal niveau.	
5 (2)	1036	Indieners geven aan dat zij de aanbevelingen die in de drie regiobijeenkomsten met omwonenden naar voren zijn gebracht, onvoldoende terug zien in de NRD. Indieners adviseren om prioriteit te geven aan de invulling van het maatschappelijk spoor door directe inspraak van belangenorganisaties en omwonenden.	De uitwerking van het maatschappelijk spoor maakt geen deel uit de MER systematiek, maar wordt opgenomen in het beleidskader Wind op land. Daarbij is participatie en draagvlak bij omwonenden een belangrijk criterium	Nee.
3a (1)	1036	Volgens de indiener dient de afstand tot onroerend goed van omwonenden en andere geluidsgevoelige bestemmingen 1500 meter te zijn.	Omdat bij de toepassing van de wettelijke geluidsnorm nog steeds sprake kan zijn van hinder, wordt in het plan-MER in het alternatief leefomgeving de toepassing van bovenwettelijke normen voor geluid onderzocht. De uitkomsten van dit onderzoek worden betrokken bij de afweging om windgebieden aan te wijzen.	Ja.

			Vervolgens dient gedetailleerd akoestisch onderzoek plaats te vinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken op specifieke locaties. Daarbij wordt ook de cumulatie met andere geluidsbronnen betrokken. Zie verder onder 1a, 3a: 1022.	
4b	1036	Indieners pleiten er voor om de afstand van windturbines tot recreatieve bestemmingen zoals campings en vakantiewoningen te vergroten naar 2000 m.	In het plan-MER onderzoeken wij in het alternatief leefomgeving de effecten van een vergroting van de afstand van windturbines tot gevoelige objecten. Voor verdere beantwoording zie 1a, 1b, 2c, 3a+b, 4a+d, 5: 1023 en verder en de beantwoording onder 1029.	Nee.
5 (3)	1036	Indieners stellen dat woningen als gevolg van de aanwezige windmolens in waarde dalen. Voorgesteld wordt om een onafhankelijk commissie aan te stellen die de schade bepaalt die wordt veroorzaakt voor de woon en leefomgeving. Om de onafhankelijkheid te waarborgen is het noodzakelijk alle beschikbare informatie openbaar te maken.	Zie beantwoording 1001, 5	Nee.
3a (2)	1036	Indieners zijn van mening dat windturbinegeluid een impulsachtig karakter heeft en dat deze bron van lawaai strenger moet worden beoordeelt, zoals de wet voorschrijft.	De staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur & Milieu heeft in maart 2014 aan de Tweede Kamer aangegeven dat de huidige norm voor geluidhinder van windturbines (47 dB L _{den} en 41 dB L _{night}) en het bijbehorende reken- en	Nee.

		Indieners refereren aan een onderzoek naar Laag frequent geluid dat is verricht door de afdeling acoustics van de universiteit van Aalborg en de second opinion over een windpark in Maastricht. Indieners pleiten voor het toepassen van een gedifferentieerde norm voor het landelijk gebied en industrieterreinen, waarbij het achtergrondgeluid als referentieniveau wordt gehanteerd. Indieners wijzen op gezondheidsklachten veroorzaakt door windturbines.	meetvoorschrift voldoen en geen wijzigingen behoeven, ook in het licht van recente kennis over laagfrequent geluid: <i>“Laagfrequent geluid draagt inderdaad voor een klein deel bij in de hinderervaring van windturbinegeluid. Echter, deze hinder acht ik op een verantwoorde manier voldoende beperkt door de huidige norm. Ik erken dat gemiddeld 9 procent van de bewoners van woningen die op de normgrens belast zijn met windturbinegeluid zal zijn gehinderd. Dat is een beleidskeuze geweest waarbij de verschillende belangen zijn afgewogen.”</i> (einde citaat) Een gedifferentieerde norm is niet opgenomen in de huidige wet-en regelgeving voor windturbines. Derhalve wordt er in de NRD en de latere plan-MER geen onderscheid gemaakt. Zie beantwoording 1003, 3a+b	
1	1036	Indieners stellen dat bij Oudesluis een windpark is gelegen in een provinciaal aardkundig monument. Indieners gaan er vanuit dat een initiatief voor het opschalen van dit windpark naar 6 grotere	Op grond van de Provinciale Milieu Verordening (PMV-tranche 8, art. 6.3) is het verboden, behoudens ontheffing, handelingen in een	Nee.

		windturbines niet mag worden gerealiseerd gelet op de status van het gebied.	aardkundig monument te verrichten die het aardkundig monument kunnen aantasten. De handeling – bouwen van een windturbine – ressorteert onder art. 6.3, lid 2 onder g, PMV-tranche 8.	
1c	1036	Indieners stellen dat industriële windturbines absoluut niet thuis horen in de nabijheid van de West-Friese Omringdijk, zijnde een provinciaal monument.	Wij onderschrijven het standpunt om bij de bouw van windturbines voldoende afstand te houden tot de West-Friese Omringdijk. In het plan-MER onderzoeken wij in het alternatief landschap dit aspect.	Nee.
5 (4)	1036	Indieners pleiten ervoor om de exploitant van een windturbine te verplichten om jaarlijks de turbinegegevens te publiceren. Volgens indieners blijkt het handhaven van de norm in de praktijk voor een gemeente niet uitvoerbaar omdat turbine-eigenaren niet beschikken over de gegevens of deze gegevens niet verstrekken. Daarom verzoeken indieners om er bij het ministerie van I&M op aan te dringen dat de handhaving beter moet worden geregeld.	Het bevoegd gezag kan de emissieterm LE opvragen. Artikel 3.14e lid a van de Regeling verplicht de eigenaar van de windturbine tot registratie van de emissieterm LE gedurende het afgelopen kalenderjaar. Hierbij gebruikt men de windsnelheidsgegevens over het afgelopen jaar om de geluidemissie te berekenen over het afgelopen jaar. Artikel 5.5, vierde lid, van het Besluit omgevingsrecht regelt de mogelijkheid om bij vergunningvoorschrift controlemetingen te laten verrichten door de vergunninghouder.	Nee.
5 (5)	1036	Indieners verwijzen naar de landelijke Milieu Effect Rapportage Windenergie op Land waarin de regio Kop van Noord-Holland (onder andere regio	Het plan-MER behorende bij de Rijksstructuurvisie Windenergie op land richt zich uitsluitend op	Nee.

		Zijpe/Schagen/Anna Paulowna) als minst kansrijk gebied met de grootste negatieve aspecten uit de bus komt. Indieners gaan ervan uit dat gelet op de afspraken in het coalitieakkoord evenals de aangenomen motie m.b.t. het voorkomen van hinder, nieuwe windparken in deze regio niet toegestaan worden.	windparken vanaf 100MW waarvoor het Rijk bevoegd gezag is. De uitspraken waaraan indiener refereert moeten in die context worden gelezen. De provincie is verantwoordelijk voor windparken tussen 5 en 100MW; in het plan-MER onderzoeken wij derhalve de milieueffecten voor relatief kleine windparken in de Kop van Noord-Holland.	
2b	1036	Indieners achten een afstand van 20 meter tot de EHS en ecologische verbindingszone niet voldoende. De invloed van een moderne windturbine van 200 meter tiphoogte is veel groter.	Op grond van artikel 32, lid 4 sub h is de bouw van windturbines in de EHS niet toegestaan. De EHS kent geen externe werking.	Nee.
5 (6)	1036	Indieners wijzen erop dat voor polder F in de gemeente Schagen een visualisatiemodel ontwikkeld wordt. Volgens indieners zijn de kosten die hiermee gemoeid zijn overbodig, omdat het gebied niet is aangewezen als windturbinelocatie.	In opdracht van de provincie wordt een 3D model ontwikkeld om de ruimtelijke impact van windturbines te onderzoeken. In het model worden niet alleen zoekgebieden opgenomen, maar ook de omgeving hiervan. Zo kan de ruimtelijke impact van windturbines ook vanuit de omgeving worden beoordeeld.	Nee.
5 (7)	1036	Indieners verzoeken om juist de Afsluitdijk aan te wijzen als locatie voor grootschalige windturbines, omdat deze dijk bij uitstek geschikt is vanwege het ontbreken van woningen.	De Afsluitdijk maakt geen deel uit van de provinciale zoekgebieden voor de herstructurering Wind op land.	Nee.
1a	1036	Volgens indieners blijkt uit diverse onderzoeken dat moderne windturbines worden gezien als industriële objecten die niet in het landelijke gebied thuis horen.	In het plan-MER onderzoeken wij in het alternatief landschap de impact van windturbines met als uitgangspunt	Nee.

		Indieners verzoeken deze informatie te betrekken bij het uitvoeren van het maatschappelijk spoor.	het zo veel mogelijk open houden van het landelijk gebied. Echter, een open landelijk gebied is een van de aspecten die wij afwegen, naast kwaliteit van leefomgeving en de productie van duurzame energie.	
	1037	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1038	Indiener heeft bezwaar tegen de plannen voor extra windmolens. Volgens indiener zouden de oude windmolens in de Wieringermeer worden afgebroken als het nieuwe plan doorgaat. En dat laatste lijkt nu niet te gaan gebeuren, gezien de 30 omgevingsvergunningen die zijn aangevraagd. Indiener stelt dat als deze oude molens mogen blijven staan (dan wel worden opgeschaald), naast de nieuwe windplannen, er afspraken worden geschonden. Indiener zou als nieuwe agrariër in de Wieringermeerpolder, ook de mogelijkheid willen hebben tot het plaatsen van een windmolen.	Windpark Wieringermeer omvat de herstructurering van 34 solitaire windturbines. Omdat de ruimtelijke procedure voor windpark Wieringermeer nog niet is afgerond en onzeker is hoe de subsidieregeling voor 2015 zich ontwikkeld, hebben eigenaren van solitaire windturbines omgevingsvergunningen aangevraagd voor het vervangen van bestaande windturbines. Echter, op het moment dat windpark Wieringermeer doorgang kan vinden en tot uitvoering komt, dienen de solitaire windturbines na een gelimiteerde overgangstermijn (in het voorontwerp Rijksinpassingsplan windpark Wieringermeer aangeduid met de term 'dubbeldraaien' te worden gesaneerd. Er is derhalve geen spraken van het schenden van afspraken over herstructurering. In het Rijksinpassingsplan windpark Wieringermeer wordt ruimte gecreëerd voor het initiatief van de alliantie Windkracht Wieringermeer. Wij staan op het standpunt dat	Nee.

			daarmee voor windgebied Wieringermeer een maximum is bereikt.	
1b	1039	Indiener heeft bezwaar tegen het plan om een 6-tal windturbines van 120 meter hoog te plaatsen aan de rand van het Stiltegebied Grootslag-Oost waarin hij woont en op uitkijkt. Indiener refereert ook aan het rapport 'Enkhuizen-Lintvisie Oosterdijk 2014', een toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen, waarin bouwen op het eigen erf beperkt wordt omdat 'de zichtlijnen' en het open karakter van het landschap in stand gehouden moeten worden. Indiener verbaast zich erover dat het bedrijf ENZA wel toestemming heeft gekregen van de provincie om te bouwen tot aan de maximale hoogte van gebouwen. Indiener verzoekt om het zoekgebied ten noorden van de bebouwde kom van Enkhuizen uit de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Herstructurering Wind op Land' te schrappen teneinde het historische landschap en stiltegebied achter de West-Friese Omringdijk (een monument) te behouden.	De richtwaarden voor geluid die gelden in stiltegebieden gelden alleen binnen de grenzen van het gebied. Aangrenzende activiteiten vallen hier niet onder. In het verdere onderzoek naar plaatsingsgebieden worden stiltegebieden wel meegenomen. De NRD is gebaseerd op nationaal en provinciaal beleid en heeft een ander abstractieniveau dan een gemeentelijke visie voor een bepaald gebied. In latere planfasen moeten planproducten door de initiatiefnemer van een windpark op lokaal beleid worden getoetst. In dit stadium worden geen (delen van) zoekgebieden geschrapt. Met de waarden van landschap, natuur en milieu wordt bij het formuleren van het nieuwe beleid rekening gehouden. De zoekgebieden in de NRD zijn gebaseerd op uitsluiting, op basis van criteria in de PRV.	Ja, in de NRD wordt opgenomen dat stiltegebieden zullen worden toegevoegd als te onderzoeken aspect in het plan-MER.
	1040 t/m 1049	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.

5 (1)	1050	Indiener betreurt dat de notitie NRD tijdens de zomervakantie ter visie is gelegd. Hierdoor is volgens indiener een zorgvuldig besluitvormingsproces, waaronder het betrekken van de gemeenteraad, geschaad. Daarnaast worden bedrijven, instellingen, belangenorganisaties en inwoners beperkt, vanwege de vakantieperiode, in het indienen en opstellen van een zienswijze.	De ontwerp NRD is ongeveer twee weken voor de vakantieperiode ter inzage gelegd. In deze periode zijn ook informatie-bijeenkomsten georganiseerd. Tegen het deels in de vakantieperiode ter inzage leggen van de ontwerp NRD verzet zich noch de Wet ruimtelijke ordening noch de Awb.	Nee.
5 (2)	1050	Indiener verzoekt om de kaarten bij de NRD zodanig aan te passen dat de locaties en grenzen duidelijk zichtbaar zijn. Op deze wijze kan het aantal interpretaties over de grenzen en locatie van de verschillende zoekgebieden worden beperkt	Over de locaties en grenzen mag geen onduidelijk bestaan. De kaarten in de NRD zullen worden verduidelijkt.	Ja.
1	1050	Volgens indiener wordt - door te kiezen voor windenergieprojecten van minimaal zes windturbines in relatie tot de aangegeven zoekgebieden (p.28) - onvoldoende ingezet op concentratie en het voorkomen van een verdere verrommeling van het Noord-Hollandse landschap. Indiener roept op om te kiezen voor de ontwikkeling van een windpark gelijk aan de resterende opgave van 105.5 megawatt.	Door in te zetten op lijnopstellingen van minimaal 6 windturbines ontstaan langere lijnen en wordt versnippering voorkomen. In een landschappelijke studie gevoegd bij het plan-MER onderzoeken wij het ontstaan van clusters van enkele lijnen. Echter, wij streven ook naar een zekere spreiding van windturbines over de gebieden Kop van Noord-Holland, West-Friesland en Noordzeekanaalgebied.	Nee.
2 (1)	1050	In de NRD is het thema Natuur uitgewerkt in vier criteria. Volgens indiener is het criterium 'effecten op overige beschermende gebieden' voor veel interpretaties vatbaar. Indiener vraagt om een nadere specificatie van dit criterium.	In het MER wordt het thema Natuur nader uitgewerkt in zes criteria, te weten: ▪ effecten op Natura 2000-gebieden ▪ effecten op Beschermde Natuurmonumenten	Aanpassen beoordelingskader voor het thema Natuur.

			▪ effecten op Ecologische Hoofdstructuur ▪ effecten op Weidevogelgebieden ▪ effecten op beschermde flora en fauna (waaronder vogels en vleermuizen) ▪ effecten op overige natuuraspecten, zoals soorten van de Rode Lijst, effecten op vogels buiten het beschermingsregime van de Nb-wet en Ff-wet en effecten op nabijgelegen natuurterreinen.	
2 (2)	1050	Indiener verzoekt de stiltegebieden, zoals aangewezen in de provinciale milieuverordening (8e tranche), als zelfstandig criterium onder het thema Natuur toe te voegen	In het plan-MER wordt aandacht besteed aan stiltegebieden. Zie beantwoording 1039.	Ja.
4c	1050	Indiener verzoekt om ook niet-woningen (zaadveredelingsbedrijven) toe te voegen aan de drie criteria voor woon-leefomgeving. Of als afzonderlijk thema te benoemen, zodat deze factoren meewegen voor niet-bedrijven. Indiener vraagt of zaadveredeling c.q. Seedvalley onder de functie landbouw van het thema ruimtegebruik wordt begrepen. Indien dit niet het geval is, verzoekt indiener deze als zelfstandige functie te benoemen. Indiener gaat er vanuit, mede vanwege het economisch belang, dat de aanwijzing van Seedvalley	De ruimtelijke analyse is gebaseerd op vigerend beleid. Op schaalniveau van NRD is er geen aanleiding om beleid aan te passen en zaadveredelingsbedrijven aan te duiden als een geluidsgevoelige bestemming. Zaadveredelingsbedrijven vallen overeenkomstig de PRV onder het cluster landbouw. Zie ook beantwoording 1015.	Nee.

		in de Structuurvisie 2040 zich niet verenigt met een zoekgebied voor windenergie in de gemeente Enkhuizen.		
4d	1050	Indiener verzoekt om specificatie van het criterium radar en 'andere' bij het thema Ruimtegebruik	Bij het bouwen van windturbines moet onder andere rekening worden gehouden met mogelijke verstoring van radarsystemen voor de luchtvaart. Bij luchthavens gelden daarnaast nog andere (harde en minder harde) belemmeringen. In het plan-MER worden locaties beoordeeld op beperkingen, zoals radarfuncties. Er wordt ook aandacht besteed aan andere vormen van ruimtegebruik, zoals recreatie en toerisme.	Nee.
4b	1050	Indiener verzoekt de functie recreatie toe te voegen aan het thema Ruimtegebruik, omdat locaties voor windmolens bijvoorbeeld ook afbreuk kunnen doen aan de beleving van wandel-, vaar- en fietsroutes.	Aan het criterium 'effecten op andere gebruiksfunctie en bestaande infrastructuur' worden de effecten op recreatie en toerisme toegevoegd. Hierbij gaat het om effecten op kampeerterreinen, recreatiewoningen en bungalowparken waar recreanten en toeristen verblijven. Effecten op de beleving van wandel-, vaar- en fietsroutes zijn dermate beperkt en derhalve niet meegenomen in de effectenbeoordeling.	Ja, opname in de NRD van de beoordelingscriteria effecten op recreatie en toerisme.
5 (3)	1050	Indiener vraagt hoe de vijftien verscheidene criteria in het beoordelingskader ten opzichte van elkaar gewogen worden.	Criteria worden in het plan-MER niet opgeteld, ten opzichte van elkaar afgewogen of geprioriteerd. In het	Nee.

			plan-MER wordt een overzichtstabel met de effectenscores van alle criteria opgenomen. Mede op basis van al deze effectenscores, maar ook andere redenen (bijvoorbeeld voortkomend uit het maatschappelijke en/of economische spoor) wordt een voorkeursalternatief bepaald.	
	1051	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1052	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1053	Indiener verzoekt om binnen de verdere uitwerking van de plan-MER de locatie Wieringermeerdijk separaat op te nemen als te ontwikkelen locatie, omdat volgens indiener de locatie Wieringermeerdijk de enige grootschalige Nearshore locatie in Noord-Holland is en de provincie Noord-Holland tot 2011/2012 constructief heeft meegewerkt aan het ruimtelijk mogelijk maken van deze locatie. Volgens indiener kan ruimtelijk gezien het Nearshore Windpark Wieringermeerdijk en de projecten in de polder beschouwd worden als één grootschalig project.	De NRD heeft alleen betrekking op Wind op Land. Nearshore windparken vallen buiten dit kader.	Nee.
3a	1054	Indiener verzoekt de cirkels, die zijn ingetekend op de topografische kaarten en waarbinnen geen geluidsoverlast mag zijn van wind- turbines, groter te maken. Omdat geluid dat wordt geproduceerd door de terugslag van het passeren van de wiek en turbinetoren een veel lagere geluidtoon geeft die veel verder draagt dan de gemiddelde gemeten geluidbron.	De cirkels rond geluidgevoelige objecten zijn gebaseerd op de randvoorwaarde uit artikel 32 van de PRV; de minimale afstand van 300 m rond gevoelige bestemmingen. Eén van de alternatieven die in het plan-MER worden onderzocht, betreft het alternatief 'leefomgeving'. Zo min mogelijk overlast op de leefomgeving is het uitgangspunt van dit alternatief.	Nee.

			In dit alternatief wordt uitgegaan van een zoekgebied met een afstand van 600 m rond gevoelige bestemmingen. Het zoekgebied zal daardoor een kleinere omvang hebben dan het zoekgebied met een afstand van 300 m rond gevoelige bestemmingen. De resultaten van het alternatief worden betrokken in het bepalen van het voorkeursalternatief dat wordt vastgelegd in de structuurvisie en PRV. Geluid is derhalve een belangrijk aandachtspunt waar zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan.	
	1055	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
3a	1056	Indiener woont en werkt drie en een half jaar op driehonderd meter afstand van een Enercon 600 windturbine, een zeer lawaaiig type. Indiener kan vanwege de geluidoverlast slecht slapen. Indiener wijst erop dat de afstand tot bewoning minimaal 1000 meter zou moeten zijn.	Maatgevend is de geluidsnorm van 47dB Lden en 41dB Lnight, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Omdat deze normstelling een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, wordt in het kader van het plan-MER binnen het alternatief leefomgeving een afstand van 600m tot gevoelige objecten onderzocht. Vervolgens worden in het kader van het besluit-MER het aantal woningen per categorie van geluidbelasting in beeld gebracht. Indien dit nodig blijkt kunnen bij de vergunningverlening maatwerk voorschriften worden opgelegd.	Nee.

1a	1057	Volgens indiener wekt de gekozen methodiek, waarbij wordt ingezet op lijnopstellingen van minimaal zes windmolens ter vervanging van solitaire molens, juist versnippering in de hand en draagt bij tot een ontsiering van het landschap. Daarnaast staat de gewenste hoogte van de windmolens in geen verhouding tot het kleinschalige karakter van het landschap. Indiener pleit daarom voor concentratie van clustering van de windturbines op één locatie.	Zie beantwoording 1050, 1	Nee.
5	1057	Volgens indiener is er binnen de gemeente Stede Broec bestuurlijk geen enkel draagvlak voor de realisatie van windturbines. Indiener verzoekt in de wegingscriteria van de NRD het beleid van de gemeente en de eerdere gemeentelijke besluiten nadrukkelijk mee te nemen en te respecteren.	Zie beantwoording 1035.	Nee.
5 (1)	1058	Indiener stelt zich op het standpunt dat het gemeentelijk grondgebied buiten de Wieringermeerpolder geen nieuwe ruimte zou mogen bieden aan nieuwe windturbines in lijnopstellingen. Herstructurering van de bestaande solitaire windturbines juicht Indiener toe, mits deze worden geherstructureerd naar nieuw locaties buiten de gemeentegrenzen. De opschalingsinitiatieven van het windpark Groetpolder en windpark Waardpolder vormen hierop een uitzondering omdat indiener daar reeds een positieve bestuurlijke grondhouding over heeft uitgesproken.	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt en zullen dit meewegen bij het opstellen van een voorkeursalternatief in het plan-MER.	Nee.
5 (2)	1058	Indiener wil windturbines op de Afsluitdijk niet op voorhand uitsluiten, mits deze ver genoeg van Den Oever worden gesitueerd en worden gecombineerd	De Afsluitdijk maakt geen deel uit van de provinciale zoekgebieden voor de herstructurering Wind op land.	Nee.

		met participatiemogelijkheden en herstructurering van solitaire windturbines binnen haar gemeente.		
5 (3)	1058	Indiener wil in gesprek met GS over het overdragen van de bevoegdheid voor het afgeven van omgevingsvergunningen voor windparken van tussen de 5 en 100 MW. Indiener hecht eraan om ruimtelijke besluitvorming zoveel mogelijk op lokaal niveau, dicht bij haar burgers te laten plaatsvinden. Met een dergelijke bevoegdheidsoverdracht heeft indiener bij het windpark Wagendorp al een goede ervaring opgedaan.	Over de bevoegdhedenverdeling zullen in een later stadium van het planproces afspraken worden gemaakt.	Nee.
1a	1058	Indiener acht de zoekgebieden in de polder Waard-Nieuwland en bij de kop van de Afsluitdijk in het bijzonder onwenselijk vanwege een evidente verstoring van de vrije horizon vanuit het zuiden. Dit is een belangrijk ontwerpuitgangspunt geweest voor de Structuurvisie Windplan Wieringermeer. Windenergie past bovendien niet in de door de gemeenteraad van Hollands Kroon en Provinciale Staten vastgestelde gebiedsvisie voor de herinrichting polder Waard-Nieuwland. Indiener vraagt met welk proces het landschappelijk kader wordt opgesteld en hoe gemeenten en de gemeenschap hierbij betrokken worden?	Er is een voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen opgesteld als aanvulling op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze voorstudie kan gezien worden als de landschappelijk-ruimtelijke visie op provinciaal niveau voor de plaatsing van windparken op land. De voorstudie is input voor enerzijds het alternatief Landschap in de plan-MER. Anderzijds zullen de uitgangspunten uit deze studie een vertaling krijgen in het Beleidskader Wind op Land, de PRV en SV. De komende periode zal de voorstudie in samenspraak met gemeenten en in gebiedateliers een vertaling krijgen naar meer regionaal gerichte criteria op basis waarvan vergunningsaanvragen voor windparken landschappelijk beoordeeld kunnen worden.	Nee.

3a+b	1058	Indiener stelt dat voor geluid en slagschaduw bij de beoordeling van de toekomstige situatie het uitgangspunt dient te zijn dat een turbine in volle actie (dus zonder 'stand-still-regeling') kan voldoen aan de norm uit het Activiteitenbesluit.	In het plan-MER gaat het om een kwalitatieve beoordeling op de schaal van de gehele provincie. Na het vaststellen van het provinciaal beleid kunnen initiatiefnemers concrete plannen ontwikkelen, waarbij gedetailleerd onderzoek naar effecten nodig is. De feitelijke effecten (en dus ook in hoeverre zonder specifieke maatregelen kan worden voldaan aan de normen) is afhankelijk van de exacte locatie van windturbine, afmeting, vermogen en producent van de turbine e.d. Deze gegevens zijn op dit moment nog niet beschikbaar en ook niet nodig voor het in de SV en PRV op te nemen beleidsregels.	Nee.
5 (4)	1058	Indiener stelt dat de structuurvisiezone Kleitocht ontbreekt op de zonekaart en daarin moet worden opgenomen, omdat deze wel is opgenomen in de gemeentelijke Structuurvisie Windplan Wieringermeer. Bovendien maakt deze onderdeel uit van het Windpark Wieringermeer.	De zone Kleitocht is bij vaststelling van de gemeentelijke structuurvisie windpark Wieringermeer bij amendement toegevoegd en dient alsnog te worden opgenomen in het kaartbeeld.	Ja, de zone Kleitocht wordt opgenomen in het kaartbeeld.
5 (5)	1058	Indiener geeft aan dat de drie aangegeven stappen van fase 1 van de MER transparant en navolgbaar moeten zijn en in overleg met gemeente/gemeenschap moeten worden doorlopen. Keuzes bij deze stappen dienen een resultante te zijn van een integrale afweging waarbij ook de twee andere sporen (economie en maatschappelijk draagvlak) moeten worden betrokken.	Voorafgaand aan het opstellen van plan-MER zijn er meerdere bijeenkomsten geweest met burgers, gemeentebestuurders, eigenaren windparken en andere belanghebbenden. In de plan-MER zullen drie alternatieven (landschap, leefomgeving en energieopbrengst) nader worden uitgewerkt. Een analyse	

			van deze alternatieven zal leiden tot een voorkeursalternatief. Ook hierover vindt afstemming met gemeenten/gemeenschap plaats.	
3a	1058	Indiener geeft in overweging om hierbij als criterium ook het aantal (geluid) gehinderden in relatie tot het heersende geluidniveau mee te nemen.	Dit wordt als zodanig gedaan door het in beeld brengen van aantallen woningen binnen de afstandcontour. In het MER wordt op een genuanceerde manier aandacht besteed aan de kans op optreden van hinder en overlast.	Nee.
5 (6)	1058	Indiener stelt dat de NRD duidelijkheid dient te verschaffen over het wel of niet met scenario's werken en wat deze scenario's zijn. De NRD is er immers voor bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over welke milieueffecten van welke scenario's op welke wijze wordt onderzocht.	n de NRD en het plan-MER wordt beschreven welke alternatieven (geen scenario's) in het plan-MER worden onderzocht.	Ja, opname nadere beschrijving van alternatieven in de NRD en het plan-MER.
1a, 2, 5	1059	Volgens de indiener verstoort de plaatsing van windmolens in de Purmer de grote open beschermde ruimte van Waterland, waaronder bufferzones, weidevogelleefgebieden, Natura 2000-gebieden en EHS. De Purmer is daardoor volgens indiener een onlogische keus voor plaatsing van windmolens. Indiener wijst erop dat de raad van de gemeente Waterland recent vier gebiedsbestemmingsplannen heeft vastgesteld waarin uitbreiding van het aantal windmolens in de gemeente Waterland is uitgesloten. De zoekgebieden in De Purmer liggen in één van deze vier bestemmingsplannen, te weten het	Zie beantwoording 1014, 1a, 5. Zie beantwoording 1039.	

		bestemmingsplan Buitengebied Waterland 2013. Indiener verzoekt bij het opstellen van de plan-MER voor de wijziging van de structuurvisie de effecten op de navolgende milieuthema's te onderzoeken voor de aangewezen zoekgebieden in de polder De Purmer in de gemeente Waterland. Indiener vindt het belangrijk dat daarbij het verschil van de aantasting/niet aantasting door de bouw van windmolens zichtbaar wordt gemaakt in de onderzoeken: • De historische (hoofd)structuurlijnen van de droogmakerij; • De beeldkwaliteit van de geometrische en planmatige opzet van de droogmakerij met haar beeldbepalende stolpen, de cultuurhistorische objecten zoals het provinciale monument Hofweg 7, de gemeentelijke monumenten Oosterweg M I 7, M23, M9 en het waardevolle pand Purmerdijk 4; • Het open groene karakter van het agrarische cultuurlandschap en het creëren van nieuwe landschappen in de bestaande droogmakerij; • Het ruimtegebruik en de inpassing in de grotere landschappelijke eenheid; • De kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen en aardkundige waarden; • De identiteit en tegelijk grootste kwaliteit van het landschap van Waterland; • Het nabijgelegen landschapselement De Stelling van Amsterdam; • De aantasting van de archeologische waarden, • De externe werking op naastgelegen en	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
--	--	---	---	-------------

		nabijgelegen Natura 2000 Markermeer en IJmeer, IJperveld en Varkensland en Oostzanerveld en Twiske, Polder Zeevang; • Welke mitigerende maatregelen dienen te worden genomen om de negatieve effecten te voorkomen of te beperken.		
5	1060	Indiener verzoekt ook het terrein van de AfvalWater-ZuiveringsInstallatie (AWZI) Waarderpolder in Haarlem op te nemen als mogelijke zoeklocatie voor windturbines in de verdere procedure. Het terrein ligt in het verlengde van een opstelling van bestaande windmolens van I-E investments op het naastgelegen terrein van Afvalzorg (Schoteroog) en biedt voldoende ruimte. In het bestemmingsplan Penningsveer is middels een dubbelbestemming in een zone aangegeven waar windturbines geplaatst mogen worden op Schoteroog. De levensduur van deze molens is bereikt en I-E Investments ziet graag nieuwe molens op dit terrein. Aangezien bestaande planologische rechten gerespecteerd worden in het huidige beleidskader Wind op land, biedt het AWZI-terrein juist mogelijkheden tot uitbreiding van het aantal windmolens om tot een lijnopstelling van zes windmolens te komen. De locatie valt tevens binnen het toetsvlak 60-80 mNAP en ook binnen het toetsvlak voor windturbines van de plannen voor een nieuw, nog niet van kracht zijnde Luchthavenindelingsbesluit voor de luchthaven Schiphol. Om dit mogelijk te maken verzoekt indiener om de eisen t.a.v. het vereiste vermogen flexibeler toe te passen. Indiener is bereid om een verklaring van geen	De zoekgebieden zijn het resultaat van een ruimtelijke analyse naar vigerend beleid op nationaal en provinciaal niveau. Het terrein van AWZI is gelegen binnen de bufferzone en artikel 32 lid 4 sub i sluit plaatsing van windturbineparken hier uit. Gelet op het feit dat beoogde locatie niet voldoet aan artikel 32, lid 4 PRV is overleg over de bouwhoogte van	Nee.

		bezwaar bij de minister van Infrastructuur en Milieu aan te vragen, zodat bouw van hogere windturbines toch mogelijk is.	windturbines niet aan de orde.	
3a, 5	1061	Indiener stelt dat de bestuurlijke toezegging vastgelegd in een motie van PS dat nieuwe (ernstige) geluidsoverlast zal worden voorkomen, niet samengaat met het hanteren van de thans geformuleerde criteria ten aanzien van geluidsoverlast/ minimale afstand tot woningen. Indiener stelt voor gebruik te maken van de bestuurlijke beleidsvrijheid als initiatiefnemer/bevoegd gezag om voor het aanwijzen van geschikte locaties andere geluidsnormen te hanteren dan die landelijk van toepassing zijn. Indiener stelt voor om als uitgangspunt voor de geluidsnorm het oorspronkelijke RIVM advies aan de minister van 40dB te hanteren in plaats van 47dB. Indiener stelt voor alleen locaties voor het plaatsen van nieuwe windturbines te selecteren waarbij het huidige referentie achtergrond geluidsniveau als gevolg van Industrie, Rijks- en Provinciale wegen en Spoorwegen (aanzienlijk) hoger is dan 40dB. Indiener stelt voor dat kansrijke locaties die nu al een hoge geluidsbelasting kennen en formeel in een stiltegebied c.q. nationaal landschap liggen een bestuurlijke afweging krijgen waarbij duidelijk wordt welk belang prevaleert.	Geluid is een belangrijk aandachtspunt waar in het plan-MER zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan, zie beantwoording 1054. Zie beantwoording 1029 Zie beantwoording 1029 De zoekgebieden zijn tot stand gekomen na een ruimtelijke analyse van vigerend beleid op nationaal en provinciaal niveau. Bufferzones (en daarmee ook de voormalige nationale landschappen) sluiten	Nee.

		Indiener stelt dat reeds uitgevoerde plan-Mers aangeven dat er (ruim) voldoende locaties zijn voor de taakstelling van het plaatsen van nieuwe windturbines beschikbaar op de Industrie-haventerreinen Amsterdam/NoordZeekanaal/IJmond en langs de Afsluitdijk. Indiener stelt dat nieuwe locaties in het landelijk gebied van Noord-Holland maatschappelijk ongewenst zijn en om nieuwe overlast te voorkomen niet worden geselecteerd.	windturbineparken uit op basis van artikel 32 lid 4 sub i. De provincie Noord-Holland heeft een taakstelling van 685,5 MW. Hiervan is 105,5 MW een aanvullende opgave sinds juni 2013. De overige MW komen voort uit de herstructurering van bestaande windturbineparken en het windplan Wieringermeer. Aangezien er ook initiatieven zijn buiten Amsterdam/NZKG/IJmond en gezien de herstructureringsopgave is het niet mogelijk om uitsluitend te kijken naar Amsterdam/NZKG/IJmond. Windturbineparken langs de Afsluitdijk zijn in een eerder stadium afgevallen. Uit te doorlopen fasen van plan-MER en besluit-MER zal blijken in hoeverre er voor nieuwe locaties ruimte en draagvlak is. Aan het verkrijgen van draagvlak wordt in de vorm van gerichte participatie extra aandacht besteed.	
	1062	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1063	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
3b,4c, 5	1064	Indiener stelt dat zij als belanghebbende aan te merken is, omdat zij de belangen van de tuinbouwzaadsector in Noord-Holland Noord in de	Zie beantwoording 1015, 3b,4c, 5	Nee.

		meest ruime zin van het woord behartigt . Dze sector is een belangrijke economische drager voor de verdere ontwikkeling van de regio en wordt door de Rijksoverheid beschouwd als een van de economische topsectoren van Nederland. Indiener stelt dat op de kaart bij de NRD zoekgebieden voor plaatsing van windmolens zijn ingetekend die overlappen met de gebieden die eerder in de Structuurvisie 2040 en Ruimtelijke Verordening zijn aangemerkt als mogelijke vestigings- of uitbreidingslocaties voor zaadbedrijven. Het gaat onder meer om de gebieden ten noorden van de bebouwde kom van Enkhuizen en tussen de Drechterlandseweg en het Westeinde in Enkhuizen. In deze gebieden staan reeds productiefaciliteiten, researchlaboratoria en glazen kassencomplexen van zaadbedrijven. Indiener verzoekt om geen zoekgebieden voor windmolens aan te wijzen in de gebieden die eerder zijn aangewezen als vestigings- / uitbreidingsgebied voor zaadbedrijven. De nabijheid van draaiende windmolens kan volgens indiener zorgen voor hinderlijke slagschaduw voor de mensen die daar werken . Bovendien worden de mogelijkheden voor toekomstige uitbreiding van zaadbedrijven beperkt.		
--	--	--	--	--

3	1065	Indiener is van mening dat de woning van zijn cliënten onevenredig zwaar getroffen wordt en dat de windmolens op het perceel Kolhornerweg 8 daarom niet opgericht mogen worden. Indiener vraagt met name aandacht voor de negatieve gevolgen van de nieuw te plaatsen windmolens, zoals hinder van slagschaduw, geluidsoverlast en hinder door trillingen. Ook gezondheidsrisico's dienen meegewogen te worden.	Kolhornerweg 8 is gelegen binnen het plangebied van het Rijks Inpassingsplan windpark Wieringermeer en valt derhalve buiten de reikwijdte van dit plan-MER. Voor zover indiener bedoeld heeft zijn zienswijze ook op windturbines buiten de Kolhornerweg 8 betrekking te laten hebben geldt het volgende. Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. Het thema leefomgeving en in het bijzonder het criterium geluid is een belangrijk aandachtspunt waar zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan, zie beantwoording 1054. In het plan-MER worden de effecten op geluid, slagschaduw en externe veiligheid onderzocht. Gezondheidseffecten in relatie tot geluid komen hierbij aan bod. De geluidseffecten zijn op het detailniveau van dit plan-MER de maatgevende effecten voor de leefomgeving. Onderzoek en/of analyses naar overige gezondheidsrisico's en hinder door trillingen zullen - waar nodig - plaatsvinden bij het	Nee. Nee.
---	------	---	--	-------------------------

			opstellen van besluit-MERs voor windparken.	
5	1065	Daarnaast vreest indiener ook voor de verstorende invloed van windmolens op mobiel data- en telefoonverkeer. Indiener verzoekt om dit aspect in het milieueffectrapport te betrekken.	Invloed van windmolens op mobiel data- en telefoonverkeer zijn op het schaalniveau van de provinciale ruimtelijke structuurvisie geen maatgevende effecten die relevant zijn voor de besluitvorming en derhalve niet betrokken in het plan-MER. Onderzoek en/of analyses naar invloed op mobiele data- en telefoonverkeer vinden - waar nodig - plaats bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
3a	1065	Indiener verzoekt om in het kader van het milieueffectrapport te onderzoeken of met een geluidsnorm van 47 dBL den en 41 dB Lnight geluidgevoelige bestemmingen voldoende worden beschermd tegen hinder. Voor een goed beeld van de nadelige milieueffecten is het daarom noodzakelijk inzicht te hebben in de mate en duur van eventuele overschrijdingen en de betekenis daarvan voor het woon- en leefklimaat.	In een gevoeligheidsanalyse in het plan-MER worden de geluidseffecten van de alternatieven nader in beeld gebracht	Ja, zie ook antwoord 1006, 3a.

5 (1)	1066	Indiener geeft aan dat het voor het publiek erg lastig is de grote hoeveelheid informatie tot zich te nemen en dat het daarnaast onduidelijk is hoe bezwaar ingediend kan worden. Stelt een referendum voor.	De NRD is niet erg omvangrijk. Op de website is een samenvatting te vinden van de ruimtelijke procedure en is aangegeven hoe een bezwaar ingediend kan worden. Daarnaast zijn informatieavonden georganiseerd, waar de NRD en wijze van bezwaar maken is toegelicht.	Nee.
1b, 3a, 5	1066	Voornaamste bezwaren tegen windmolens in de buurt van bewoonde gebieden: geluidsoverlast, horizonvervuiling, aangetast woongenot en gezondheidsklachten door stress, waardedaling woning (maar geen WOZ daling); hogere energierekening om de subsidie voor windmolens te betalen; geen opbrengst voor de gemiddelde burger, alleen voor exploitanten van de molens; windmolens zijn niet rendabel zonder subsidie, de burger betaalt.	Wij nemen de door u genoemde aspecten van uw bezwaar voor kennisgeving aan.	Nee.
5 (2)	1066	Suggestie: meer inzetten op zonne-energie voor ieder huis of flatgebouw. Daarmee geen hinder en energie komt direct ten goede aan de gebruiker.	Zie beantwoording 1003 (5,3)	Nee.
	1067	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1068	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
2c, 3a, 3b, 4c	1069	Indiener heeft bezwaar tegen de geplande windturbines, nabij Medemblik en tussen de Brakeweg en de Drogewijmersweg. Voornaamste bezwaren: slagschaduw; geluidsoverlast, ook voor vee (stressklachten); in dit gebied broeden weidevogels.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
1a, 1b, 4	1070	Indiener heeft bezwaar tegen de geplande windturbines, nabij Medemblik en tussen de	Zie beantwoording 1069 en 1001, 5	Nee.

		Brakeweg en de Drogewijmersweg. Bezwaren: horizonvervuiling, turbines te dicht bij recreatiegebied en bewoning, waardedaling woning (Brakeweg 24) door verlies landschappelijk uitzicht.		
	1071 t/m 1073	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
1a	1074	Indiener maakt bezwaar tegen meer windturbines in de Wieringermeerpolder, met als argument horizonvervuiling.	Windgebied Wieringermeer valt buiten de reikwijdte van dit plan-MER. Zie beantwoording 1065 en 1020.	Nee.
3a (1)	1075	De beperking van het turbinevermogen is volgens de indiener contraproductief, omdat het leidt tot een groter aantal turbines, minder efficiënt gebruik van ruimte en meer overlast. Beperking van de overlast kan worden bereikt door het geluid-bij-geluid principe te hanteren, turbines te concentreren in windrijke gebieden, turbines uit de hoogste vermogensklasse te kiezen en van plaatsing in stille gebieden af te zien.	Wij stellen geen norm aan het opgesteld vermogen van windturbines, anders dan dat het totaal aan opgesteld vermogen de taakstelling van 685,5 MW niet mag overschrijden. Om te komen tot een beperking van geluidsoverlast onderzoeken wij in het plan-MER een alternatief "Leefomgeving". Zie ook beantwoording vraag 1001, 3a.	Nee.
5	1075	De indiener geeft aan dat slechts in een beperkt aantal gebieden profijtelijke opwekking van windenergie mogelijk is (bron: CPB Notitie, KBA Structuurvisie 6000 MW Windenergie op land, 14 juni 2013). Om verspilling van gemeenschapsgeld te voorkomen, zal de verdeling van de 6000 MW over de provincies pragmatisch moeten worden benaderd, waarbij een concentratie van windparken met een positieve business case in bepaalde provincies, niet moet worden uitgesloten.	In het plan-MER worden de effecten van het alternatief 'Energie-opbrengst' onderzocht. Uitgangspunt van dit alternatief is het maximaliseren van de potentiële energieopbrengst. Daarnaast wordt in het MER van ieder alternatief de effecten op de energie-opbrengst onderzocht en beoordeeld.	Nee.
3a (2)	1075	Ten aanzien van het geluidsniveau, geeft de indiener aan dat onderzoek gewenst is om het aanwezige	Zie beantwoording 1025, 3a	Nee.

		achtergrondgeluid 'normatief te maken voor het te accepteren maximale geluidsniveau'. Indiener wijst op afname van de kwaliteit van toeristische gebieden, waardedaling onroerend goed en afname leefbaarheid.		
3, 4, 5	1075	Indiener verzoekt om onderzoek of de in Flevoland voorgestelde maatregelen (Federatieplan Windenergie in Flevoland), gericht op vergroting van draagvlak en participatie van de bevolking, in Noord-Holland te implementeren zijn.	Wij vinden draagvlak en participatie van groot belang. Om die reden organiseren wij in het maatschappelijk spoor vele bijeenkomsten gericht hierop. Ook in het beleidskader Wol wordt een kader opgenomen over draagvlak en (financiële) participatie waar initiatiefnemers van nieuwe windparken aan moeten voldoen. Bij de toetsing van aanvragen te zijner tijd zal draagvlak en mogelijkheden voor participatie zeker meegewogen worden.	Nee.
	1076	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1077	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1078	Indiener geeft aan dat de informatie dat het beoogde windpark Wieringermeer tot 400 MW groot zal zijn, daarmee tot 1 TWh per jaar zal leveren en 285.000 huishoudens van stroom worden voorzien, misleidend is. Argumentatie: bij 100% productie kan 400MW per jaar 3,5 TWh leveren, dat komt overeen met het verbruik van 1 miljoen huishoudens. Het aantal 285.000 huishoudens dat wordt gebruikt in de nota, gaat dus uit van een schatting van 28,5% van de tijd productie. Indiener doet de suggestie om te	Wij nemen kennis van uw standpunt. Dit plan-MER heeft geen betrekking op windpark Wieringermeer. Voor verdere beantwoording zie 1020.	Nee.

		vermelden dat de 1 miljoen huishoudens dus maar voor een beperkt deel van de tijd stroom uit het nieuwe windpark zullen krijgen en voor 71,5% op andere energiebronnen moeten terugvallen.		
5	1079	Indiener maakt opmerkingen over de kaart bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau: stiltegebied Grootslag Oost, is nergens genoemd; zoekgebied ten noorden van Enkhuizen overlapt/nadert heel dicht de grens van een stiltegebied; WestFrieze Omringdijk wordt nergens genoemd; zoekgebied ten noorden van Enkhuizen overlapt een deel van de West-Frieze Omringdijk.	Stiltegebieden worden niet in de eerste zeef van het onderzoek (bepalen startkaart met niet uitgesloten gebieden) meegenomen, omdat deze onder de Provinciale Milieuverordening vallen en niet onder de PRV. In het effectenonderzoek van de alternatieven wordt het aspect stilte wel onderzocht.	Ja. Betrekken van de stiltegebieden in het onderzoek van de alternatieven naar geluidseffecten.
2c, 2d	1079	Het gebied ten noorden van Enkhuizen is het leefgebied van weidevogels en andere vogelsoorten. Geluid en slagschaduweffecten, zullen beleving van Stiltegebied Grootslag aantasten.	Ten noorden van Enkhuizen is inderdaad een gebied aangewezen als weidevogelleefgebied en het Grootslag-Oost is als stiltegebied aangewezen. De geluidrichtwaarden die gelden in stiltegebieden gelden alleen binnen de grenzen van het gebied. Aangrenzende activiteiten vallen hier dus niet onder. In het verdere onderzoek naar plaatsingsgebieden worden stiltegebieden en slagschaduw wel meegenomen.	Zie 1079,5..
1	1079	Een lijnopstelling van 6 windturbines zal de beleving van de openbare ruimte aanzienlijk beïnvloeden; invloed op leefomgeving, beperking open landschap. Verzoek om zoekgebied ten noorden van Enkhuizen uit de lijst van plan-MER te verwijderen.	Zie beantwoording 1050, 1. Wij nemen kennis van uw standpunt en wegen dit mee bij het opstellen van een voorkeursalternatief.	Nee.
	1080	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.

1a, 1b, 3a	1081	Indiener (bewoner Brakeweg 69) maakt bezwaar tegen plaatsing 6 windturbines tussen Brakeweg en Droge Wijmersweg. Redenen: horizonvervuiling, geluidsoverlast en gevolgen voor de gezondheid en leefgebied, verstoring landelijk gebied.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken	Nee.
	1082	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
3a, 5	1083	Indiener wijst op het belang van het maatschappelijk spoor, voor het creëren van draagvlak. Vraagt om een verdere uitwerking van het maatschappelijk spoor, waarin betrokkenen niet alleen worden geïnformeerd, maar geconsulteerd, zodat er na afronding van de MER procedure voldoende begrip en draagvlak is voor de uiteindelijke zoekgebieden.	Zie beantwoording 1075.	Nee.
4d	1083	Indiener wijst op het belang van aanwezigheid van netinfrastructuur en verzoekt de aanwezigheid van netinfrastructuur, en in het bijzonder netaansluitingen, mee te nemen in de afwegingen bij het aanwijzen van zoekgebieden. Verzoek om, indien netinfrastructuur niet voldoende aanwezig is, in de zoekgebieden, de ruimtelijke ontwikkeling hiervan te koppelen aan de aan te wijzen zoekgebieden.	De invloed van windmolens op net-infrastructuur zijn op het schaalniveau van de provinciale ruimtelijke structuurvisie niet in voldoende mate in beeld te brengen, omdat de concrete locaties van de windturbines nog niet bekend zijn. De netinfrastructuur is derhalve nog niet van belang voor de besluitvorming over de structuurvisie en derhalve niet betrokken in het plan-MER. Onderzoek en/of analyses naar de aanwezigheid van netinfrastructuur vinden plaats bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
3a	1083	Indiener geeft aan dat het onduidelijk is wat 'breder bekijken van leefomgeving geluid' gaat inhouden en	Geluid is een belangrijk aandachtspunt waar in het plan-MER zeer zorgvuldig	Nee.

		verzoekt om duidelijkheid over de te kiezen lijn met betrekking tot de bredere interpretatie van geluid. Indiener dringt erop aan dat de huidige norm als uitgangspunt gehanteerd wordt.	mee wordt omgegaan, zie beantwoording 1054.	
5 (1)	1083	Indiener geeft aan geen afnemende trend van het aantal windturbines te verwachten in de autonome situatie. De bestemming na de levensduur van een turbine blijft geldig, waardoor er in plaats van opschalen ook een nieuwe turbine gebouwd kan worden binnen de regels van de geldige bestemming.	De redenering van de indiener klopt. Op de locatie van een huidige windturbine kan een nieuwe windturbine worden gebouwd conform de vigerende rechten uit een bestemmingsplan. De inspraakreactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee.
5 (2)	1083	Indiener verzoekt in de plan-MER rekening te houden met lange paralleldraaitermijnen. Indiener denkt dat binnen het huidige beleidskader een herstructurering naar meer MW alleen haalbaar zal zijn wanneer eigenaren van turbines verleid worden hun huidige turbine(s) te verwijderen via het mogen bouwen van grote(re) turbines. Dit kan alleen als de zogenaamde paralleldraaitermijnen lang genoeg zijn om met huidige turbines de extra kosten te dekken die gemaakt moeten worden op nieuwe locaties.	De economische aspecten van 'dubbel-draaien' worden meegenomen in het economisch spoor. In het MER wordt aandacht besteed aan de effecten van dubbeldraaien.	Nee.
	1084	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
3a	1085	Volgens indieners is in Polder B geen ruimte voor nieuwe windturbines. Polder B heeft een lange en roerige geschiedenis wat initiatieven en wensen betreft tot bouwen van windturbines. Indiener refereert hierbij aan de windturbine Grote Sloot 158. De voorgenomen hogere windturbines zullen geluidsoverlast geven aan de woningen langs de Grote	Zie beantwoording 1034, 3a	Nee.

		Sloot en aan de West-Friese Omringdijk, en in de dorpen Sint Maartensbrug en Burgerbrug. Volgens indieners blijken de Zijper polders, waaronder Polder B, een zeer stil gebied te zijn met een zeer laag achtergrond geluidsniveau. Het plaatsen van een lijnopstelling windturbines zal die stilte aantasten en dat is ongewenst.		
1c	1085	Volgens indieners zullen windturbines het karakter van het open gebied tussen Grote Sloot en West-Friese Omringdijk negatief beïnvloeden. Indieners verwijzen hierbij naar het cultuurhistorische karakter, zoals in 2009 onder meer vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan.	Zie beantwoording 1034, 1c	Nee.
2c	1085	Indieners vragen zich af waarom Polder B niet meer de status van weidevogelleefgebied heeft. Volgens indieners dient Polder B nog steeds als weidevogelleefgebied gezien te worden. Het gebied is onderdeel van een groter Weidevogelleefgebied (strook tussen de West-Friese Omringdijk en Ruigeweg), het er tussen uithalen van Polder B is niet logisch. Daarnaast vragen de indieners zich af wat de afweging is geweest om Polder B niet op te nemen als weidevogelgebied, of er is onderzocht waarom het minimum aantal getelde weidevogelparen nu niet wordt gehaald.	Zie ook beantwoording 1034, 2c. Aangezien elke monitoring een momentopname is en het weer per jaar flink kan verschillen, is het weidevogelleefgebied begrensd om de clusters heen, zodat (eco)logische grenzen ontstonden, zoals die van een polder of tussen (water)wegen. Hiermee wordt richting gegeven aan zinvol beheer, waarbinnen de gebiedscoördinator-SNL ruimte heeft om in detail goede beheeremozaïeken te realiseren.	Nee.
5 (1)	1086	Indiener verzoekt tot het in overweging nemen van een aantal zaken: bewoners moeten mee kunnen profiteren, bijvoorbeeld door gratis stroom voor het hele dorp en openbare gebouwen zoals het dorpshuis.	Zie beantwoording 1075, 3, 4, 5	Nee.

3a	1086	Het college erkent dat de huidige afstandsnorm tussen windmolens en woningen al leidt tot overlast, maar stelt vervolgens dezelfde voorwaarden als de nieuwe landelijke norm (300 m of 4 X masthoogte). De afspraken zoals verwoord in het coalitieakkoord (geen toename overlast) worden niet nagekomen. Verzoek: stel aanvullende normen ter vermindering van de overlast om daarmee te voldoen aan de aangenomen Motie M11-4/14-02-11: "PS verzoeken GS: zich in te zetten dat het uitvoeringsprogramma wind op land leidt tot een afname van de bestaande (ernstige) overlast".	De NRD is gebaseerd op de uitgangspunten in artikel 32, lid 4 PRV waarin is opgenomen een minimale afstand tot gevoelige objecten van 300m of 4 x de ashoogte. In de praktijk zal de afstand in veel gevallen groter zijn. Maatgevend is de regelgeving in het Activiteitenbesluit en de norm van 47 dB L _{den} en 41 dB L _{night} in artikel 3.14a Barim. Omdat de norm een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan onderzoeken wij in het alternatief Leefomgeving in het plan-MER ook een variant met een afstand van minimaal 600 m. Daarnaast kunnen bij vergunningverlening indien nodig maatwerkvoorschriften worden opgelegd.	Nee.
3a+b	1086	De woon- en leefomgeving dient te worden beschermd tegen geluidshinder en hinder door slagschaduw. Verzoek om voldoende ruime afstandseisen aan te houden en een gedifferentieerde geluidsnorm toe te passen, waarbij het achtergrondgeluid als referentieniveau wordt gehanteerd. Onderzoeksbureau Peutz heeft na langdurig onderzoek vastgesteld dat het geluid van megawindturbines beoordeeld moet worden als impulsgeluid. Wij verzoeken u erop toe te zien dat in het planMER en de vereiste bestuursbesluiten ook deze strengere geluidsnormen worden gehanteerd.	Zie beantwoording 1001, 3a; 1086 3a; en 1036 3a (2).	Nee.

5 (2)	1086	Door het opnemen en bekendmaken van een kaart (met mogelijke zoekgebieden (bijlage I van de notitie) lopen bedrijven en omwonenden van dit gebied nu al schade op, doordat de verkoopwaarde van onroerend goed in en rond een zoekgebied daalt. Dit geeft nu al veel onrust en duidt op een onzorgvuldige procedure.	Zie beantwoording 1001, 5	Nee.
1c	1086	Op de zoekkaart zijn zoekgebieden aangegeven langs de veenrivier “de Kromme Leek”. Dat is voor de West Friezen een ernstige zaak: zij beschouwen de Kromme Leek als hun cultureel erfgoed. Het gebied is het enige niet verkavelde landschap in West Friesland. Ook op de historisch en landschappelijk waardevolle West-Friese omringdijk zijn meerdere zoekgebieden aangegeven. Industriële windmolens behoren hier niet thuis. De kom en het midden van de gemeente Medemblik (Midwoud, Oostwoud etc.) is stiltegebied. Industriële windmolens horen hier niet thuis.	De cultuurhistorische en landschap-pelijke effecten van de windmolens in de clusters worden meegenomen in het plan-MER. Het gebied rond Midwoud en Oostwoud is niet aangewezen als stiltegebied in de Provinciale Milieuverordening (PMV). Stiltegebied ‘De Weere’ ligt deels in de gemeente Medemblik, ten noorden van het dorp Benningbroek. In dit gebied zijn geen zoeklocaties aangewezen. Zie ook beantwoording 1019, 5 (2)	Nee.
	1087 t/m 1089	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1090	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1090	Indiener merkt op dat het betreurenswaardig is dat het College de termijn voor het indienen van een zienswijze tijdens de zomermaanden legt. Daardoor wordt er voor belanghebbenden een drempel opgeworpen, en dit is niet conform de beginselen van een goede invulling van het maatschappelijk spoor.	De ontwerp NRD is ongeveer twee weken voor de vakantieperiode ter inzage gelegd. Tegen het deels in de vakantieperiode ter inzage leggen van de ontwerp NRD verzet zich noch de Wet ruimtelijke ordening noch de Awb.	Nee.
5	1091	Indiener stelt vast dat uit de kaart die als bijlage bij de	In het plan-MER worden nog geen	Nee.

		Notitie Reikwijdte en Detailniveau is opgenomen, blijkt dat de Bloemendalerpolder niet of slechts gedeeltelijk als zoekgebied is aangewezen. De keuze of er windturbines kunnen worden geplaatst is vervolgens afhankelijk van, kort gezegd, de milieugevolgen van deze locatie. In het beoordelingskader is niet als criterium opgenomen de wenselijkheid van de locatie vanuit duurzaamheidsdoelstellingen. Ook is niet zeker dat in het geval een deel van de Bloemendalerpolder wél als zoekgebied is opgenomen, windturbines kunnen worden geplaatst, omdat die plaatsing afhankelijk is van de uitkomsten van het mer-onderzoek en de score van deze locatie ten opzichte van andere alternatieven. De indiener verwijst de samenwerkings- en uitvoeringsovereenkomst (SUOK), gesloten door de provincie Noord-Holland, de gemeenten Weesp en Muiden en GEM Bloemendalerpolder op 26 september 2012, waarin de ambities voor duurzaamheid en energieprestaties voor de ontwikkeling van Bloemendalerpolder zijn vastgelegd. In het 'Kwaliteitshandboek Duurzaam Ontwikkelen' voor de Bloemendalerpolder worden de consequenties van deze ambities beschreven. Om op een duurzame wijze in de totale energiebehoefte van het gebied te kunnen voorzien, zo blijkt uit dit Kwaliteitshandboek, is niet alleen het gebruik van zonnepanelen op daken, maar ook de inzet van wind op land in of nabij de Bloemendalerpolder onvermijdelijk.	specifieke locaties onderzocht; dit vindt plaats in de fase na het plan-MER. De Bloemendalerpolder maakt deel uit van de zoekgebieden voor windenergie die in het plan-MER zijn opgenomen. Overigens volgt uit de samenwerkings- en uitvoeringsovereenkomst niet dat wij in beginsel een positief standpunt hebben ingenomen ten aanzien van de bouw van windturbines in de Bloemendaler polder. MER onderzoek moet uitwijzen of het gebied zich hiervoor leent en binnen welke randvoorwaarden.	
--	--	---	---	--

		De indiener verzoekt: 1. de zienswijze ontvankelijk en gegrond te verklaren; 2. de Bloemendalerpolder als zoeklocatie in het onderzoek mee te nemen; 3. in het mer-onderzoek meer gewicht toe te kennen aan de plaatsing van windturbines in de Bloemendalerpolder vanuit duurzaamheidsambities of, 4. de plaatsing van windturbines in de Bloemendalerpolder als voorkeursalternatief aan te merken; 5. in het beoordelingskader van het mer-onderzoek als criterium toe te voegen de wenselijkheid van de locatie vanuit duurzaamheidsdoelstellingen; 6. om de betrokken gemeenten en ontwikkelende partijen te raadplegen alvorens de notitie 'Reikwijdte en Detailniveau milieueffectrapportage Herstructurering Wind op Land Noord-Holland' wordt vastgesteld en in gesprek te gaan over de duurzaamheidsambities voor de Bloemendalerpolder.	De betrokken gemeenten zijn door middel van ambtelijke bijeenkomsten en publieke informatiebijeenkomsten bij betrokken bij de concept NRD. betrokken. In ambtelijk overleg met het projectteam van de Bloemendaler polder hebben wij aangegeven de Bloemendalerpolder te betrekken in het m.e.r.-onderzoek. Voorts hebben wij onze zorg uitgesproken over de voorgestelde afstand van 400 m tot woningen en de wijze waarop de toekomstige bewoners worden betrokken bij de plannen voor windenergie. Wij hebben in overweging gegeven te komen tot nader onderzoek naar de impact van	
--	--	--	---	--

			windenergie en aangegeven dat de ambitie ten aanzien van duurzaamheid kan ook worden bereikt door de inzet van zonne-energie.	
	1092	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1034/1085		Nee.
	1093	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
1	1094	Indiener verzoekt/merkt op: de zoektocht naar de meest geschikte locaties voor windenergie in de provincie onderscheid te maken naar type landschap en lijnopstellingen van drie, vier en vijf windturbines op te nemen in de plan-MER. De impact van een windpark met een lijnopstelling van zes windturbines in een grootschalig modern agrarisch landschap in de noordelijk deel van de provincie is van een andere orde dan een lijnopstelling van vier turbines in een grootschalig industriegebied als het havengebied ten westen Amsterdam.	Bij wijziging van het windbeleid in december 2012 hebben Provinciale Staten de uitgangspunten voor de herstructurering vastgelegd. Binnen deze kaders – waar het criterium lijnopstellingen van minimaal 6 windturbines deel van uitmaakt – willen wij uitvoering geven aan de herstructureringsopgave. Wij zetten in op het clusteren van windturbines in relatief lange lijnen. In het plan-MER, de voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen en het beleidskader Wind op land worden de uitgangspunten voor de herstructurering nader toegelicht.	Nee.
5	1094	Indiener zet vraagtekens bij de haalbaarheid van het saneringsbeleid. Om het saneringsbeleid robuuster te maken en tegelijkertijd de provinciale opgave voor windenergie te kunnen realiseren dient de provincie haar bijdrage te leveren in de saneringskosten en of de uitgangspunten aan te passen zodat de ruimtelijke en economische haalbaarheid van de projecten verbetert. Een eerlijker en robuuster saneringsbeleid, is noodzakelijk om energie-coöperaties en burgerparticipatie betere mogelijkheden en kansen te	In het plan-MER wordt voldoende ruimte opgenomen in het voorkeursalternatief om aan de herstructureringsopgave te kunnen voldoen. In het beleidskader Wind op land wordt nader ingegaan op de economische aspecten van de herstructurering. Gelet op het aantal initiatieven verwachten wij dat de herstructurering uitvoerbaar blijkt te	Nee.

		geven.	zijn.	
1a	1094	De provincie heeft primair als taak te waken over het 'provinciale' landschap dat gemeentegrenzen overschrijdt. Zij is echter te laat geweest met het neerzetten van een provinciaal ruimtelijk en landschappelijk kader voor de ontwikkeling van windenergie waardoor op enkele plekken in de provincie een ongewenste situatie is ontstaan.	Niet geheel helder is waar de indiener op doelt. Ten aanzien van de huidige situatie van windenergie in de provincie wordt in het beleidskader Wind op land de historische context uitgebreid toegelicht. De geleidelijke groei van het aantal windturbines en de toegenomen afmetingen hebben geleid tot nieuw beleid. In fase na de NRD wordt een voorstudie Noord-Hollands Windlandschappen opgesteld die als kader dient voor het plan-MER. Deze voorstudie levert bouwstenen voor een aanvulling op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Plannen voor windturbineparken zullen in vervolgfases en bij vergunningverlening aan dit beleid worden getoetst. Op deze wijze wordt de ruimtelijke kwaliteit van het landschap geborgd.	Nee.
1a	1094	Naast het verzoek om kleinere lijnopstellingen mee te nemen in de planMER dienen initiatieven die landschappelijk gezien één lijnopstelling vormen ook als één lijnopstelling beoordeeld te worden en niet als twee aparte lijnopstellingen. De initiatieven Nauerna en HoogTij vormen landschappelijk gezien één geheel. Bij de landschappelijk toetsing van de lijnopstelling moeten beide windparken ons inziens dan ook beschouwd worden als zijnde één lijnopstelling.	Een lijnopstelling van 6 windturbines is vastgesteld beleid. Er is op dit moment geen aanleiding om te kiezen voor een kleinere lijnopstelling. In hoeverre sprake is van één lijnopstelling (voor Nauerna en HoogTij) zal in het plan-MER en besluit-MER nader worden onderzocht.	Nee.

5	1094	Correctie: op figuur 1.1 van de notitie staat slechts 1 windturbine ingetekend bij stortplaats Nauerna. Er staan er twee langs het Noordzeekanaal.	De kaart met de locatie van de huidige windturbines wordt hierop aangepast.	Ja. Toevoegen windturbine bij stortplaats Nauerna op de kaart met de locatie van de huidige windturbines.
5	1095	Indiener vraagt om een verantwoording van de Provincie Noord-Holland waarom het gebied voor Windpark Haarlemmermeer-Zuid is uitgesloten als zoekgebied. Het is indiener geheel niet duidelijk waarom het Groene Hart nu uitgesloten wordt van WoL. Indiener is van mening dat het Burgerinitiatief windenergie in het zuiden van Haarlemmermeer goed mogelijk is en dat het beoordelingskader dat GS voor de plan-MER gaat hanteren, niet tot serieuze belemmeringen vanuit de onderscheiden milieu oogpunten zal leiden. De kernkwaliteit van het Groene Hart, een open ruimte in het hart van de randstad waar geen bedrijven en woningen gebouwd worden, wordt met een windpark versterkt. Indiener verzoekt alsnog een deel van de verantwoording van het beleid te onderbouwen door de zuidpunt van Haarlemmermeer mee te nemen in de plan-MER als onderdeel van de herstructureringsgebieden die onderzocht moeten worden. Als dit bezwaarlijk is met het oog op precedentwerking van andere Natura 2000, EHS en Nationale landschappen, vragen wij om de ontwerp variant Max van ons initiatief mee te nemen in de	Windpark Haarlemmermeer-Zuid is gelegen in bufferzone en is gezien artikel 32 lid 4 sub i niet meegenomen. Het Groen Hart maakt onderdeel uit van bufferzone (voormalig nationaal landschap) en is op basis van artikel 32 lid 4 sub i uitgesloten voor het plaatsen van windturbines. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak d.d. 20 augustus 2014 over de reactieve aanwijzingen met betrekking tot de bestemmingsplannen van Haarlemmermeer (die windturbines mogelijk maken) overwogen dat Provinciale Staten bij de afweging van alle betrokken belangen in redelijkheid een zwaarder gewicht kunnen toekennen aan het belang van het behoud van de openheid van het landschap en de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit daarvan dan aan de belangen die met een	Nee.

		plan-MER.	onbelemmerde ontwikkeling van windturbines zijn gemoeid. Het provinciaal beleid gaat gezien bevoegdhedenverdeling bij deze opgave (Energiewet) boven het gemeentelijk beleid.	
	1096	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1097	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1098	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1099	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1100	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1101	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1102	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1103	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1104	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
4, 5	1105	Indiener is aanvrager van een omgevingsvergunning voor de bouw van een windturbine op het Cornelis Douwesterrein. Deze locatie wordt gerekend tot de mogelijke zoekgebieden. Indiener wijst op enkele aandachtspunten: - Hoewel de concept-NRD en MER deel uitmaken van het ruimtelijk spoor, zijn de sporen onderling nauw verbonden. Deze onderlinge verhouding en samenhang tussen de sporen zouden idealiter ook in de MER-procedure nader tot uitdrukking kunnen komen. - Indiener onderschrijft het streven van de	Het MER richt zich op de milieu-gevolgen. Bij het samenstellen van het VKA (dat wat in het gewijzigde provinciale beleid wordt opgenomen) spelen uiteraard ook het economische en maatschappelijke spoor een rol. Zie beantwoording 1094, 5	Nee.

		provincie om prioriteit te geven aan de sanering en herstructurering van windturbines die overlast veroorzaken en/of verouderd zijn. De eis dat voor iedere turbine er 2 verouderde of overlast gevende turbines worden gesaneerd is op zich een goede gedachte. Het valt echter te betwijfelen of marktwerking hierbij een nuttige bijdrage zal leveren. Het zal leiden tot een complexe exercitie, meer vertraging en voornamelijk veel meer kosten. Het verdient wat de indiener betreft de aanbeveling om in de MER in kaart te brengen hoe de herstructureringsopgave kan worden bereikt. Een inventarisatie van de te saneren turbines zou hier wellicht aan bij kunnen dragen.		
	1106 t/m 1108	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1109	Indiener mist in paragraaf 1.2 het bestaande project opschaling Groetpolder. Als dit project door de Raad van State als autonoom project beschouwd wordt dan is dit van invloed op de reikwijdte van de op te stellen plan-MER. De herstructureringsopgave is dan beperkt tot 139,7 MW. Indiener verzoekt dit te vermelden in paragraaf 4.4, 'Autonome ontwikkelingen'.	De opschaling van windpark Groetpolder wordt niet als autonome ontwikkeling beschouwd omdat er geen ontwerp besluit aan ten grondslag ligt. Wij zijn in afwachting van de uitspraak van de Afdeling; deze wordt verwacht op 12 september 2014. Indien deze ertoe leidt dat de overgangsregeling van toepassing wordt geacht, dan zullen wij het plan-MER hierop aanpassen voorafgaand aan besluitvorming door PS in december.	Nee.

		Indiener verzoekt de zoekgebieden te verruimen, zodat woningen van initiatiefnemers van windprojecten niet onder de 300 m-beperking vallen van artikel 32 PRV. Indiener verzoekt om in paragraaf 4.3.2 aan te geven dat voor de beoordeling van de geluideffecten getoetst wordt aan het Activiteitenbesluit, zoals dat ook voor de andere aspecten in paragraaf 4.3.2 is opgenomen (externe veiligheid en slagschaduw).	De afstand van de windturbine tot gevoelige bestemmingen was bepaald op minimaal vier maal de ashoogte met een minimum van 300 meter. In de praktijk is de afstand tot geluidgevoelige objecten in veel gevallen groter omdat op grond van het Activiteitenbesluit moet worden voldaan aan de geluidsnorm van 47dB L_{den} en 41dB L_{night}, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Daarom is nu in sub g. opgenomen dat de op basis van het Barim vereiste afstandsnorm geldt. Ten aanzien van woningen van initiatiefnemers geldt dat deze binnen randvoorwaarden kunnen worden bestemd als bedrijfswoning; in de vergunning kunnen maatwerkvoorschriften worden opgelegd.	
	1110	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1111	Indiener geeft aan dat hij de aanleg van windmolens afwijst, verwerpt deze op economische, milieutechnische, medische en landschappelijke gronden. Wijst op hoge de kosten voor burgers.	Wij nemen uw inbreng voor kennisgeving aan.	Nee.
	1112	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1113	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
2, 4b	1114	Indieners maken bezwaar tegen de aangewezen locatie voor 6 windturbines, tussen de Brakeweg en de Droge Wijmersweg in de gemeente Medemblik. Indieners zijn beheerders van een camping welke aan	De zoekgebieden zijn tot stand gekomen na een ruimtelijke analyse van nationaal en provinciaal beleid. De NRD geeft alleen het kader	Nee.

		de locatie grenst en maken zich zorgen over deze locatie. Indieners geven aan dat deze windturbines strijdig zijn aan eerder genomen besluiten om geen windturbines te realiseren (besluit van de gemeente Medemblik). Indieners wijzen erop dat er een reigerskolonie en lepelaars in het gebied leven; er is een natuurreserveaat aangelegd door de provincie Noord-Holland en er is een stiltegebied ontstaan.	waarbinnen vervolgonderzoek moet plaatsvinden in plan-MER en besluit-MER. In plan-MER en besluit-MER worden locaties nader onderzocht en beoordeeld (waaronder natuur en milieuaspecten).	
3	1115	Indieners wijzen op hinder (slagschaduw, lichtschittering, geluid en daaruit volgende gezondheidsklachten) van windturbines voor omwonenden. Momenteel zijn twee windturbines op 1200/1500 meter afstand van hun boerderij, regelmatig hoorbaar. De nog te plaatsen windturbines komen dicht bij de boerderij te staan. Indieners geven aan de provincie aansprakelijk te stellen wanneer hinder en schade wordt ondervonden door plaatsing van meerdere windturbines in de directe leefomgeving.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
	1116 t/m 1118	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1119	Indiener stipt het belang van draagvlak aan. Meepraten en informatie verstrekken is onvoldoende, zeggenschap moet in het gehele proces verankerd worden. Nu is dat niet het geval, hoewel de initiatie van een maatschappelijk spoor een eerste stap is.	Zie ook beantwoording 1075. Gedurende het proces wordt steeds duidelijker waar nieuwe windparken mogelijk gerealiseerd gaan worden. Dat is ook het moment om omwonenden in gebiedsateliers mee te laten bepalen. In het beleidskader Wind op land wordt dit nader uitgewerkt.	Nee.
3a	1119	Indiener vraagt aandacht voor het beperken van	Maatgevend is de geluidsnorm van 47	Ja. In de NRD en het

		overlast en wijst op het belang om rekening te houden met achtergrondgeluid. De huidige norm biedt daarnaast onvoldoende bescherming voor omwonende, omdat overlast situaties worden 'weggemiddeld', verzoek om daar rekening mee te houden in de vorm van maatwerk. Indiener verzoekt om normdifferentiatie voor wat betreft landelijk gebied, jaargetijde differentiatie, differentiatie t.a.v. achtergrondgeluid, etc. Indiener geeft aan dat zij die overlast ondervinden te weinig mogelijkheden hebben over te gaan tot eigen normtoetsing van de overlast (geen onafhankelijk orgaan beschikbaar).	dB L_{den} en 41 dB L_{night}, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Deze geluidsnorm staat los van het bestaande achtergrondniveau. Omdat deze normstelling een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, wordt in het kader van het plan-MER binnen het alternatief leefomgeving een afstand van 600m tot gevoelige objecten onderzocht. Vervolgens worden in het kader van het besluit-MER het aantal woningen per categorie van geluidbelasting in beeld gebracht. Indien en voor zover dit nodig blijkt kunnen bij vergunningverlening maatwerk voorschriften worden opgelegd, bijvoorbeeld gericht op cumulatie van geluid of monitoring van geluid. Er zal zowel in de definitieve NRD als de plan-MER een paragraaf over gezondheid worden opgenomen.	planMER wordt een paragraaf over gezondheid opgenomen.
3, 5	1119	Indiener pleit voor het creëren van uitkoopmogelijkheden, het handhaven van keuzevrijheid, schadecompensatie afwaardering woning en schadecompensatie afname woon-en leefgenot.	In volgende planfasen zal meer duidelijkheid ontstaan over de exacte locaties en wat de gevolgen zijn. De Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro) bepaalt daarnaast wat de rechten en plichten zijn van burgers en andere belanghebbenden. In het beleidskader	Nee.

			Wind op land wordt ingegaan op compensatie en planschade.	
3	1119	Verzoekt om in de herstructureringsplannen een intentie op te nemen de overlast van reeds bestaande windturbines op te lossen. Volgens de indiener ontbreekt het aan een zorgvuldige belangenafweging. Het verzoek om bij de laatste solitaire vergunde windturbines overlast opgelost te krijgen.	De intentie om de overlast van bestaande windturbines te beperken ligt mede ten grondslag aan het herstructureringsbeleid. Echter, wij kunnen sanering juridisch niet afdwingen en respecteren bestaande planologische rechten. De verwachting is dat relatief jonge windturbines nog enige tijd zullen blijven staan.	Nee.
5 (1)	1120	Indiener verzoekt in de plan-MER onderzoek te verrichten naar het doelbereik van het herstructureringsbeleid. Indieners verzoeken in de plan-MER aan te tonen dat de gebieden die geschikt geacht worden voor herstructureringsbeleid voldoende ruimte bieden om aan de rijkstaakstelling te voldoen. Waarbij rekening gehouden wordt met planuitval en een eventuele extra rijkstaakstelling.	Bij het opstellen van een voorkeursalternatief in het plan-MER en in de wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) en structuurvisie zetten wij in op een overmaat aan ruimte voor herstructurering ten einde rekening te houden met planuitval. In de toelichting bij de PRV en in het beleidskader Wind op land zullen wij hier nader op ingaan.	Nee.
5 (2)	1120	Indiener verzoekt in de plan-MER onderzoek te verrichten naar het maatschappelijk draagvlak. Indiener vindt niet terug in de NRD hoe de plan-MER gaat toetsen op maatschappelijk draagvlak. Indiener vindt de criteria voor het thema leefomgeving te beperkt en acht het zinvol dat de gebieden ook beoordeeld worden op wat er leeft onder de omwonenden. Indiener pleit ervoor dat de plan-MER in beeld brengt waar sprake is van burgerinitiatieven voor wind op land.	In een plan-MER komt niet zozeer het aspect draagvlak aan de orde, maar worden wel de milieueffecten van de beoogde ontwikkeling op de leefomgeving beschreven. Het aspect draagvlak komt uitgebreid aan de orde in de gebiedsateliers die in de fase na het plan-MER worden gehouden. In het beleidskader Wind op land wordt hier nader op ingegaan.	Nee.

5+ 3b	1120	Indiener verzoekt in de plan-MER aandacht te besteden aan de mitigerende maatregelen. Wellicht zijn gebieden geschikt te maken indien nadelige effecten van windturbines af te vangen zijn of tot een aanvaardbaar niveau te reduceren door mitigerende maatregelen. In de NRD wordt alleen de voorziening genoemd om windturbines stop te zetten in het geval de slagschaduw de wettelijke norm overtreedt. Maar er zijn meer mitigerende maatregelen denkbaar. Ook in het geval van mogelijke radarverstoring zijn oplossingen denkbaar.	Mitigerende maatregelen kunnen in bepaalde gevallen aan de orde komen in de fase van Besluit-MERs. Bij het opstellen van het plan-MER gaan wij uit van de kaders die op 17 december 2012 door PS zijn vastgesteld.	Nee.
5 (3)	1120	Indiener verzoekt de zuidpunt van Haarlemmermeer onderdeel te maken van de herstructureringskaart, de basis voor de plan-MER. Het NRD hanteert als uitgangspunt voor de plan-MER de door u op 1 april jl. vastgestelde concept herstructureringskaart. Deze kaart is een uitwerking van het artikel 32, lid 4, 5 en 6 uit de vigerende Provinciaal Ruimtelijke Verordening Structuurvisie. Hierbij merkt de indiener op dat het genoemde artikel nog buiten werking is. De herstructureringskaart is op basis van een concept beleidskader opgesteld. Indiener is van mening dat het Groene Hart (onderdeel van de voormalige nationale landschappen) zonder goede ruimtelijke onderbouwing voortijdig is uitgesloten van het herstructureringsbeleid. Indieners verwijzen naar het burgerinitiatief Stichting Windpark Haarlemmermeer Zuid. Indieners verwijzen naar het bestuurlijk overleg tussen de gedeputeerden Bond en Talsma en de vijf gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Diemen, Velsen en	Haarlemmermeer zuid ligt binnen de bufferzone (voormalig nationaallandschap) en wordt derhalve op basis van artikel 32 lid 4 sub i uitgesloten voor het plaatsen van windturbines. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak d.d. 20 augustus 2014 over de reactieve aanwijzingen met betrekking tot de bestemmingsplannen van Haarlemmermeer (die windturbines mogelijk maken) overwogen dat Provinciale Staten bij de afweging van alle betrokken belangen in redelijkheid een zwaarder gewicht kunnen toekennen aan het belang van het behoud van de openheid van het landschap en de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit daarvan dan aan	Nee.

		Haarlemmermeer de datum 13 februari 2014. Tijdens dit overleg is overeenstemming bereikt dat er meer onderzocht moet worden in het plan-MER dan 685,5 MW wind op land. De gemeenten kunnen locaties inbrengen voor nader onderzoek in de plan-MER. Op het moment van schrijven van deze brief is nog geen reactie ontvangen op het schriftelijke verzoek van 2 april jl. om de zuidpunt van de Haarlemmermeer mee te nemen in de plan-Mer.	de belangen die met een onbelemmerde ontwikkeling van windturbines zijn gemoeid. De startkaart is gemaakt op basis van de criteria die door PS zijn vastgesteld. Vooralsnog is (op basis van deze criteria) ruim voldoende zoekgebied in de provincie aanwezig en is er geen noodzaak om de criteria aan te passen. Wij hebben naar aanleiding van uw verzoek opnieuw de locatie Haarlemmermeer-Zuid onderzocht, en hebben geconstateerd dat de locatie niet voldoet aan de in artikel 32 lid 4 PRV gestelde criteria, die het vertrekpunt zijn voor het plan-MER. Wij hebben u hier in ambtelijk overleg over geïnformeerd.	
4	1121	Indiener wijst op het ontbreken van een waterparagraaf en verzoekt bij verdere uitwerking ook waterhuishoudkundige aspecten mee te nemen. Indiener verzoekt: - bij het bepalen van de locatie van de windturbine rekening te houden met de ligging van afvalwater- en drinkwaterleidingen. Het is voor Waternet Afvalwater en Drinkwater van belang om inzicht te krijgen in de locaties van de windturbines, omdat deze niet op afvalwater-en/of drinkwaterleidingen geplaatst mogen worden. Tevens verzoekt de indiener inzicht	Wij zullen de effecten op waterhuishoudkundige aspecten mee nemen bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.

		te geven in de ligging van toekomstige kabel- en leidingtracés. - in het plan te verwijzen naar het beleidskader over grondwater, het Plan gemeentelijke watertaken 2010 - 2015 (Breed Water) van de gemeente Amsterdam. Bij de verdere uitwerking van het plan dient er rekening mee gehouden te worden dat de aanwezigheid van de windturbine niet mag leiden tot grondwaterlast in de omgeving. - bij de locatiebepaling rekening te houden met de taak van Waternet voor afwikkeling van het scheepvaartverkeer. De "Verordening op het binnenwater 2010" en de "Richtlijnen Vaarwegen Rijkswaterstaat" als uitgangspunt te gebruiken bij het bepalen van de locatie van de windturbines. Naast Waternet verwijs de indiener naar andere nautisch bevoegde gezagen binnen de plangrens zoals het Hoogheemraadschap AGV, Rijkswaterstaat en Haven Amsterdam. - bij de locatiebepaling van de windturbine rekening te houden dat deze niet conflicteert met de ligging van watertransportleidingen. Tevens verzoekt de indiener bij de verdere planstudie rekening te houden met het natuurbeheer en de drinkwaterbereiding van Waternet. - aandacht te hebben voor het feit dat de waterbeheertaken binnen het plangebied van de provincie Noord Holland is onderverdeeld bij verschillende waterbeheerders. Verzoek om het beleid van het hoogheemraadschap,		
--	--	--	--	--

		de Keur AGV 2011 en de Beleidsregels Keurvergunningen en het Waterbeheerplan van AGV 2010 - 2015 inclusief het deel KRW (Kaderrichtlijn Water) mee te nemen bij het opstellen van het plan. - In het ruimtelijk kader bij de locatiebepaling van het gebied voor windturbines de waterhuishoudkundige effecten mee te nemen. - Veiligheid bij het nader uitwerken van de locatie van de windturbine rekening te houden met de ligging van de waterkeringen van AGV. Daarnaast is het niet toegestaan om de windturbine op, in of nabij de waterkering (kernzone, beschermingszones en waterkeringprofiel) te zetten. - bij de verdere uitwerking van het plan rekening te houden met het op orde houden van het watersysteem. De locatie van de windturbine mag het beheer en onderhoud van het watersysteem niet hinderen. - de effecten van de aanwezigheid van de windturbines op de Kader Richtlijn Water in het plan op te nemen. - bij de locatiebepaling rekening te houden met de taak van Waternet/AGV voor het bevorderen van een veilige, vlotte en doelmatige afwikkeling van het scheepvaartverkeer. Bij het bepalen van de locatie van de windturbines u rekening te houden met het beleid van AGV. - om Waternet namens de gemeente Amsterdam, de nv WRK en AGV, in het		
--	--	--	--	--

		verdere planproces te betrekken.		
5	1122	Indiener komt met enkele suggesties om de reikwijdte en het detailniveau op een aantal punten te verruimen c.q. aan te passen. <u>Zoekgebieden</u> om het zoekgebied globaler af te bakenen en uit te breiden met de gebieden die in de Windvisie Amsterdam als kansrijk zijn aangemerkt. Indiener ziet het als een gemiste kans dat het zoekgebied op voorhand al zo wordt ingeperkt en dat er niet meer gebruik wordt gemaakt van het reeds door Amsterdam uitgevoerde milieuonderzoek. Zo kan het zoekgebied o.a. uitgebreid worden met gebieden aan de Noordelijke IJ-oever; Westpoort en de Brettenzone; de Ring AIO Noord en Oost; de Amstelscheg; de Gemeenschapspolder langs de grens met de gemeente Diemen en gebieden langs de A2. Uit het MER behorende bij de Windvisie Amsterdam blijkt dat deze gebieden kansrijk zijn voor de inpassing van windmolens. Indiener roept de provincie dan ook op om in deze fase niet op voorhand iedere in het (provinciale) beleid aangewezen ecologische zone of beschermd landschap uit te sluiten, maar om ruimte te geven aan inhoudelijke oplossingen voor het behoud van landschap en natuurwaarden die uit onderzoek naar voren is gekomen. Deze zelfde redenering gaat op over de plaatsing van windmolens in de nabijheid van risicobedrijven. Indiener merkt op dat het water (bijvoorbeeld de NoorderIJplas in Amsterdam-Noord en Het Nieuwe Diep in Amsterdam Zeeburg) niet is betrokken in het	De zoekgebieden zijn tot stand gekomen na een ruimtelijke analyse van nationaal en provinciaal beleid. Genoemde gebieden vallen om deze reden geheel of gedeeltelijk af. Zie ook 1120 5+, 3b	Nee

		zoekgebied terwijl het betreffende water wel lijkt te voldoen aan de ruimtelijke randvoorwaarden op basis waarvan het zoekgebied is gedefinieerd. Indiener geeft dat het zoekgebied zodanig gedetailleerd is afgebakend dat hierbij geen rekening is gehouden met veranderende omstandigheden zoals bijvoorbeeld sloop of nieuwbouw van woningen. Daarnaast lijken de harde grenzen ook geen ruimte te bieden voor wijzigingen of aanvullingen die tijdens de planuitwerkingsfase beschikbaar kunnen komen, zoals bijvoorbeeld compenserende of mitigerende maatregelen.		
1	1122	<u>Ruimtelijke randvoorwaarden aanpassen</u> In de NRD zijn de zoekgebieden vastgelegd aan de hand van een aantal ruimtelijke randvoorwaarden. Een voorbeeld hiervan is dat de windturbines in een lijnopstelling moeten worden geplaatst van minimaal 6 windmolens. Een gedegen onderbouwing van de keuze voor deze specifieke ruimtelijke randvoorwaarden ontbreekt volgens de indiener. Uit het ruimtelijke kader van de Windvisie Amsterdam blijkt dat ook andere opstellingen goed en zorgvuldig inpasbaar zijn in het (stedelijke) landschap. Het verzoek van de indiener is dit ruimtelijk criterium te verruimen en zo niet op voorhand de mogelijkheden in te perken. Hiernaast vraagt de indiener zich af wat het ruimtelijk beleid is voor 'kleinere' windmolens die groter zijn dan 7 meter hoog (en die nu door de provincie nog verboden zijn) en hoe de provincie zich verhoudt tot	Een lijnopstelling van 6 windturbines is vastgesteld beleid en staat niet ter discussie. Een nadere onderbouwing wordt gegeven in het beleidskader Wind op land. In artikel 1 PRV is een definitiebepaling voor windturbines opgenomen. Windturbines met een ashoogte vanaf 7 m vallen onder de bepalingen in artikel 32 PRV. Wij zijn niet voornemens beleid te formuleren voor tijdelijke locaties. Wij hebben een testlocatie aangewezen in windgebied Wieringermeer.	Nee.

		het toestaan van tijdelijke windmolens en testlocaties.		
5	1122	<u>Draagvlak een grotere rol laten spelen</u> Indiener verzoekt het beoordelingskader van het MER uit te breiden met het criterium maatschappelijk draagvlak en wijst op het belang van draagvlak voor wel of niet slagen van een windproject. Het criterium van draagvlak zou in de beleving van Amsterdam een meer prominente rol in de afweging moeten spelen. In Amsterdam bestaat er zowel draagvlak op bestuurlijk niveau als onder bewoners en bedrijven. Amsterdam verzoekt de provincie daarom om een gefaseerde realisatie van een windpark, door verschillende lokale initiatiefnemers, mogelijk te maken. Amsterdam treedt graag met de provincie in overleg om een regeling vorm te geven waarbij de benodigde zorgvuldigheid niet in het gedrang komt, evenals de borging van provinciale belangen.	Wij vinden draagvlak en participatie van groot belang. Om die reden organiseren wij in het maatschappelijk spoor vele bijeenkomsten gericht hierop. Ook in het beleidskader Wol wordt een kader opgenomen mbt draagvlak, participatie in het planproces, compensatie en financiële participatie in windprojecten. Bij toetsing van aanvragen om een omgevingsvergunning wordt meegewogen of aan dit kader is voldaan.	Nee.
5	1122	<u>Doelbereik en uitvoerbaarheid</u> Indiener zou graag zien dat het MER ook inzicht geeft of deze doelstelling (taakstelling van het Rijk) kan worden bereikt; of hiervoor verschillende alternatieven mogelijk zijn en hoe deze alternatieven zich tot elkaar verhouden. Tevens zou het MER informatie moeten leveren voor een toekomstbestendig en flexibel beleid waarmee op veranderende inzichten kan worden ingespeeld. Hierbij dient, zeker in deze fase van het vastleggen van de onderzoeksgebieden, rekening te worden gehouden met een behoorlijke planreserve omdat het bij windprojecten algemeen bekend is dat de	Zie beantwoording 1120 5 (1)	Nee.

		planuitval tijdens de uitwerkingsfase hoog is.		
5	1123	Indiener ziet op de criteria genoemd in het NRD voor de locaties op de concept-herstructureringskaart, graag een aanvulling met de effecten op maatschappelijk draagvlak, flexibiliteit en lokaal maatwerk en de haalbaarheid van de saneringsopgave. <u>Draagvlak</u> Een belemmerende factor voor initiatieven van energiecoöperaties, welke op voldoende draagvlak kunnen rekenen, is de randvoorwaarde van de provincie om windparken te realiseren van minimaal 6 turbines in lijnopstelling. Indiener verzoekt te bezien of er een mogelijkheid is een proces in te richten waarbij zo'n windpark door verschillende initiatiefnemers, waaronder lokale energie coöperaties, binnen een door de provincie gewenste termijn kan worden gerealiseerd.	Zie beantwoording 1120 5 (1) en 1122 5	Nee.
5	1123	<u>Flexibiliteit en mogelijkheid tot lokaal maatwerk</u> Indieners vinden in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 noch de NRD een gedegen onderbouwing terug voor de randvoorwaarde dat alleen nieuwe windparken in een lijnopstelling van minimaal zes turbines mogen worden gerealiseerd. Indiener geeft aan dat het voorstelbaar is dat in een lokale situatie een windpark van een lijnopstelling van vier of vijf windturbines goed landschappelijk is in te passen en minder milieueffecten geeft. Indiener pleit ervoor in de MER ook deze varianten te beschouwen.	Zie beantwoording 1122, 1	Nee.

5	1123	<u>Haalbaarheid saneringsopgave</u> Indiener vraagt zich af of het realistisch is om kosten van de gehele saneringsoperatie af te wentelen op de nieuwe initiatieven en pleit voor dat de provincie ook een bijdrage aan de saneringskosten zal leveren.	De kosten van de herstructurering kunnen worden beperkt en in grote mate worden opgevangen door de eigenaren van te saneren windturbines te laten deelnemen in de ontwikkeling van nieuwe locaties. Uit het in opdracht van de provincie opgestelde rekenmodel blijkt dat de herstructurering van windturbines kan leiden tot projecten met voldoende rendement. Dit vereist constructieve samenwerking van marktpartijen. De provincie draagt bij door het proces van de herstructurering te faciliteren, onder meer door de inzet van een windmakelaar.	Nee.
5	1123	<u>Gewijzigde planologische situatie Nauerna</u> Indiener wijst erop dat er op dit moment een nieuw bestemmingsplan opgesteld wordt voor de omgeving Nauerna, om een aantal ontwikkelingen mogelijk te maken. Hiervoor wordt ook een plan/projectMER opgesteld. De ontwikkelingen staan beschreven in de vaststellingsovereenkomst Nauerna, die op 4 juni 2013 is mede ondertekend door de provincie Noord-Holland. Indiener acht het belangrijk dat deze ontwikkelingen meegenomen worden in de m.e.r. procedure. Ook wijst de indiener erop dat ter hoogte van stortplaats Nauerna reeds 2 windturbines aanwezig zijn (op de bijgevoegde kaart is slechts 1 turbine ingetekend).	Zie beantwoording 1007, 1a, 5 en 1094, 5	Nee.
1	1123	De indiener wijst er tot slot op dat er in Zaanstad is een initiatief voor de ontwikkeling van een	In artikel 1 PRV worden historische windturbines en replica's hiervan	Nee.

		schiereiland in de Zaan De Hemmes. De initiatiefnemer heeft het voornemen om hier een aantal historisch vormgegeven molens te realiseren. Bij de besluitvorming over het Beleidskader Wind op Land, de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening heeft de initiatiefnemer van deze gebiedsontwikkeling een zienswijze ingediend om historisch vormgegeven windmolens uit te zonderen van het provinciale windbeleid. De indiener verzoekt deze uitzondering ook te vermelden in de NRD.	uitgezonderd van de bepalingen in artikel 32 PRV. Het opnemen van deze bepaling in de NRD is derhalve niet nodig.	
1a+b+2c+5	1124	Indiener is van mening dat de gekozen methodiek en de huidige kaart met zoekgebieden geen goede basis om het onderzoek te vervolgen. De methodiek richt zich volgens de indiener te veel op kleinschalige zoeklocaties, wat leidt tot versnippering in het landschap. De inventarisatie van potentiële gebieden is onzorgvuldig tot stand gekomen en leidt tot een scheve verdeling binnen de provincie Noord-Holland met een hoge concentratie aan zoekgebieden in de gemeente Medemblik. Door de harde begrenzing van zoeklocaties, zijn een aantal potentiële gebieden uitgesloten, onder meer lang snelwegen en spoorlijnen, welke volgens de indiener wel als zoekgebied zouden moeten worden meegenomen. Tegelijkertijd zijn een aantal gebieden binnen de gemeente Medemblik ten onrechte wel opgenomen, terwijl die juist beschermd en uitgesloten zouden moeten zijn (Egboetswater en de Eendenkooi bij Hauwert, de Kleine Vliet in Medemblik, de stiltegebieden, het cultuurhistorisch waardevolle gebied ten zuiden van de Westeinderweg te Wognum (nog oorspronkelijke waaivorming), de aardkundig	De zoekgebieden zijn het resultaat van een ruimtelijke analyse naar nationaal en provinciaal beleid. De voorwaarde zoals gesteld in de PRV van minimaal 6 windturbines op een rij voorkomt versnippering. Zoekgebieden die niet aan deze voorwaarde voldoen zullen in fase van PlanMER en/of besluitMER vanzelf afvallen.	Nee.

		waardevolle gebieden aangewezen gronden (bij Hauwert en Nibbixwoud en rond de Kromme Leek aan de Zwaagdijk)). Daarnaast geeft de indiener aan dat een groot gebied, gelegen ten noorden van Zwaagdijk/Nibbixwoud als weidevogelgebied aangewezen is en toch ten dele opgenomen als zoekgebied. Het ontbreekt volgens de indiener in de afwegingscriteria aan gebieden die waardevol zijn voor toerisme en recreatie. Hoge windmolens staan in geen verhouding tot het kleinschalige karakteristieke landschap van West-Friesland en doen afbreuk aan het recreatieve netwerk, waar veel in geïnvesteerd is. De indiener ziet geen meerwaarde in het vervangen van molens voor hogere molens op dezelfde of andere locaties. Volgens de indiener is er in Medemblik geen enkel draagvlak voor nieuwe windmolens. Omdat draagvlak belangrijke wegingsfactor is bij het bepalen van de uiteindelijke locaties, wordt verzocht bij het onderzoek het beleid van een gemeente, de eerdere gemeentelijke besluiten en moties nadrukkelijk mee te nemen en te respecteren.	Nadere afwegingscriteria en aanzien van landschappelijke kenmerken worden uitgewerkt in de voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen, die vervolgens bouwstenen levert voor een aanvulling op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze uitgangspunten ruimtelijke kwaliteit worden integraal opgenomen in het beleidskader Wind op land. Wij hebben kennis genomen van uw standpunt. Voor verdere beantwoording zie 1007, 1a, 5	
4	1125	Indiener geeft aan het niet eens te zijn met het voornemen om eind 2014 een gewijzigde structuurvisie vast te stellen met een nadere uitwerking en afbakening van gebieden waar windturbines gerealiseerd mogen worden. Dit staat haaks op het door de provincie genomen besluit in 2012.	In het Nationale Energieakkoord (2013) is tussen het Rijk en, provincie en derden overeengekomen dat de energievoorziening in 2020 voor 14% komt uit duurzame energiebronnen. Onderdeel van deze 14% is 6.000 MW windenergie op land. In 2013 is de	Nee.

			taakstelling voor de provincie Noord-Holland vastgesteld op 685,5 MW. Dit is meer dan tot dan was opgenomen in de structuurvisie. Gezien de extra opgave , de grootte van de totale opgave en in het belang van een goede ruimtelijke ordening moet de structuurvisie worden aangepast.	
5 (1)	1125	Indiener is van mening dat windturbines landschappelijk niet in te passen zijn in het Drechterlandse landschap, daarnaast vindt de indiener de overlast die omwonenden ervaren onacceptabel. In Drechterland is weinig draagvlak voor windmolens. Indiener verzoekt het aspect van draagvlak binnen de gemeente nadrukkelijker mee te nemen als wegingsfactor bij de uit te voeren planMER.	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt. Voor verdere beantwoording zie 1035, 5.	Nee.
5 (2)	1125	Indiener wijst erop dat door de vele innovaties en ontwikkelingen op gebied van energieopwekking en -besparing er een nieuw aanbod- en behoeftesituatie van elektriciteit ontstaat. Wellicht is er de komende jaren een herberekening nodig om het aanbod en de behoeften op termijn en het in stand houden van de huidige, en in aanbouw zijnde, centrales af te kunnen wegen. Hierover zou een duurzame afweging gemaakt worden. Voorgesteld wordt dat de provincie Noord-Holland de initiator kan zijn van een brede discussie hierover en naar aanleiding hier van haar structuurvisie alsnog kan wijzigen.	De provincie voert op dit moment een verkenning uit naar de ruimtelijk-economische effecten van energietransitie. Mede op basis van verkenning zal bepaald worden wat de rol van de provincie is en of de structuurvisie moet worden aangepast. Dit valt buiten het kader van de NRD Wind op Land. De provincie is voorstander van een mix aan duurzame energievoorzieningen.	Nee.
1+5	1125	In de NRD wordt gesteld dat het doel is om 'een gewijzigde structuurvisie vast te stellen met een	Zie beantwoording 1050, 1	Nee.

		nadere uitwerking en afbakening van gebieden waar windturbines gerealiseerd mogen worden'. Dit is volgens de indiener meer dan 'herstructureren' van het huidige aanbod wind op land. Er wordt niet uitgegaan van de bestaande situering van windmolens maar de provincie heeft gebieden bepaald waar nieuwe lijnopstellingen gerealiseerd kunnen worden. Deze aanpak werkt een ongewenste ontwikkeling in de hand, namelijk een grotere aantasting van het landschap dan in de huidige situatie het geval is. Indiener is van mening dat de provincie beter kan inzetten op clustering van grotere hoeveelheden molens op een beperkt aantal geschikte locaties in de provincie waarbij een hoog aantal MW gerealiseerd kan worden.		
5 (3)	1125	Indiener vindt het jammer dat de notitie NRD tijdens de zomerperiode ter visie is gelegd. Door het ter visie leggen van de notitie NRD in de vakantieperiode worden gemeentebesturen, bedrijven, belangenorganisaties, andere instellingen en inwoners beperkt in het voorbereiden en indienen van een zienswijze.	De ontwerp NRD is ongeveer twee weken voor de vakantieperiode ter inzage gelegd. Tegen het deels in de vakantieperiode ter inzage leggen van de ontwerp NRD verzet zich noch de Wet ruimtelijke ordening noch de Awb.	Nee.
5 (4)	1125	Indiener geeft aan dat de kaartbijlage slecht leesbaar is, daarom is het lastig te bepalen hoe de zoekgebieden precies begrensd zijn. Daarnaast ontbreekt een legenda. Indiener ontvangt graag een extra toelichting op de kaart en verzoekt de kaart digitaal in hoge resolutie beschikbaar te stellen.	In de NRD en het plan-MER wordt de kaartbijlage beter leesbaar gemaakt met behulp van een nadere toelichting, een legenda en een hogere resolutie van de kaart. De kaart met zoekgebieden staat als viewer online. Er kan nader worden ingezoomd op zoekgebieden. De zoekgebieden zijn tot stand gekomen	Ja. Verbetering leesbaarheid van de kaartbijlage met behulp van een nadere toelichting, een legenda en een hogere resolutie van de kaart.

			na een ruimtelijke analyse van nationaal en provinciaal beleid.	
5 (5)	1125	Het is de indiener onduidelijk hoe het 'beoordelingskader Wind op Land' geïnterpreteerd dient te worden. Op welke manier er objectief getoetst gaat worden op basis van het kader is niet duidelijk. Op basis van het nu geformuleerde kader is het volgens de indiener mogelijk op elke locatie binnen de provincie windmolens op land uit te sluiten en/of toe te staan. Indiener verneemt graag hoe er getoetst gaat worden aan de criteria, wat de wegingsfactoren zijn en hoe de criteria zich onderling tot elkaar verhouden.	Aanvragen om een omgevingsvergunning voor een windpark worden getoetst aan de voorwaarden artikel 32 PRV. Bij de PRV hoort een toelichting. Daarnaast zijn criteria gesteld en onderbouwd in het gewijzigd beleidskader Wind op land.	Nee.
	1126	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5	1127	Indiener vreest dat toeristen Texel zullen mijden en Texelaars het eiland verlaten als er nieuwe windmolens op Texel komen. Volgens indiener is windenergie een inferieure techniek door stilstand en piekbelasting van het distributienetwerk. Indiener pleit voor alternatieve vormen, zoals energie-nul bouwen, getijde-energie, bio-energie en energie uit afvalwater. Indiener wijst erop dat een ingediend en aangenomen amendement op het bestemmingsplan buitengebied Texel het plaatsen van windturbines niet mogelijk maakt. Volgens indiener zijn ingevolge de PRV windmolens hoger dan 7 meter en een rotordiameter van meer	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt. In het plan-MER wordt de impact van windturbines op landschap en recreatie meegewogen. Zie beantwoording 1003, 5 (3)	Nee.

		dan 5 meter niet toegestaan.		
	1128	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
1a+2+ 3a+b	1129	Indieners hebben bezwaar tegen een mogelijke plaatsing van windmolens aan de Droge Wijmersweg /Onderdijk 291 te Wervershoof. Redenen voor bezwaar: woonhuizen aan de Droge Wijmersweg staan binnen een straal van 300 meter van de windmolens; geluidsoverlast dag en nacht; slagschaduw; waardedaling woningen; landschapsvervuiling; knipperende bakens als het donker is; sterfte onder vogels, eenden, vleermuizen.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
5	1130	Indiener is het niet eens met mogelijke plaatsing van windmolens op Wieringen, omdat de plaats waar de molens moeten komen niet geschikt is en in tegenspraak is met de landelijke en provinciale wetgeving.	Het plan-MER richt zich niet op gedetailleerd onderzoek naar de impact van windparken op specifieke locaties. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	Nee.
	1131	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
1b+3a+b	1132	Indiener geeft aan dat zijn cliënten op voorhand betwijfelen of per saldo sprake zal zijn van een verbetering door herstructurering. Immers, de nieuw te plaatsen windturbines zullen veel hoger zijn en daardoor een aanmerkelijk grotere inbreuk maken op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Zij zullen leiden tot een relatief nog veel grotere aantasting van de landschappelijke openheid en ook zal de erdoor veroorzaakte hinder in de zin van geluid en slagschaduw zich nog veel verder uitstrekken dan nu al bij veel turbines het geval is.	De randvoorwaarden die in de PRV worden gesteld aan de herstructurering zijn een forse aanscherping ten opzichte van regime waaronder de te saneren windturbines destijds zijn gebouwd. In het plan-MER en later in het besluit-MER zoeken wij locaties die voldoen aan de aangescherpte voorwaarden. In het voorkeursalternatief in het plan-MER wordt uitgegaan van een afstand van minimaal 500 m tot gevoelige objecten.	Nee.

5 (1)	1132	Indiener geeft aan dat zijn cliënten ervoor pleiten om de keuze voor windenergie te verlaten en te kiezen voor andere vormen van werkelijk duurzame energie in combinatie met een veel sterkere inzet op energiebesparing. Indiener verwijst naar een notitie van het Centraal Planbureau , geschreven op verzoek van de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu waarin wordt geconstateerd dat in elk geval de eerstkomende jaren de maatschappelijke kosten van windenergie de baten verre overtreffen. Het CPB adviseert daarom het project om 6000 MW aan windenergie op land te plaatsen (waarvan deze 105,5 MW deel uitmaakt) in ieder geval vijf jaren uit te stellen, onder andere in afwachting van het verdere verloop van de zeer onzekere ontwikkelingen op de elektriciteitsmarkt.	Zie beantwoording 1003, 5 (3) Het CPB adviseert de ontwikkeling van windparken met 5 jaren uit te stellen. Wij hebben afspraken gemaakt met het Rijk over de realisatie van de provinciale opgave van 685,5 MW uiterlijk in 2020. Wij staan voor onze afspraken. Om hieraan te kunnen voldoen moeten wij – gelet op de tijd die nodig is voor het doorlopen van ruimtelijke procedures en de bouw van windparken – nu beginnen.	Nee.
5 (2)	1132	Indiener wijst op de hoge vergoedingen die grondeigenaren ontvangen voor op hun percelen geplaatste windturbines en die een ontwrichtende werking hebben op de gemeenschap en leiden tot een sociale tweedeling en marktverstoring. In de afweging om al dan niet windturbines toe te staan, zou voor deze marktverstoring veel meer aandacht moeten zijn.	Wij hebben kennis genomen van uw zorg ten aanzien van de grondvergoedingen. Wij betrekken dit aspect in de opdracht voor de windmakelaar in het economisch spoor.	Nee.
1a+b	1132	Indiener geeft aan dat zijn cliënten zich op het standpunt stellen dat in het licht van de dreigende verwezenlijking en de enorme ruimtelijke uitstraling van het Windplan Wieringermeer, de omgeving van de Wieringermeer in elk geval gevrijwaard hoort te blijven van windturbines. Indiener verzoekt in de op te stellen plan-Mer aandacht te besteden aan de interferentie en cumulatie van het Windplan	De ruimtelijke impact van windpark Wieringermeer op de omgeving en de relatie van het windpark met zoekgebieden in de omgeving wordt meegewogen in het plan-MER. In de voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen worden hiertoe handvatten geboden.	Nee.

		Wieringermeer en de windparken die rond de Wieringermeer in het kader van de herstructureringsopgave worden gebouwd.		
1	1132	Indiener verzoekt om in de plan-Mer onderzoek te laten verrichten naar de effecten van windturbines op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Groetpolder. Naar het oordeel van zijn cliënten zou het enkele feit dat de Groetpolder grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden heeft - het behoort om die reden tot de prioritaire provinciale aandachtsgebieden en is op de voorlopige Werelderfgoedlijst van UNESCO geplaatst - al voldoende reden moeten zijn om dit gebied niet aan te merken als herstructureringsgebied.	Landschap en cultuurhistorie worden in het MER meegenomen.	Nee.
1a+2	1132	Indiener verzoekt in de NRD aandacht te besteden aan de bestaande opschalingsplannen in de Wieringermeer. In de afgelopen periode hebben enkele tientallen eigenaren aanvragen om een omgevingsvergunning ingediend voor het opschalen van hun windturbines. De effecten van deze opschalingsplannen op het punt van landschap, hinder en gevolgen voor de natuur, maar ook voor wat betreft de toename van het opgesteld vermogen, behoren in de NRD meegenomen te worden.	Zie beantwoording 1132 1a + b Genoemde omgevingsvergunningen hebben betrekking op het één op één vervangen van bestaande windturbines, niet op het opschalen hiervan. Ingeval deze windturbines worden gebouwd zullen de effecten niet afwijken ten opzichte van de bestaande situatie. Windpark Wieringermeer en het bijbehorende MER worden in het plan-MER voor de herstructurering meegenomen als autonome ontwikkeling.	Nee.
3a	1132	Indiener verzoekt om in het kader van het MER onderzoek te laten verrichten naar het niveau van het achtergrondgeluidniveau en dit te betrekken bij de afweging omtrent de keuze voor herstructurerings-	Maatgevend is de geluidsnorm van 47 dB L _{den} en 41 dB L _{night} , die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen	Nee.

		gebieden. Indiener verzoekt om in het kader van het milieueffectrapport te onderzoeken of met een geluidsnorm van 47 dBLden en 41 dBLnight geluidgevoelige bestemmingen voldoende worden beschermd tegen hinder. Indiener verzoekt om in het kader van het milieueffectrapport onderzoek te doen naar de vraag of windturbines impulsgeluid veroorzaken. Indiener verzoekt om het in het kader van het milieueffectrapport te verrichten onderzoek te doen naar de effecten van windturbines, zowel voor wat betreft geluid als slagschaduw, op het agrarische werkklimaat.	milieubeheer (Barim). Deze geluidsnorm staat los van het bestaande achtergrondniveau. Omdat de normstelling een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, wordt in het kader van het plan-MER binnen het alternatief leefomgeving een afstand van 600m tot gevoelige objecten onderzocht. Vervolgens worden in het kader van het besluit-MER het aantal woningen per categorie van geluidbelasting in beeld gebracht. Indien en voor zover dit nodig blijkt kunnen bij vergunningverlening maatwerk voorschriften worden opgelegd, bijvoorbeeld gericht op cumulatie van geluid of monitoring van geluid. Geluid is derhalve een belangrijk aandachtspunt waar zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan. Zie beantwoording 1036 3a (2). Maatgevend is de geluidsnorm van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Deze norm geldt alleen voor gevoelige bestemmingen	
--	--	---	---	--

			zoals woningen. Agrarische werkplekken zijn daarom niet via de geluidregelgeving beschermd. In het plan-MER wordt onderzoek verricht naar de effecten van wind-turbines op geluid en slagschaduw. Onderzoek en/of analyses naar invloed op het agrarische werkklimaat vinden - indien nodig - plaats bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken.	
3a	1132	Indiener wijst erop dat het in ieder geval onvoldoende is als in het milieueffectrapport alleen wordt onderzocht of aan de wettelijke normen op het punt van geluid en slagschaduw kan worden voldaan. Het enkele feit dat aan die normen wordt voldaan brengt immers naar vaste rechtspraak (Afdeling Bestuursrechtspraak 8 februari 2012 (windpark Noordoostpolder), ECLI:NL:RVS:2012:BV3215) niet mee dat de betrokken ruimtelijke ontwikkeling dus in overeenstemming is met het wettelijke criterium van een goede ruimtelijke ordening. Dit aspect dient daarom medebepalend te zijn voor de uiteindelijke keuze en begrenzing van de herstructureringsgebieden. Dit is volgens indiener ook van belang, omdat in het vervolgtraject - als de structuurvisie eenmaal is vastgesteld en de herstructureringsgebieden zijn aangewezen - veelal niet verder milieuonderzoek zal zijn vereist in de vorm van een milieueffectrapport (gericht op het concrete herstructureringsproject). In dat stadium kan een initiatiefnemer volstaan met aannemelijk te maken	Geluid is een belangrijk aandachtspunt waar in het plan-MER zeer zorgvuldig mee wordt omgegaan, zie beantwoording 1054. In het MER worden de milieugevolgen beschreven. Daarbij wordt niet zozeer getoetst aan normen maar worden effecten beschreven, ook als deze onder een norm liggen. Onduidelijk is waarop de indiener deze veronderstelling baseert. Vooral nog gaan wij er van uit dat voor afzonderlijke windparken/initiatieven een m.e.r.-procedure, gekoppeld aan de vergunningverlening zal worden doorlopen. Daaraan gekoppeld zal ook de concrete planologische mogelijkheid voor het realiseren van een windpark worden gecreëerd. In	Nee.

		dat zijn project voldoet aan de wettelijke normen. Het is dan maar zeer de vraag of het bevoegd gezag nog aanvullend onderzoek zal eisen of zelf zal (laten) verrichten om vast te stellen of het project aanvaardbaar is vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening.	het kader daarvan zal de 'goede ruimtelijke ordening' worden beoordeeld.	
4d+5	1133	Voor het plaatsen van windturbines op, in en over de bij indiener in beheer zijnde waterstaatswerken, is de beleidsregel voor Windturbines van toepassing. Indiener toetst windinitiatieven hieraan. In de concept-NRD staat de beleidsregel niet genoemd. Indiener verzoekt voor de te onderzoeken locaties in de plan-MER rekening te houden met de beleidsregel en de ruimtelijke consequenties ervan. Indiener verzoekt tevens de beleidsregel op te nemen in de tekst van hoofdstuk 3, 'Vigerend beleid'. Indiener wijst erop dat de Afsluitdijk geen onderdeel vormt van de op Rijksniveau aangewezen gebieden voor windenergie. Indiener verzoekt om de kaartbijlage in overeenstemming te brengen met de rondom de Afsluitdijk gemaakte bestuurlijke afspraak. Indiener verzoekt toekomstige projecten van Rijkswaterstaat, zoals het project Zeetoegang IJmond en de MIRT-verkenning A7/A8, in het beoordelingskader van de NRD mee te nemen. Indiener verzoekt om hem te betrekken in het vervolg van de m.e.r-procedure en met hem in gesprek te gaan over de bovengenoemde beheerbelangen en toekomstige ontwikkelingen van de hoofd(vaar)wegen en het hoofdwatersysteem.	De beleidsregel voor het plaatsen windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken wordt opgenomen in hoofdstuk 3 'Vigerend beleid' van de NRD. Op het provinciaal schaalniveau zijn de concrete locaties van nieuwe windturbines nog niet bekend. Onderzoek en/of analyses naar invloed op rijkswaterstaatswerken vinden plaats bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. In de NRD en het planMER worden de ontwikkelingen meegenomen waarover concrete besluitvorming heeft plaatsgevonden. Vooruitlopend op een nadere beoordeling van locaties in de fase van besluit-MER zullen wij met u over genoemde aspecten in overleg treden.	Ja. Opnemen beleidsregel voor Windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken en overige randvoorwaarden ten aanzien van milieu en omgeving in hoofdstuk 3 'Vigerend beleid' van de NRD.

	1134	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
5 (1)	1135	Indiener geeft aan dat de in de notitie opgenomen kaartbeelden merendeels zo klein van schaal zijn dat zij slecht leesbaar zijn. Dit geldt met name voor de figuur 4.7 en de kaartbijlage van de zoekgebieden. Indiener verzoekt om in een bijlage uitvergrotingen op te nemen of het kaartmateriaal digitaal beschikbaar te stellen, zodat voor gemeenten de consequenties inzichtelijk zijn.	In de NRD en het plan-MER wordt de kaartbeelden beter leesbaar gemaakt. Een aantal kaartbeelden wordt in de bijlage op A3-formaat opgenomen.	Ja. Beter leesbaar maken van de kaartbeelden in de NRD en het plan-MER, opnemen van een aantal kaartbeelden in de bijlage op A3-formaat.
2	1135	Indiener verzoekt om voor locaties zoals de Reijndersweg, waarvoor juist een groot draagvlak bestaat, te onderzoeken of er daadwerkelijk natuureffecten zijn en daarvoor compenserende maatregelen toe te staan. Indiener vindt een generiek verbod voor dergelijke gebieden niet gewenst.	Onderzoek naar natuureffecten en compenserende maatregelen vindt plaats in fase van besluit-MER en niet in NRD.	Nee.
5 (2)	1135	Indiener verzoekt om gemeenten en/of hun beleid bij de uitwerking van het landschappelijk kader te betrekken. Indiener heeft bedenkingen bij de toetsing van de Plan-MER getoetst aan een Leidraad, die nog nader uitgewerkt wordt en nog niet bekend is.	Zie beantwoording 1058 1a en 1094 1a.	Nee.
4d	1135	Indiener hecht eraan dat er een goede afweging plaats vindt van het Luchthavenindelingsbesluit en het toestaan van windturbines. De mogelijke verstoring van de radar van het luchtverkeer zou geen absoluut verbod moeten geven.	Een toets op LIB vindt plaats in de PlanMER en besluitMER.	Nee.
5 (3)	1135	Indiener geeft aan dat aan de Reijndersweg in de gemeente Velsen al sinds 1994 windturbines staan. De 5 oude turbines zijn onlangs vervangen door 3 nieuwe. De groene stippen dienen vervangen te worden door rode.	De huidige windturbines wordt hierop aangepast.	Ja. Vervangen 5 oude turbines door 3 nieuwe turbines in Velsen op de kaart.

4a	1135	Indiener geeft aan dat op pagina 27 van de NRD wordt gemeld dat grote wateren en vaarwegen geen onderdeel uitmaken van het zoekgebied. De locaties die Indiener echter geschikt acht voor de plaatsing van windturbines bevinden zich echter grotendeels in of langs wateren en vaarwegen, zoals het sluiscomplex en de oever van het Noordzeekanaal. Indiener verzoekt om duidelijker te omschrijven welke delen buiten de scope vallen en te zorgen dat sluiscomplex en oevers hier wel deel van uit blijven maken.	Alleen grotere wateren en vaarwegen vallen buiten de scope. De zoekgebieden op land langs wateren vallen binnen de scope van het zoekgebied.	
1a	1135	Indiener stelt dat niet duidelijk is hoe de harde eis van minimaal 6 turbines is onderbouwd. Indiener pleit ervoor om ook ten aanzien van dit criterium maatwerk toe te staan. Er zijn gevallen denkbaar waar alle factoren positief zijn voor de plaatsing van windturbines, maar waar slechts ruimte is voor minder turbines. Er kan beter per geval bekeken worden of een dergelijke opstelling in het landschap al dan niet passend is.	Zie beantwoording 1033 4.	Nee.
4b	1135	Indiener vraagt om In tabel 6.1 op pagina 30 onder Ruimtegebruik de functie toerisme aan te vullen tot 'functie toerisme en recreatie'.	Zie beantwoording 1050, 4b	Ja, zie beantwoording 1050, 4b
5 (4)	1135	Indiener verzoekt om in de plan-MER onderzoek te laten verrichten naar daadwerkelijke effecten in gebieden die in eerste instantie bij de eerste zeef worden uitgefilterd, maar door gemeente(n) als kansrijk worden beoordeeld. Daarbij is het verzoek de mogelijkheden voor het toepassen van mitigerende en compenserende maatregelen mee in beschouwing te nemen. Indiener verzoekt om de locatie	Zie beantwoording 1120 5+ 3b De locatie Reyndersweg voldoet niet aan de voorwaarden in artikel 32 lid 4 PRV.	Nee.

		Reijndersweg onderdeel te maken van de herstructureringskaart en gezien de aangegeven argumenten voor deze locatie een heroverweging te maken. Voor de locaties sluiscomplex en noordoever Noordzeekanaal gaat Indiener er vanuit dat deze niet onder de definitie 'grote wateren' vallen.	Zie beantwoording 1135, 4a.	
4+5	1136	Indiener heeft geconstateerd dat het plangebied van De Nieuwe Kern (nagenoeg) geheel als geprojecteerd zoekgebied is aangewezen. Dit verdraagt zich volgens Indiener niet met de voorgenomen (woningbouw)ontwikkelingen aldaar. De Nieuwe Kern vormt niet alleen voor Indiener maar ook voor de Stadsregio een belangrijke ontwikkel- en woningbouwlocatie. Dat is het ook op basis van het provinciale woningbouwbeleid. Daarnaast heeft de provincie het gebied rondom de stations Duivenrecht en Amsterdam Arena (waarbinnen De Nieuwe Kern is geprojecteerd) expliciet vermeld als kansrijk OV-knooppunt met uitbreidingspotentie voor reizigers en kansen voor ontwikkeling rondom het station	Zie beantwoording 1009	Nee.
4	1136	Indiener stelt vast dat de provincie zich in het overleg met het Rijk over het nieuwe Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB), ingezet heeft voor de ontwikkeling van De Nieuwe Kern. Indiener begrijpt dan ook niet dat de provincie beleid maakt dat De Nieuwe Kern als ontwikkeling stimuleert en voor hetzelfde gebied beleid maakt dat daar haaks op staat.	Een toets op LIB vindt plaats in vervolgfases, de PlanMER en besluitMER.	Nee.
3	1136	Indiener wijst erop dat zich binnen het plangebied van	De NRD geeft het kader van	Nee.

		De Nieuwe Kern momenteel al woningen, dus gevoelige bestemmingen, bevinden. Het bevreemdt Indiener dat de provincie zoekgebieden voor windturbines aanwijst in de directe omgeving van de Luchthaven Schiphol terwijl in het kader van het LIB die gebieden juist gevrijwaard moeten blijven van hoge bebouwing. Datzelfde geldt eveneens voor De Amstelscheg. Indiener is van mening dat andere locaties binnen Noord-Holland geschikter zijn voor windenergie en verzoekt daarom de NRD hierop aan te passen evenals de Provinciale Ruimtelijk Verordening (PRV) en de Structuurvisie Noord-Holland 2040.	vervolgproces en het LIB maakt hier onderdeel van uit. In PlanMER en besluitMER zal meer in detail naar LIB en gemeentelijke plannen worden gekeken. Wij hebben kennis genomen van uw standpunt ten aanzien van de Amstelscheg en wegen dit mee bij het opstellen van een voorkeursalternatief in het plan-MER.	
5	1136	Indiener verzoekt het bij de NRD behorende kaartmateriaal te verbeteren c.q. te verduidelijken, bijvoorbeeld op het gebied van schaal en details zoals de wegenstructuur.	De kaarten in de NRD zullen worden verduidelijkt. Er is daarnaast een nieuwe kaart beschikbaar, in de vorm van een viewer, op de provinciale website. Hier zijn meerdere referentiepunten toegevoegd en er kan op zoekgebieden worden ingezoomd.	Ja, de kaarten worden verbeterd.
3b,4c en 5	1137	Indiener is van mening dat een zoekgebied voor windturbines en een zaadveredelingsconcentratiegebied, waarbinnen zijn bedrijf valt, niet samen kunnen gaan. Het zijn twee vormen van gebruik die elkaar volstrekt uitsluiten, mede vanwege omstandigheden zoals schaduw (niet alleen de slagschaduw), lichtflitsen en andere niet natuurlijke activiteiten die zeer schadelijk zijn voor het zaadveredelingsbedrijf en haar werknemers. Daarnaast vormt het een mogelijke belemmering voor uitbreiding van het bedrijf in de toekomst. Om die	Zie beantwoording 1015	Nee.

		reden verzoekt indiener om het zaadveredelingsconcentratiegebied in en nabij Warmenhuizen niet langer als potentiële locatie voor windmolens aan te merken. Indiener vreest dat de thema's in het beoordelingskader niet volstaan voor een beoordeling van eventuele effecten van windturbines op zaadveredelingsactiviteiten. Indiener verzoekt om het beoordelingskader zodanig aan te passen dat dit recht doet aan het specifieke karakter en de gevoeligheid van zaadveredelings-activiteiten.		
4d	1138	Indiener geeft aan dat hij veel belangen heeft in de vorm van hogedruk aardgasleidingen en ondersteunende faciliteiten waaronder enkele grote compressorstations. Deze aardgasinfrastructuur is van vitaal belang, waarmee grote economische en tevens veiligheidsaspecten zijn gemoeid. Op pagina 15 van de NRD in paragraaf 4.3.2. wordt aandacht geschonken aan het aspect externe veiligheid t.a.v. o.a. buisleidingen. Juist vanwege deze externe veiligheidsaspecten is het van belang om voldoende afstand te houden tussen windturbine en ondergrondse gasleidingen en bovengrondse gasinrichtingen. Indiener hanteert hiervoor de onderstaande uitgangspunten. Van windturbines is bekend dat zich de onderstaande faaloorzaken kunnen voordoen: • het afvallen van de gondel of rotor • het omvallen van de turbine als gevolg van mastbreuk of funderingsdefect • het afbreken van een rotorblad tijdens draaien	De invloed van windmolens op hogedruk aardgasleidingen (evenals op overig netinfrastructuur) zijn op het schaalniveau van de provinciale ruimtelijke structuurvisie niet in voldoende mate in beeld te brengen, omdat de concrete locaties van de windturbines nog niet bekend zijn. De ligging van de aardgasleidingen is van ondergeschikt belang voor de besluitvorming over de structuurvisie en derhalve niet betrokken in het planMER. Onderzoek en/of analyses naar de aanwezigheid van hogedruk aardgasleidingen vinden plaats bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. In het planMER wordt betrekking tot ondergrondse leidingen gewerkt met een afstandscriterium.	Nee.

		• het wegslingeren van ijsafzetting Vanwege deze faaloorzaken en hun mogelijke invloed op de omgeving en leveringszekerheid van de aardgastransportleiding adviseert indiener om de "maximale werpafstand blad bij nominaal toerental" als veiligheidsafstand tussen (een) ondergrondse hogedruk aardgastransportleiding(en) en een windturbine te hanteren. Voor installaties en bovengrondse hogedrukaardgastransportleidingen (bovengrondse infrastructuur) adviseert indiener om de "maximale werpafstand blad bij overtoeren" als veiligheidsafstand tussen installaties en een windturbine te hanteren. Als de aardgastransportleiding binnen "de maximale werpafstand bij nominaal toerental" of een installatie binnen "de maximale werpafstand bij overtoeren" komt te liggen dan moet met een berekening worden aangetoond hoeveel de faalfrequentie van de leiding en/of station toeneemt als gevolg van de aanwezigheid van de windturbine. Deze faalfrequentietoename moet berekend worden met de rekenmethodiek zoals die in het herziene Handboek Risicozonering Windturbines is opgenomen (3e geactualiseerde versie mei 2013 uitgave Agentschap NL). Volgens de regels van het Handboek Risicozonering Windturbines is een verhoging van de faalfrequentie van de leiding met meer dan 10% niet toegestaan. Voor aardgastransportleidingen geldt nog: bij een toename van de faalfrequentie van de leiding met 10% of minder moet op grond van het Besluit externe		
--	--	---	--	--

		veiligheid buisleidingen (Bevb) alsnog getoetst worden of er kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen de daardoor wellicht groter wordende PR10⁻⁶/jaarcontour van de leiding terecht komen. Kwetsbare objecten zijn binnen de PR 10⁻⁶/jaarcontour van de leiding niet toegestaan en het bevoegd gezag zal de toelaatbaarheid van beperkt kwetsbare objecten binnen de contour moeten verantwoorden. Daarnaast heeft het bevoegd gezag een verantwoordingsplicht ten aanzien van de eventuele toename van het groepsrisico als gevolg van de door de windturbine(s) verhoogde faalkans van de aardgastransportleiding. Zelfs als de windturbines op een grotere afstand van de aardgastransportleiding dan de maximale werpafstand bij nominaal toerental worden geplaatst, gelden nog steeds de bepalingen uit het Bevb t.a.v. het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Ten aanzien van een toename van het risico (plaatsgebonden en/of groepsrisico) hanteert indiener het uitgangspunt dat eventuele aan of bij de aardgasleiding of installatie te treffen risico reducerende maatregelen - bepaald door het gezag dat bevoegd is voor de planologische besluitvorming - voor rekening van de windturbine-exploitant zullen worden gebracht. Indiener acht zich op geen enkele wijze verantwoordelijk voor een mogelijke calamiteit die het gevolg is van windturbines nabij haar gasinfrastructuur.		
5 (1)	1139	Indiener merkt op dat op grond van het gemeentelijke beleid (nog vastgesteld onder de voormalige gemeenten Schagen, Zijpe en Harenkarspel) geen	Zie beantwoording 1009	Nee.

		windturbines in lijnopstelling mogelijk zijn, met uitzondering langs de N9 ten noorden van Sint Maartensvlotbrug en op de bestaande windmolenlocatie langs de N245 (beide locaties tot een geringere hoogte dan 120 meter).		
5 (2)	1139	Indiener constateert dat niet overal bestaande woningen zijn meegenomen bij het bepalen van deze afstand en op de viewer er soms een geringere afstand van woningbouw wordt aangenomen. Indiener dringt erop aan om de afstanden vanaf actuele kaarten te controleren.	Bij de ruimtelijke analyse is gebruik gemaakt van gegevens uit de Basisadministratie Gebouwen (BAG) van juli 2014. Deze bepaalt waar sprake is van gevoelige bestemmingen zoals in dit geval een woonbestemming. In de fasen van plan-MER en besluit-MER zal op locatieniveau naar de situatie gekeken worden	Nee.
5 (3)	1139	Indiener vraagt hoe GS omgaan met de vraag of, indien omwonenden door afspraken in windenergieparken participeren, dan de vorm van het zoekgebied verandert en hoe wordt daarmee in de MER wordt omgegaan.	In gebiedsateliers voor windparken – waar afvaardigingen van omwonenden aan kunnen deelnemen – kan invloed worden uitgeoefend op het ruimtelijk ontwerp van een windpark; binnen de kaders van de artikel 32 PRV en het beleidskader Wind op land.	Nee.
4b	1139	Indiener verzoekt om ook recreatieparken/campings als gevoelige bestemming aan te houden en de minimale afstand van 300 meter tot windturbines aan te houden mede gelet op het feit dat op enkele recreatieparken in de gemeente Schagen permanent gewoond mag worden.	Voor alle woningen wordt een minimale afstand van 300 m gehanteerd. In een gevoeligheidsanalyse worden de effecten van de differentiatie in het afstandscriterium tussen onderwijs-, woon- en zorgfuncties, bedrijfs-woningen en recreatiewoningen op de omvang van de plaatsingsgebieden voor windturbines bepaald	Ja. In een gevoeligheidsanalyse worden de effecten van de differentiatie in het afstandscriterium tussen onderwijs-, woon- en zorgfuncties, bedrijfswoningen en recreatiewoningen op de omvang van de

				plaatsingsgebieden voor windturbines bepaald
1c	1139	Indiener vraagt of rekening wordt gehouden met cultuurhistorische objecten die van bovenlokaal belang er zijn, zoals de Westfriese Omringdijk en het beeldkwaliteitsplan, dat daarvoor is vastgesteld.	Effect op cultuurhistorische waarden wordt beoordeeld in het MER, waarbij rekening zal worden gehouden met de monumentenstatus van de West-Friese Omringdijk en haar beschijningsvorm in het landschap.	Nee.
3a	1139	Indiener stelt dat bij de beoordeling van de toekomstige situatie voor geluid (en slagschaduw) als uitgangspunt zou moeten worden gehanteerd dat een turbine in volle actie (dus zonder "stand-still-regeling") aan de geluidnorm uit het Activiteitenbesluit kan voldoen en dat naast de relevante geluidcontour van 47 dB windturbineparken alleen moeten worden toegestaan op plekken waar de nieuwe Lden niet boven het achtergrondniveau ligt.	De geluidsnorm van 47dB L _{den} en 41 dB L _{night} afkomstig van de turbines betreft een jaargemiddelde. Pieksituaties zijn daarin verdisconteerd maar zijn niet maatgevend. In het kader van het besluit-MER wordt het aantal woningen per categorie van geluidbelasting in beeld gebracht. De norm voor geluid van windturbines staat los van het aanwezige achtergrondniveau.	Nee.
3c	1139	Indiener vraagt nadrukkelijk aandacht om voldoende rekening te houden met reeds aanwezige veiligheidsrisico's zoals bestaande risicovolle bedrijven, defensie terreinen en buisleidingen.	Externe veiligheidsaspecten worden meegenomen in het plan-MER en in de besluit-MERs.	Nee.
4a (1)	1139	Het is voor indiener niet duidelijk in hoeverre rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen binnen de gemeente/de regio op het gebied van onder andere bebouwing, natuur en infrastructuur. Indiener kan nu niet voorzien welke ontwikkelingen in de toekomst nodig zijn. Indiener verzoekt zekerheidshalve een grotere afstand van de kernen aan te houden, zodat te zijner tijd plannen tot ontwikkeling rond de kernen niet verstoord worden	Zie beantwoording 1007 1a/5.	Nee.

		door de aanwezigheid van windturbines.		
4b	1139	Indiener verzoekt tevens rekening te houden met ontwikkelingsmogelijkheden van recreatieparken/campings.	Zie beantwoording 1050, 4b	Ja, zie beantwoording 1050, 4b.
1c+2a+b	1139	Indiener verzoekt afstand te houden van duin en strand aan de landzijde teneinde verstoring te voorkomen van de beleving van het gebied. Indiener verzoekt het buitengebied rond de kern van Schagen in verband met de bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten buiten de zoekgebieden te laten. Hetzelfde vraagt Indiener voor de gebieden aan weerszijden van de Westfriese Omringdijk en in een zone rond Natura 2000 gebieden, aardkundige monumenten, EHS-gebieden en het Wildrijk bij Sint Maartensvlotbrug.	Wij hebben kennis genomen van uw standpunt. In de voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen wordt ingegaan op genoemde aspecten. De voorstudie levert bouwstenen voor de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, die integraal in de toelichting op artikel 32 PRV en het beleidskader Wind op land worden opgenomen.	Nee.
5 (4)	1139	Indiener vraagt welke onderlinge afstand tussen windturbinelocaties wordt aangehouden.	Vooralsnog zijn hiervoor geen afstanden geformuleerd. Naar het zich nu laat aanzien wordt per cluster / deelgebied nader in beeld gebracht welke randvoorwaarden in het ontwerp van een windpark zullen worden opgenomen. Bepalend is dat storende interferentie tussen lijnen van windturbines moet worden voorkomen.	Nee.
4a (2)	1139	Indiener verzoekt de zoekgebieden die zijn opgenomen in het gebied dat aangewezen is als zaadveredelingsconcentratiegebied voor vestiging van windturbines uit te sluiten.	Zie beantwoording 1015.	Nee.
3a	1139	Indiener vindt de 300 meter grens tot steden en dorpen arbitrair. Indiener vraagt om in de plan-MER op te nemen dat het uiteindelijke toetsingscriterium is	De ruimtelijke analyse naar zoeklocaties voor de herstructurering van Wind op Land is gebaseerd op het	Nee.

		om te voldoen aan de (geluid)norm bij (geluid)gevoelige bestemmingen, waarbij ook nog het achtergrondniveau een rol speelt.	provinciaal beleid zoals vastgelegd in de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening. De contouren van binnen en buiten bestaand bebouwd gebied zijn hierin bepaald door vastgestelde gemeentelijke bestemmingsplannen, waarin veelal de minimale afstand van 300 m rond gevoelige bestemmingen wordt gehanteerd. Het gedetailleerde onderzoek naar de effecten van de windturbines op geluid en de toetsing ervan aan de geldende geluidsnormen zal plaatsvinden bij het opstellen van besluit-MERs voor windparken. Zie beantwoording 1025 3a en 1119 3a.	
5 (5)	1139	Het is volgens indiener van groot belang dat de gemeente een stem krijgt in het bepalen van de gebieden die uiteindelijk voor de plaatsing van windturbines in aanmerking komen. Voor Indiener is een locatie op Schager grondgebied bespreekbaar onder de voorwaarde dat er zicht is op sanering van de door haar ingediende lijst met solitaire windturbines en er maatschappelijk draagvlak in de omgeving is voor de betreffende locatie.	Gemeenten worden nauw betrokken bij de opstelling van NRD en plan-MER. Daar waar gemeenten het niet eens zijn met de zoekgebieden kunnen zij een zienswijzen indienen.	Nee.
	1140	Zie samenvatting en beantwoording 1132		Nee.
1a (1)	1141	Indiener verzoekt het aangewezen zoekgebied tussen de Spanbroekerweg en de Zomerdijk te schrappen, omdat volgens Indiener de plaatsingsmogelijkheden voor grotere windparken in grootschalige open	De in de startkaart opgenomen locaties betreffen zoekgebieden op provinciaal niveau. Na het onderzoek in het kader van het MER wordt op	Nee.

		landschappen moeten worden benut waardoor verrommeling door windturbines wordt voorkomen en waardoor het effect van visuele omheining wordt voorkomen.	basis van een weging van belangen een definitieve kaart gemaakt met gebieden waar plaatsing van windparken mogelijk is. Het (gewijzigde) provinciale beleid prevaleert over gemeentelijk beleid. De provincie betreft de gemeenten bij het tot stand komen van de definitieve kaart met zoekgebieden.	
1a (2)	1141	Indiener wijst erop dat het zoekgebied tezamen met het aangrenzend gebied is aangewezen als het Belvederegebied De Gouw- en Groetpolder, met zeer hoge cultuurhistorische en geografische waarden (oud land).	In het plan-MER en bij de afweging die gaat leiden tot het VKA worden ook de waarden van landschap en cultuur-historie in beschouwing genomen.	Nee.
1c	1141	Indiener stelt dat de cultuurhistorie gezien moet worden als een ruimtelijke kwaliteit die een volwaardige plaats moet krijgen in de ruimtelijke planvorming met als doel verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en behoud van het cultuurhistorisch erfgoed.	Cultuurhistorie maakt onderdeel uit van het beoordelingskader als onderdeel van de plan-MER zoals omschreven in paragraaf 6.2.1.	Nee.
5	1141	Indiener wijst erop dat in de Nota Ruimte de hoge cultuurhistorische waardering van de Belvederegebieden bevestigd is en de opdracht aan de gemeenten en de provincies is gegeven om deze waarden te respecteren. Verder worden algemene kernkwaliteiten genoemd die voor dit gebied gelden. Volgens indiener wordt het zoekgebied grotendeels omsloten door een gebied met de beschermende status 'weidevogelgebied' op grond van de Structuurvisie 2040. Een deel van dit gebied maakt deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en een deel, dat het zoekgebied raakt, is aangewezen	De term Belvederegebieden wordt niet meer gehanteerd. In het plan-MER komt deze hoge waardering terug zoals omschreven in paragraaf 6.2.1. De ruimtelijke analyse is gebaseerd op vigerend beleid op nationaal en provinciaal niveau. Vanuit rechtszekerheid is het niet mogelijk om op toekomstig beleid (het Natuurbeheerplan 2015) dat nog moet	Nee.

		als ecologische verbindingzone. Indiener wijst erop dat in het ontwerp Natuurbeheerplan 2015 in het zoekgebied percelen met een substantiële omvang zijn opgenomen als beheerwaardige (agrarische) natuur en landschap, op de beheertypekaart aangeduid als weidevogelgebied. Indiener verzoekt de formele cultuurhistorische status (Belverderegebied), de status van weidevogelgebied op grond van het Natuurbeheerplan en de kernkwaliteiten van het gebied zoals vastgesteld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, alsnog bij de aanwijzing van de zoekgebieden te betrekken in het beoordelingskader Wind op Land.	worden opgesteld of waarover besluitvorming nog moet plaatsvinden te anticiperen.	
	1142	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1143	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1036		Nee.
	1144	Zie samenvatting en beantwoording zienswijze 1030		Nee.
5 (1)	1145	Indiener stelt dat het als bekend mag worden verondersteld, dat zij graag een windmolen gerealiseerd wil zien aan de oostzijde van haar bedrijventerrein Boekelermeer Heiloo. Indiener heeft deze planologische mogelijkheid ook opgenomen in het bestemmingsplan Boekelermeer Heiloo. Ondanks het feit dat GS tot nu toe helaas niet willen meewerken aan een dergelijke windmolen, een ontheffing van het verbod in de PRVS hebben geweigerd en een reactieve aanwijzing hebben gegeven tegen de genoemde planologische mogelijkheid, heeft Indiener zich aangemeld om bij te dragen aan de uitvoering van uw Projectplan herstructurering Wind op Land teneinde te voorzien in uw extra taakstelling van 105.5 MW.	In fase van NRD worden nog geen uitspraken gedaan over de haalbaarheid van individuele locaties. De NRD geeft alleen de bandbreedte van het vervolgproces waarin de haalbaarheid van zoeklocaties nader wordt onderzocht.	Nee.
5 (2)	1145	Op 3 maart jl. heeft een gesprek op ambtelijk niveau	Toegestuurde documenten worden	Nee.

		plaatsgevonden over het herstructureringsprogramma Wind op Land om de mogelijkheden voor de windturbine op de Boekelermeer Heiloo met elkaar door te spreken in samenhang met nog een extra windturbine in Alkmaar. Daarmee zal een lijnopstelling van in totaal zes windturbines ontstaan. Op 6 maart jl. heeft indiener 'haar' vormvrije m.e.r.-beoordeling en een document met ruimtelijke overwegingen toegestuurd.	gebruikt in vervolgproces van plan-MER en besluit-MER.	
5 (3)	1145	Indiener constateert tot dat het bedrijventerrein Boekelermeer in Alkmaar als 'groen gebied' is opgenomen als zoekgebied, maar dat dit zoekgebied volgens de tekeningen tot haar spijt stopt bij de gemeentegrens tussen Alkmaar en Heiloo. Dit verbaast haar zeer, omdat het bedrijventerrein Boekelermeer als één totaal bedrijventerrein moet worden gezien dat deels op grondgebied van Alkmaar en deels op grondgebied van Heiloo ligt. De geplande lijnopstelling van zes windturbines loopt dan ook over de gemeentegrens heen.	De zoekgebieden zijn tot stand gekomen na een ruimtelijke analyse van nationaal en provinciaal beleid. In vervolgproces worden de contouren van zoekgebieden nader onderzocht en ontstaat meer duidelijkheid over de exacte begrenzing.	
5 (4)	1145	Indiener merkt op dat zij inmiddels contacten heeft met verschillende partijen die willen aanhaken voor realisatie en exploitatie van de windturbine in Boekelermeer Heiloo en er ook contacten over zijn een mogelijke saneringsopgave.	De provincie zal een windmakelaar aanstellen om initiatiefnemers met elkaar in contact te brengen.	Nee.
5 (5)	1145	Indiener verzoekt daarom dringend nogmaals met haar in gesprek te gaan teneinde te komen tot het alsnog opnemen van Boekelermeer Heiloo als zoekgebied voor de plaatsing van de door haar zeer gewenste windturbine. De inhoud van de u toegezonden vormvrije m.e.r.-beoordeling biedt daarvoor ook de mogelijkheden. Het zou in de ogen van Indiener onterecht zijn als die	De Boekelermeer zoals door de gemeenten voorgesteld valt geheel of gedeeltelijk binnen zoekgebied. In PlanMER en besluitMER zal duidelijk worden of de door de gemeenten voorgestelde locatie al dan niet (on)gewijzigd haalbaar is.	Nee.

		mogelijkheden door de beperking van het zoekgebied a priori terzijde worden gelegd.		
1	1146	Indiener geeft aan dat de de Westfriese Omringdijk provinciaal monument is. Windturbines en windparken in de nabijheid van de dijk doen volgens Indiener afbreuk aan de belevingswaarde ervan. Vrije afstand, ruim zicht en doorzicht van en naar de dijk zijn in dit opzicht essentieel. Het Beeldkwaliteitsplan Westfriese Omringdijk hanteert voor het bewaken van de belevingswaarde en zichtbescherming een drietal zones: de dijkzone, de kwaliteitszone en de panoramazone. Indiener is van mening dat binnen de kwaliteitszone (200 m ter weerszijde van de dijk) geen windturbines geplaatst mogen worden. Maar ook binnen de daarop aansluitende panoramazone is uiterste terughoudendheid noodzakelijk en mede afhankelijk van de landschappelijke inrichting en aanwezige landschapselementen. Dit laat overigens onverlet dat bij aanwezigheid van zogenaamde geluidgevoelige bestemmingen ruimere normen gehanteerd moeten worden om de overlast tot een minimum te beperken. Indiener is uiterst verheugd over de totstandkoming van een landschappelijk kader voor windenergie op land waaraan momenteel wordt gewerkt. Indiener ziet uit naar de criteria en afwegingen die leiden tot	Zie beantwoording 1036, 1c en 1139, 1c.	Nee.

		een beredeneerde keuze van gebieden waar mogelijk te plaatsen windturbines het best inpasbaar zijn. De toezegging dat dit landschappelijk kader betrokken wordt bij de MER, met name bij het schiften van de zoekgebieden, en tevens kan leiden tot een aanscherping van de in de Plan MER gehanteerde methodiek, stemt Indiener tot tevredenheid. Indiener zou het op prijs stellen een exemplaar van dit landschappelijk kader voor windenergie te ontvangen en van commentaar te voorzien.		
1, 2b+c, 3a+b, 4	1147	Indiener geeft aan dat lijnopstellingen in zijn woonomgeving, de Oostpolder van Anna Paulowna, negatieve effecten zullen hebben op het landschap (visueel, cultuurhistorische en archeologische waarden) Indiener wijst op negatieve effecten van lijnopstellingen op de ecologische hoofdstructuur (met name Lage Oude Veer en Amstelmeer). Geeft aan dat nader onderzoek moet uitwijzen of daar beschermde vogelsoorten leven. Indiener wijst op negatieve effecten van lijnopstellingen op de woon en leefomgeving (overlast geluid en slagschaduw). Indiener wijst op negatieve effecten van lijnopstellingen op het ruimtegebruik (toeristisch belang, beperking van oppervlakte landbouwareaal).	Wij nemen kennis van uw bezwaren. In het plan-MER worden de door u genoemde aspecten meegewogen.	Nee.

5) Beantwoording advies Commissie voor de Milieueffectrapportage

Samenvatting advies	Reactie GS	Wijziging?
Gedeputeerde Staten hebben de onafhankelijke Commissie voor de Milieueffectrapportage gevraagd advies uit te brengen over de gewenste inhoud van het MER. Dit advies is als bijlage gevoegd bij deze Nota van Beantwoording. De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten: - een startkaart van mogelijk geschikte gebieden voor windenergie en een helder onderbouwde lijst van criteria, die samen duidelijk maken waarom geen potentieel geschikte gebieden voor windenergie gemist worden; - een overzicht van de lopende initiatieven voor windenergie in de provincie waarbij per initiatief is aangegeven in hoeverre het past binnen de startkaart en dus of het al dan niet past binnen de provinciale criteria voor windenergie - een navolgbare uitvoering van het stappenplan zoals beschreven in de notitie reikwijdte en detailniveau (verder NRD) met daarbij een vergelijking van de milieueffecten en energieopbrengst van de onderzochte plaatsingsgebieden voor windenergie; - het antwoord op de vraag of aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden op voorhand is uit te sluiten - en de eventueel op te stellen Passende Beoordeling. Als aantasting niet is uit te sluiten, verken dan in het MER of de ADC-stappen succesvol doorlopen kunnen worden. Naast bovengenoemde hoofdpunten gaat de Commissie in haar advies nog meer in detail in welke informatie het MER moet bevatten. Hiervoor verwijzen we naar de bijlage.	Wij vinden het advies van de Cie m.e.r. over de inhoud van het MER zeer bruikbaar en zullen het betrekken bij het opstellen van het MER. In de uitwerking van haar advies adviseert de Commissie om bij het opstellen van de Startkaart rekening te houden met het onderscheid tussen solitaire woningen en clusters van woningen. Wij passen de startkaart uit de NRD echter niet aan maar zal worden voorzien van een nadere toelichting omtrent de wijze van totstandkoming. De Startkaart uit de NRD is het resultaat van het toepassen van de ruimtelijke randvoorwaarden voor herstructurering van windmolens zoals die door Provinciale Staten op 3 februari 2014 in de provinciale ruimtelijke verordening zijn vastgesteld. Dit blijft voor ons het vertrekpunt voor het MER. Het onderscheid tussen het aantal woningen vinden we echter wel relevant en zullen dit via een gevoeligheidsanalyse betrekken bij het verdere onderzoek in het MER. Ten aanzien van het overzicht van de lopende initiatieven merken wij op dat we in het MER een indicatieve kaart opnemen met ons bekende initiatieven in relatie tot de niet uitgesloten gebieden uit de startkaart. Hierover zal echter geen nadere beschouwing of effectanalyse gegeven worden. Het MER wordt immers opgesteld voor besluitvorming over de provinciale Structuurvisie en Ruimtelijke	Ja. Startkaart uit NRD wordt niet aangepast, maar zal worden voorzien van een toelichting.

	Verordening en niet voor de besluitvorming over de realisatie van individuele projecten.	
--	--	--

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wind op Land, provincie Noord-Holland

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

21 augustus 2014 / rapportnummer 2955-22

1. Hoofdpunten voor het milieueffectrapport (MER)

De provincie Noord-Holland wil de bestaande windturbines in de provincie herstructureren. Tegelijkertijd heeft de provincie met het Rijk afspraken gemaakt om meer windenergie op land op te wekken (in 2020 in totaal 685,5 MW). De provincie stelt daarom een structuurvisie herstructurering wind op land op. Daarin staan plaatsingsgebieden en spelregels (bijvoorbeeld voor landschap en herstructurering) voor windparken. Om de Provinciale Staten te ondersteunen bij de besluitvorming hierover wordt een MER opgesteld. De provincie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ om advies gevraagd over de gewenste inhoud van het MER.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat, voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een startkaart van mogelijk geschikte gebieden voor windenergie en een helder onderbouwde lijst van criteria, die samen duidelijk maken waarom geen potentieel geschikte gebieden voor windenergie worden gemist;
- een overzicht van de lopende initiatieven voor windenergie in de provincie waarbij per initiatief is aangegeven in hoeverre het past binnen de startkaart en dus of het al dan niet past binnen de provinciale criteria voor windenergie;
- een navolgbare uitvoering van het stappenplan zoals beschreven in de notitie reikwijdte en detailniveau (verder NRD) met daarbij een vergelijking van de milieueffecten en energieopbrengst van de onderzochte plaatsingsgebieden voor windenergie;
- het antwoord op de vraag of aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden op voorhand is uit te sluiten — en de eventueel op te stellen Passende Beoordeling. Als aantasting niet is uit te sluiten, verken dan in het MER of de ADC-stappen² succesvol kunnen worden doorlopen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient een publieksvriendelijke samenvatting bijzondere aandacht. Ze moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de NRD. Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer 2955 in te vullen.

² Op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 houdt dit in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen? Inclusief locatiealternatieven;
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom deze structuurvisie toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

2. Achtergrond

2.1 Doel structuurvisie

Uit de NRD blijkt dat de provincie de regie neemt over het aanwijzen van gebieden voor windenergie. Met de gemeenten wordt samengewerkt in gebiedsateliers voor de landschappelijke inpassing van windenergie. De provincie stelt echter de kaders vast en verdeelt de beschikbare ruimte.³

De provincie gaat gebieden uitsluiten voor windenergie en stuurt op een maximum aan windenergie in de provincie in 2020 (niet meer dan 685,5 MW). De resultaten van het MER en de structuurvisie worden vastgelegd in de provinciale verordening. De NRD gaat niet in op een eventuele doorgroei van windenergie na 2020. De Commissie adviseert in het MER uit te leggen waarom deze keuze is gemaakt.⁴

In de gemeente Hollands Kroon (in de Wieringermeer) is al veel windenergie in voorbereiding (ongeveer 350 MW), én er is ongeveer 170 MW aan bestaand vermogen elders in de provincie (dat niet vervangen of geherstructureerd hoeft te worden). Daarom blijft er voor de rest van de provincie een relatief beperkte opgave over van circa 160 MW bruto. De Commissie heeft begrepen dat de provincie hiervoor een 'overmaat' van gebieden wil aanwijzen zodat er speelruimte is mochten initiatieven voor windenergie later afvallen (planfalen).

De Commissie adviseert in het MER bovenstaande doelen duidelijk te omschrijven. Onderbouw daarbij welke 'overmaat' aan plaatsingsgebieden wenselijk is. Houd daarbij rekening met de situatie dat onverhoopt een deel van de huidige plannen in de kop van Noord-Holland niet gerealiseerd kan worden. Geef ook aan op welke wijze de 'overmaat' van gebieden ruimte biedt om de beste combinatie van gebieden vast te stellen (optimalisatie).

2.2 Lopende initiatieven

In de provincie Noord-Holland lopen verschillende initiatieven voor windenergie, die zich in uiteenlopende fasen van besluitvorming bevinden. Uit de NRD blijkt dat deze initiatieven pas ná deze procedure (al dan niet aangepast) in procedure kunnen komen. De Commissie adviseert in het MER deze initiatieven te benoemen en op kaart te zetten zodat voor een ieder duidelijk is om welke projecten het gaat. Verder adviseert ze om aan te geven in hoeverre ze voorkomen op de startkaart en dus passen binnen de provinciale criteria voor windenergie.

2.3 Besluitvorming

Neem in het MER een overzicht op van de te nemen besluit(en) en een globale tijdsplanning daarvoor. Laat schematisch zien hoe straks het proces van de toetsing aan de provinciale

³ Zie pagina 5 en 6 van de NRD.

⁴ Gezien het energieakkoord – dat een doorgroei voor wind op land bevat – en de potentie van Noord-Holland voor windenergie zou een doorkijk na 2020 logisch zijn.

verordening in zijn werk gaat. Wanneer zet de provincie provinciale coördinatie in en wanneer gaat zij over tot een provinciaal inpassingsplan?

Beschrijf in het MER het traject van vervolgbesluitvorming over windenergie in de provincie. Welke besluiten zijn daarin aan de orde? Benoem de (eventuele) onderzoekopgave voor vervolgbesluitvorming (bijvoorbeeld keuzes over de locaties en de daadwerkelijke opstellingen of inpassing) en welke keuzes of voorwaarden (bijvoorbeeld het landschappelijk kader) nog ruimte bieden aan gemeenten en private partijen.

3. Randvoorwaarden (spelregels)

3.1 Algemeen

De NRD gaat op pagina 10 in op randvoorwaarden uit de provinciale verordening (PRV) voor de herstructurering van windenergie buiten de Wieringermeer. De Commissie adviseert in het MER de achtergronden van de keuzes voor herstructurering uit te leggen, zoals de voorwaarde dat alleen een lijnopstelling (van minstens 6 turbines) acceptabel is. De Commissie gaat hieronder in op de voor het MER belangrijke milieugevolgen die verbonden zijn aan de keuze van deze spelregels.

3.2 Herstructurering en uitbreiding

De NRD noemt nog geen termijn voor de herstructureringsfase (de tijd dat oude en nieuwe turbines naast elkaar zullen bestaan). De Commissie adviseert in het MER wel een termijn te noemen. Bij het m.e.r.-traject in de Wieringermeer, in de kop van Noord-Holland, is een termijn tot 8 jaar genoemd, maar wordt ook rekening gehouden met een langere termijn. Geef aan hoe de organisatie van uitwisseling van bestaande 'windrechten' naar nieuwe rechten (op dezelfde of een andere locatie) wordt vormgegeven.

3.3 Landschap

De NRD geeft aan dat aan een landschappelijk kader gewerkt wordt. Dit kader is nu nog niet beschikbaar, maar later ten behoeve van het opstellen van het MER wel. De Commissie wacht de resultaten hiervan met belangstelling af.

De Commissie geeft in overweging in het MER een onderscheid te maken in bijvoorbeeld de volgende vier gebieden, met elk een eigen schaal en kenmerken:

1. de kop van Noord-Holland;
2. het open middengebied van de provincie;
3. stedelijke en industriële gebieden van Amsterdam en het Noordzeekanaalgebied;
4. de Haarlemmermeer en omstreken in het zuidelijk deel van de provincie.

Met behulp van een dergelijke indeling kunnen landschappelijke spelregels, maar ook spelregels voor de herstructurering en uitbreiding op maat gemaakt worden, passend bij de schaal en aard van deze gebieden.

Het gebiedsgerichte landschapskader kan ook duidelijk maken waar afwijking van de landschappelijke randvoorwaarde in de NRD van 'altijd een lijnopstelling met minstens 6 molens' denkbaar is. In Noord-Holland zijn hier voorbeelden van.⁵

4. Stappenplan, bepaling plaatsingsgebieden

De Commissie vindt de methode om met een stappenplan plaatsingsgebieden te selecteren een goede aanpak. In dit hoofdstuk gaat zij per stap kort in op beoogde aanpak.

4.1 Startkaart (stap 1)

4.1.1 Onderbouwing criteria en daardoor af te vallen gebieden

De Commissie adviseert de totstandkoming van de startkaart uit de NRD in het MER goed te onderbouwen. Motiveer de daarbij gehanteerde criteria. Paragraaf 3.2 van de NRD maakt het voor de Commissie nog niet duidelijk welke criteria hierbij gebruikt zijn. Zo is onduidelijk waarom gebieden zijn afgevallen die op voorhand geschikt lijken voor windenergie. Of, welk criterium is gebruikt voor de hoogtebeperking van luchthaven Schiphol? De Commissie adviseert in tegenstelling tot pagina 20 van de NRD in de startkaart alleen de harde belemmeringen van Schiphol op te nemen (waar geen twijfel over is).

Laat per criterium duidelijk op kaart zien welke gebieden afvallen.

4.1.2 Kanttekeningen bij de startkaart

De Commissie constateert dat het stappenplan leidt tot het progressief inperken van de plaatsingsgebieden die zijn opgenomen in de startkaart. Ze beveelt aan om de stappen in het onderzoek zo in te richten dat ze ook kunnen leiden tot opnieuw toevoegen van (delen van) plaatsingsgebieden die eerder, wellicht op al te algemene gronden, werden uitgesloten. Dat

⁵ Voorbeeld 1: In het Noordzeekanaalgebied en het Amsterdams havengebied is al sprake van clusters van windturbines (in plaats van lijnen), door het karakter van het havengebied zijn er kansen om windturbines te herstructureren in clusters, die goed aansluiten op het industriële karakter van het havengebied.

Voorbeeld 2: In de Wieringermeer is in het MER bij de landschappelijke toetsing van het voorkeursalternatief door bureau H+N+S een rij van 4 turbines of meer als uitgangspunt voor een herkenbare lijnopstelling gehanteerd.

kan door het uitvoeren van gevoeligheidsanalyses waarbij selectiecriteria meer of minder strikt worden gehanteerd.

Zo kan bijvoorbeeld op een andere manier worden omgegaan met de aan te houden afstand tot woonbebouwing. De Commissie heeft namelijk begrepen dat de startkaart tot stand gekomen is door een vaste afstand tot woonbebouwing aan te houden van 300–400 meter⁶. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen vrij liggende (solitaire) woningen en clusters van woningen (lintbebouwing/woonkernen/bebouwde kom). Dit onderscheid is van belang omdat door deze werkwijze de geluidsbelasting op een enkele woning even zwaar scoort als geluidsbelasting op een heel dorp of woonwijk. Hierdoor kan een solitaire woning op voorhand (dat wil zeggen al in stap 1) plaatsing van turbines in gebieden onmogelijk maken.

De Commissie adviseert eerst een onderscheid te maken tussen vrij liggende (solitaire) woningen en clusters van woningen.⁷ Pas daarna een afstandscriterium op maat toe, zodat een optimale startruimte ontstaat.⁸

De Commissie constateert dat startkaart rekening houdt met beschermde natuurgebieden. Maar vergelijkt men de startkaart met de windmolenrisicokaart⁹, dan ligt een aantal potentiële plaatsingsgebieden in de meest risicovolle gebieden voor diverse vogelgroepen. Naar het oordeel van de Commissie is dit een aandachtspunt omdat voor een groot aantal vogel- en vleermuissoorten ecologische relaties — zoals foerageerbewegingen — zeker zo belangrijk zijn als de beschermde pleister- en broedgebieden. De Commissie adviseert de belangrijkste ecologische relaties in beeld te brengen en deze bij het vervolgonderzoek te betrekken (zie §6.2 van dit advies).

De Commissie adviseert afwegingen zoals hierboven genoemd te gebruiken om te bepalen hoe vanuit de startkaart kan worden toegewerkt naar een voorkeursalternatief, op een manier die ertoe leidt dat geen potentieel geschikte gebieden voor windenergie gemist worden en/of onterecht gebieden als geschikt voor windenergie worden aangewezen.

⁶ 300 meter of 4 x de ashoogte van de turbines.

⁷ De provincie werkt op dit moment aan de uitwerking van het afstandscriterium.

⁸ Bijvoorbeeld in het MER voor windenergie op Goeree is voor het aspect leefomgeving gekeken naar aanwezige bebouwing. Er is een contour van 450 meter rondom aaneengesloten woonbebouwing getrokken, die ongeveer overeenkomt met de wettelijke geluidnorm. Deze afstand is gehanteerd als een hard filter in een GIS-systeem en hierbinnen is plaatsing van windturbines uitgesloten. Vrij liggende bebouwing (gedefinieerd als woningen op meer dan 200 meter van elkaar) is vooralsnog niet meegenomen aangezien in de praktijk vaak passende oplossingen kunnen worden gevonden voor dergelijke woningen. Het op voorhand uitsluiten ervan zou beschikbare plaatsingsgebieden onnodig verkleinen en een te beperkt beeld geven van de beschikbare ruimte. Uiteraard zijn deze woningen wel relevant in vervolgstappen en in de effectbeoordeling van de plaatsingsgebieden.

⁹ Aarts, B. en L. Bruinzeel: De nationale windmolenrisicokaart voor vogels. Vogelbescherming, SOVON, Altenburg en Wymenga, 2009. Dit is een grove kaart die vooral gebruikt kan worden bij een eerste oriëntatie.

4.2 Stap 2 en 3, selectie clusters van plaatsingsgebieden en uitwerking per cluster

De Commissie kan door het ontbreken van het landschappelijke kader¹⁰ niet inhoudelijk reageren op de beoogde aanpak in dit kader voor deze stappen. De Commissie vindt voor het overige de aanpak in stap 2 en 3 logisch volgen uit het gekozen sturingsmodel van de provincie (strakke provinciale regie).

De Commissie adviseert bij de indeling van de clusters van plaatsingsgebieden rekening te houden met regionale landschapsverschillen en hier niet per definitie een generieke werkwijze voor de hele provincie te hanteren.

In §4.1 van dit advies is de Commissie al ingegaan op de omgang met belemmeringen van de luchthaven Schiphol.

4.3 Stap 4 en 5, begrenzen potentiële plaatsingsgebieden en te onderzoeken (clusters) van locaties

De NRD geeft aan dat nog niet duidelijk is hoe in deze stappen potentiële gebieden, (clusters van) locaties en/of alternatieven onderzocht worden op milieueffecten.

De Commissie adviseert op gebiedsniveau¹¹ of per clusters van plaatsingsgebieden alternatieven te ontwerpen die de hoeken van het speelveld laten zien, bijvoorbeeld drie alternatieven gericht op respectievelijk landschap, leefomgeving en energieopbrengst. Geef daarbij ook aan wat redelijkerwijs het maximum op te stellen vermogen bedraagt op gebiedsniveau of per clusters van plaatsingsgebieden. Onderbouw op basis hiervan het voorkeursalternatief (zie verder §5.3).

5. Alternatieven

5.1 Referentiealternatief

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Het beschrijven van de autonome ontwikkeling is voor dit MER complex. Er is sprake van zowel vastgesteld beleid door het Rijk (de structuurvisie windenergie op land) als door gemeenten (gemeentelijk structuurvisies en plannen die ruimte bieden aan windenergie). Tegelijkertijd zijn er veel plannen in ontwikkeling (zoals de structuurvisies van de provincie Fryslân en Flevoland)¹², waarbij nog onduidelijk is hoe beleid hier vorm gaat krijgen. Ook zijn private

¹⁰ Zoals eerder in dit advies is gemeld, werkt de provincie nog aan een dergelijk beleidskader.

¹¹ Zoals bijvoorbeeld de gebiedsindeling die is voorgesteld in §3.3 van dit advies

¹² In de NRD worden deze ten onrechte tot de autonome ontwikkeling gerekend, omdat deze visies nog in procedure zijn.

plannen voor windenergie vaak al meerdere jaren in procedure. In de NRD worden sommige ervan wel tot de referentiesituatie gerekend (Wieringermeer) en andere (elders in de provincie) niet. Tot slot is er bestuurlijk (tussen gemeenten en provincie) verschil van inzicht over de status van plannen en projecten.

De Commissie adviseert daarom in afwijking van de NRD het volgende stappenplan, beschrijf:

1. eerst de huidige feitelijke situatie met betrekking tot windenergie (welke turbines zijn daadwerkelijk fysiek aanwezig¹³) inclusief de in aanbouw zijnde windturbines. Breng hierop vervolgens de turbines in mindering waarvan sloop voor 2020 al vaststaat;
2. het beleid voor windenergie:
 - a. op nationale niveau. Denk aan de structuurvisie wind op land en het haalbaarheidsonderzoek voor wind op zee binnen de 12-mijlszone.
 - b. op regionaal niveau. Welke plannen hebben de buurprovincies, interfereren deze mogelijk met de plannen van Noord-Holland (denk aan natuur en landschap)?
 - c. op lokaal niveau (bestemmingsplannen, structuurvisies en vergunningen).Motiveer per onderdeel duidelijk waarom de provincie de uitkomsten van dit beleid wel of niet tot de autonome ontwikkeling en daarmee de referentie rekent;
3. op basis hiervan een navolgbare referentie (afhankelijk van keuzes in stap 2), waarmee de alternatieven, clusters en/of plaatsingsgebieden vergeleken kunnen worden.

5.2 Vergelijking alternatieven/clusters/plaatsingsgebieden

Uit de NRD blijkt dat de keuze nog niet gemaakt is of milieueffecten per alternatief, 'clusters van plaatsingsgebieden' of per plaatsingsgebied beschreven en vergeleken worden in het MER. De Commissie vindt het hierbij belangrijk dat op basis van de uiteindelijke vergelijking (welke dat ook wordt) inzicht ontstaat in de milieueffecten van elk geselecteerd plaatsingsgebied en de milieuverschillen ten opzichte van de referentiesituatie.

5.3 Voorkeursalternatief (VKA)

De Commissie adviseert via een optimalisatieproces tot een VKA te komen, waarbij de robuustheid van de locaties een rol speelt. Voer daartoe een ruwe risicoanalyse uit waarin de mate van milieuhinder (zoals geluid en natuur) wordt betrokken en ook concurrerende ruimtelijke claims (anders dan windenergie) op de geselecteerde gebieden.

Onderbouw het VKA met behulp van de resultaten van het stappenplan en maak de (milieu)afwegingen die daarbij zijn gemaakt, goed zichtbaar. Door niet alleen de eindvariant te scoren maar ook tussenstadia wordt voor belanghebbende omwonenden duidelijk wat er is gedaan om het plan te optimaliseren en op welke wijze de milieuverschillen tussen plaatsingsgebieden bepalend zijn geweest voor de uiteindelijke selectie van gebieden in de structuurvisie.

¹³ Figuur 1.1 in de NRD geeft al een goede voorzet.

6. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

6.1 Woon en leefmilieu

6.1.1 Geluid

De NRD is niet duidelijk over het criterium dat bij het beoordelen van de geluidbelasting zal worden gebruikt. In tabel 6.1 van de NRD geldt als criterium voor geluid dat de aantallen woningen per geluidbelastingcategorie zichtbaar worden gemaakt. Op pagina 15 van de NRD is ook sprake van een 47 dB-contour.¹⁴ Uit de NRD kan ook gelezen worden dat ‘afstandscirkels rond woningen’ zullen worden gebruikt in plaats van geluidcontouren c.q. belastingcategorien. Beide aanpakken zijn goed mogelijk. De Commissie adviseert de afstandscriteria in het stappenplan zodanig te kiezen dat recht wordt gedaan aan cumulatie van geluidsbelastingen (grotere afstand bij meer turbines) en woonclusters (grotere afstand om grote groepen woningen extra te beschermen).¹⁵

6.1.2 Slagschaduw en externe veiligheid

De Commissie schat in dat in dit MER geluid vrijwel altijd de maatgevende factor zal zijn. Hierdoor zullen slagschaduw en externe veiligheid waarschijnlijk niet of nauwelijks onderscheidend zijn bij de vergelijking van alternatieven in het MER. Wanneer er veel woningen binnen 600 of 1000 meter liggen — de criteria voor geluid — zullen meer turbines alleen via een stilstandsvoorziening aan de eisen kunnen voldoen waardoor de energieopbrengst (licht) daalt. Analooq aan geluid kunnen bij grotere aantallen woningen binnen deze afstanden negatievere scores worden toegekend.

6.2 Natuur

De Commissie adviseert het beoordelingskader van het thema natuur in de NRD uit te breiden met de onderwerpen:

- effect op de jaarlijkse (internationale) vogeltrek langs de kust, Waddenzee en het IJsselmeergebied;
- effect op trekroutes van vleermuispopulaties.

Door deze onderwerpen toe te voegen ontstaat — los van de toetsing aan wettelijke kaders — inzicht in de belangrijkste verschillen in natuureffecten. De Commissie gaat hieronder in meer detail in op de uitwerking van natuur in de NRD en de omgang met beschermde gebieden en soorten.

¹⁴ De Commissie adviseert voor een goede vergelijking dan bovendien de 42 dB-contour te gebruiken.

¹⁵ Zo kan bij meer dan 5 turbines het aantal woningen binnen een afstand van 600 m worden geïnventariseerd (waarbij mitigatie nodig zal zijn vanwege cumulatie van geluid) en het aantal woningen binnen 1000 m (waarbij de geluidbelasting tussen de 42 – 47 dB zal liggen). Grote aantallen woningen binnen deze cirkels (vanaf de rand van het plaatsingsgebied) kan dan negatiever worden gescoord dan kleine aantallen woningen zodat recht wordt gedaan aan de haalbaarheid (600 m) en leefbaarheid (1000 m).

6.2.1 Beschermde soorten

Windturbines kunnen in de gebruiksfase gevolgen hebben voor de staat van instandhouding van vogels en van vleermuizen die op rotorbladhoogte vliegen. Voor vogels kan daarbij, aanvullend op de soorten waarvoor externe werking in het kader van Natura 2000 van belang is (zie §6.2.2 van dit advies), worden gekeken naar wintergasten, weidevogels en gebieden met 'stuwtrek' (sterk geconcentreerde seizoenstrek). Ga in op de gevolgen van extra sterfte, barrièrewerking en verstoring voor de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

In de aanlegfase kunnen biotopen worden vernietigd van beschermde planten en dieren. Ga ook in op de gevolgen van vernietiging van dergelijke biotopen. Beschrijf op hoofdlijnen wat effecten op beschermde soorten betekenen voor de vergunbaarheid voor grootschalige wind-energie in het studiegebied en in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk zijn.

6.2.2 Beschermde gebieden

Vermeld in het MER de Natura 2000-gebieden, Beschermde natuurmonumenten en gebieden die behoren tot de (herijkte) EHS duidelijk op kaart. Typeer de gebieden kort en noem de belangrijkste kwaliteiten.

Beschermde natuurmonumenten en (herijkte) EHS

Bouwen van windturbines binnen de weidevogelleefgebieden, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of ecologische verbindingzone wordt in de NRD op voorhand uitgesloten. Onduidelijk is of dit ook voor Beschermde natuurmonumenten geldt (voor zover geen EHS). Geef aan of ruimtebeslag aan de orde kan zijn en, zo ja, in welke gebieden. Ga ook in op de eventuele gevolgen voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis en de relevante flora en fauna.

Natura 2000 en Passende Beoordeling

Uit de Passende Beoordeling en de aanvulling daarop bij de Structuurvisie wind op land 2013 van het Rijk¹⁶ blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten voor wind-energie in Noord-Holland (bijvoorbeeld rondom de Wieringermeer).

Uit de NRD blijkt echter dat eerst een toets zal worden uitgevoerd om na te gaan of significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden in en rondom de provincie Noord-Holland niet zijn uit te sluiten. De Commissie beveelt aan om deze toets formeel de status van Oriëntatiefase of Voortoets van de Passende Beoordeling te geven. Een dergelijke Voortoets is bij uitstek geschikt om van verschillende alternatieven de gevolgen voor instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in beeld te krijgen en eventueel te optimaliseren (zie ook §4.3 en §5.3 van dit advies). Als het VKA is bepaald en mogelijk significante negatieve gevolgen daarbij niet zijn uit te sluiten moet een volledige Passende Beoordeling onderdeel zijn van het MER.

Ga in de Voortoets en in de (eventuele) Passende Beoordeling in op de gevolgen van direct ruimtebeslag (habitats en leefgebied soorten) en kans op extra sterfte, barrièrewerking en

¹⁶ Zie bijvoorbeeld pagina 17, van de Passende Beoordeling, versie november 2013.

verstoring voor vogelsoorten en vleermuizen (Meervleermuis) waarvoor instandhoudingdoelstellingen in de omliggende Natura 2000-gebieden zijn geformuleerd. Breng hiervoor de relevante broedgebieden, slaapplekken en foerageergebieden en de dagelijkse pendelbewegingen tussen deze gebieden in beeld. Gezien de globaliteit van de beoordeling voldoet in eerste instantie een stoplichtbenadering, waarbij de belangrijkste risico's in beeld worden gebracht. Indien relevant, geef aan in hoeverre mogelijk significant negatieve gevolgen kunnen worden gemitigeerd.

Verkenning vervolg en ADC-stappen

Indien uit de (eventuele) Passende Beoordeling blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet op voorhand is uit te sluiten, kan onderzocht worden of het met uitzonderen van delen van het studiegebied in het VKA aantasting wel op voorhand is uit te sluiten. Ook het verkennen van mogelijkheden in het MER om bij knelpunten eerst een ecologische overwaarde te creëren – door bijvoorbeeld natuurwaarden gericht te versterken – kan een optie zijn.

Indien aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in het VKA niet op voorhand is uit te sluiten is het noodzakelijk voor de besluitvorming de ADC-stappen² te doorlopen. Verken hiertoe in het MER hoe de zogenaamde ADC-stappen met succes kunnen worden doorlopen. Geef hierbij ook aan hoe eventueel noodzakelijke compensatie eruit zou kunnen zien en hoe dit geborgd kan worden.

6.3 Landschapstypen

De Commissie heeft geen verdere opmerkingen bij de aanpak in het beoordelingskader van de NRD. Het is daarbij wel belangrijk dat de effecten op het landschap via het MER 'beleefbaar worden gemaakt' door voorbeelden op te nemen van de inpassing van turbines in verschillende landschapstypen die representatief zijn voor Noord-Holland maar niet noodzakelijk met concrete locaties uit deze provincie overeenkomen. Maak daarbij gebruik van bijvoorbeeld montagefoto's (vanuit verschillende invalshoeken en op ooghoogte), tekeningen en schetsen, en zo mogelijk 3D-beeldmateriaal.

6.4 Energieopbrengst

De NRD gaat niet in op verschillen in energieopbrengst tussen gebieden/alternatieven. Dit is van belang omdat niet alle plaatsingsgebieden dezelfde energieopbrengst (en milieueffecten) zullen hebben. Belangrijk doel van het MER is om duidelijkheid te verschaffen over de verhouding tussen milieuwinst (energieopbrengst) en nadelige effecten (hinder, natuur, landschap). Gezien de windsnelheid binnen de provincie (6,5 tot 9,5 m/s op 100 m hoogte) kan die verhouding sterk verschillen.

De Commissie adviseert daarom het thema energieopbrengst aan het beoordelingskader van de NRD toe te voegen.

7. Overige aspecten

7.1 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren, kaarten en ander beeldmateriaal. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

7.2 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de resultaten van het stappenplan;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van het VKA en de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de plaatsingsgebieden en de argumenten voor de selectie van het VKA.

Nut en noodzaak

De Commissie geeft in overweging om in de samenvatting ook in te gaan op nut en noodzaak van windenergie in relatie tot andere vormen van (duurzame) energie en aan te geven in hoeverre de structuurvisie flexibel is om eventueel innovatieve vormen van windenergie in te passen (grotere turbines, andere systemen). Beide zijn vragen die regelmatig in de publieke en politieke discussie een belangrijke rol spelen.

7.3 Leemten in milieu-informatie

Voor het onderdeel 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie verder geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Besluit: Vaststellen van een wijziging van de Structuurvisie Noord-Holland 2040, de Provinciale Ruimtelijke Verordening en het beleidskader Wind op land

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D22.2 en vanwege passende beoordeling

Activiteit: aanwijzen van ruimte voor de realisatie van windparken en vaststellen van kaders voor de herstructurering en inpassing van windparken

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 18 juni 2014

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 19 juni tot en met 30 juli 2014

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 juni 2014

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 21 augustus 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. drs. S.J. Harkema (secretaris)

dhr. drs. S.R.J. Jansen

dhr. ir. W.H.A.M. Keijsers

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dhr. drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapportage Herstructurering Wind op Land Noord-Holland, 21 mei 2014

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Wind op Land, provincie Noord-Holland**

ISBN: 978-90-421-3992-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

